

Z GIEŁDY

Gielda Papierów Wartościowych w Warszawie
Notowania akcji 26 stycznia

Akcje	Kurs (zł)	Zmiana (proc.)	Obroty (tys. zł)	Uwagi	Kurs max/min (zł)
AGROS	29,2	-2,7	185	-	31,1/24,8
BIG (pw)	1,46	-2,7	391	-	8,95/1,3
BIG 2 (pw)	1,63	-4,1	5	-	2,3/1,63
BRE	35,0	0,0	1337	-	55,2/13,6
BSK	58,0	-6,1	1499	-	675,0/93,0
BYTOM	93,0	-3,3	1139	-	70,0/64,0
DEBICA	16,4	-3,5	1092	-	19,4/16,5
DEBICA 2	15,7	-1,9	454	-	18,5/15,6
ELEKTIMPw	9,5	0,0	1855	-	280,0/54,0
ESPEBEPE	19,6	-1,0	978	-	34,0/13,9
EXBUD	11,7	-3,3	544	-	48,5/9,5
IRENA	21,0	-1,4	1119	-	62,5/11,1
JELFA	24,3	-0,8	146	-	42,0/15,8
KABEL BFK	12,8	-2,3	220	-	20,0/10,8
KABLE	23,9	-7,4	220	-	120,0/17,8
KREDYT B	8,0	-1,2	593	-	19,0/6,8
KROSNÓ	16,5	-7,3	314	-	98,5/16,0
MOSTALEXP	14,9	0,0	346	-	28,0/7,1
MOSTALWAR	6,8	-1,4	176	-	27,7/4,95
NOVITA	10,2	-3,8	312	-	13,2/10,2
OKOCIM	65,0	-0,8	98	-	170,0/49,1
OKOCIM 2	82,0	0,0	8	-	10,0/67,5
OPTIMUS	24,0	0,0	243	nk	60,5/22,5
OPTIMUS 2	23,5	-2,9	80	-	66,0/21,5
POLIFARBCh	9,55	-4,5	258	-	36,3/8,2
POLIFARBBw	3,6	0,0	974	-	8,7/2,65
PPABANK	51,5	0,0	15	nk	50,5/29,2
PROCHNIK	23,2	-0,4	69	-	120,0/22,5
RAFAKO	10,2	-3,8	373	-	54,0/8,9
REMAK	7,4	-2,0	138	-	9,5/4,6
ROLIMPEX	22,6	-6,2	583	-	31,6/16,4
SOKOŁOW	1,9	-2,1	939	nk	8,5/1,7
STALEXP	22,4	-2,2	1103	-	28,0/17,1
STALEXP 2	24,0	+4,3	13	ns	33,5/20,0
SWARZEDZ	17,9	-1,6	169	-	66,0/13,1
TONSIL	17,5	-5,4	198	-	83,0/13,8
UNIVERSAL	10,0	-2,0	6314	-	67,0/3,7
VISTULA	11,5	-3,4	197	-	75,0/10,3
WBK	5,1	-1,9	624	-	24,75/4,9
WEDEL	135,5	-10,0	736	-	330,0/108,5
WOLCZANKA	24,5	-2,4	65	nk	117,0/22,0
ZYWIEC	159,0	-2,2	446	-	382,5/66,5
AMERBANK	16,8	-1,2	143	-	50,0/13,4
DOM-PLAST	17,0	-0,6	517	ns	50,0/13,3
DROSED	20,9	-2,3	414	-	35,0/14,7
EFFECT	13,8	-3,5	550	-	128,0/10,7
INDYKPOL	11,2	-5,1	164	-	17,1/11,2
KRAKOWIA	4,5	-4,3	207	ns	15,6/3,55
MOSTALZAB	4,4	-5,4	223	-	9,7/3,6
PROCHEM	39,0	0,0	224	-	82,5/38,1

OBROTÓW: 29 199 tys. zł; Indeksy giełdowe: WIG: 6 757,4 (-2,8 %), WIG 20: 662,2 (-2,5 %); WIRK: 918,3 (-2,6 %). Oznaczenia: pw - akcje po wymianie; ns - nadwyżka zleceń sprzedaży; nk - nadwyżka zleceń kupna.

ŚWIAT

General-pułkownik Eduard Worobiew, pierwszy zastępca dowódcy rosyjskich wojsk lądowych, został zdymisjonowany i przeniesiony w stan spoczynku. W grudniu Worobiew odmówił ministrowi obrony Graciszowowi objęcia dowództwa nad rosyjskimi wojskami interwencyjnymi w Czeczenii.

Do apelów o zmianę uchwały Sądu Najwyższego RP, nakazującej dziennikarzom ujawnianie źródeł informacji prokuratorom i sądom, przyłączył się w czwartek Międzynarodowy Instytut Prasowy z siedzibą w Wiedniu.

KRAJ

Prezydent Lech Wałęsa podpisał ustawę z 23 grudnia ub.r. o Najwyższej Izbie Kontroli oraz ustawę z 5 stycznia br. o dopłatach do oprocentowania niektórych kredytów bankowych. Odmówił natomiast podpisania ustawy z 1 grudnia ub.r. o zmianie ustawy o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okupacji powojennej, a także ustawy z 2 grudnia ub.r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz o zmianie ustawy Kodeksa pracy.

Przewodniczący SLD Aleksander Kwaśniewski zaprzeczył opiniom, jakoby miało dojść do rozpadu koalicji w PSL. Jednak „odbędzie się poważna rozmowa i to w niedługim czasie” - powiedział. Wczoraj Komisja Konstytucyjna Zgromadzenia Narodowego na późne godziny wieczorne wyznaczyła głosowanie nad zagadnieniami ustrojowymi, dotyczącymi m.in. kształtu parlamentu, sposobu jego pracy i roli prezydenta w systemie władzy. Zdecydowano, że członkowie komisji głosować będą imieniem.

Urząd Antymonopolowy nie zgadza się na podwyżki taryf na pocztę.

Zamojska policja znalazła się na pierwszym miejscu w kraju w 1994 r. pod względem wykrywalności przestępstw. W minionym roku wykryto w tym województwie 79 proc. popełnionych przestępstw. To jeszcze nie epidemia. W pierwszej połowie stycznia br. zanotowano w kraju ok. 28 tys. zachorowań na grype.

Nie ma takiego zła, jakiego jeden człowiek nie mógłby wyrządzić drugiemu człowiekowi

Stan oblężenia w Krakowie trwa. Całe centrum zostało zamknięte dla ruchu kołowego, a na ulicy łatwiej spotkać rządowego ochroniarza lub komandos niż zwykłego przechodnia. W czwartek od 6 rano na płycie portu lotniczego w Balicach lądowały ustawiające się nad lotniskiem w kolejce samoloty z oficjalnymi gośćmi obchodów 50. rocznicy wyzwolenia obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu-Brzezince.

Na 14 zaproszonych przybyło 7 laureatów Pokojowej Nagrody Nobla (w tym trzy organizacje) oraz 18 spośród 26 głów państwa. Obecnych jest też 1300 dziennikarzy prasy, radia i telewizji. W dniu dzisiejszym w Oświęcimiu spodziewana jest grupa około 3 tys. byłych więźniów obozu. To, kto przyjedzie i w jakiej części uroczystości weźmie udział, ważyło się praktycznie do wczoraj. W tej sprawie na konferencji prasowej urzędowej w kinie „Kijów” minister Andrzej Zakrzewski nie chciał się zdeklarować do ostatniej chwili i gdyby nie presja dziennikarzy, lista gości zostałaby zapewne opublikowana po zakończeniu obchodów.

Pierwszym aktem uroczystości było posiedzenie Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego w Collegium Novum, które otworzył niezwykle stremwowany rektor UJ prof. Aleksander Koj. Wygłosił on standardowy wykład na temat: „Rola uniwersytetów w kształtowaniu pokojowej współpracy między narodami”. Po nim głos zabrał prezydent RP Lech Wałęsa, który przed wejściem do auli złożył kwiaty pod tablicą upamiętniającą pomordowanych przez hitlerowców w ramach „Sonderaktion Krakau” profesorów kra-

skich Alma Mater. W 5-minutowym przemówieniu powiedział on m.in.: „Najpierw pali się książki, potem więzi tych, którzy je piszą. Następnie zabija się ludzi. Taka była - i bywa - logika każdego nieludzkiego systemu”. A następnie: „Pragnę wyrazić przekonanie, że obowiązkiem nas, ludzi żyjących w wolności, jest stałe poszanowanie praw człowieka oraz stanie

na straży jego godności. Nie wahajcie się ostrzegać, kiedy ktrąś z tych zasad i wartości będzie zagrożona”. Jako trzeci głos zabrał Władysław Bartoszewski, były więzień Oświęcimia, do niedawna ambasador RP w Austrii. Przypomniał on, że do 1942 roku jedynymi więźniami Oświęcimia byli Polacy i Niemcy kryminaliści. - Pierwszą, eksperymentalną próbę gazowania więźniów przeprowadzono na 650 rosyjskich jeńcach wojennych i 250 Polakach - powiedział. - Spieranie się o proporcje, ilu Polaków uważam za niewłaściwe. Ginięć przecież ludzi. Oświęcim to jedyny cmentarz na świecie bez grobów, na którym ciała rozwalają się z wiatrem pod niebem.

Następnie wystąpił Kalman Sultanik, reprezentujący w Krakowie Światowy Kongres Żydów. Na wstępie odczytał on pismo, które otrzymał od Edgara Bronsmanna. Bronsman wyjaśnia w nim, dlaczego osobie nie przyjechał do Krakowa. „W moim przekonaniu są to przede wszystkim obowiązki ofiar obozu i jego by-

łych więźniów. To oni z okazji tej rocznicy powinni zabrać głos na tych uroczystościach”. Sultanik, który - inaczej niż Bronsman - był więźniem Oświęcimia, stwierdził, że nie spodziewał się, że jeszcze po 50 latach będzie musiał dawać świadectwo temu, co działo się za drutami.

Kolejnym mówcą był baron Maurice Goldstein, przewodniczący Europejskiego

Na zakończenie z bardzo dramatyczną oracją wystąpił Arnold Mostowicz, przewodniczący Związku Kombatantów i Weteranów Żydowskich. Powiedział on, że to co działo się w Oświęcimiu-Brzezince dowodzi, że nie ma takiego zła, jakiego jeden człowiek nie mógłby wyrządzić drugiemu człowiekowi. Wina za to ponosi cała cywilizacja, cały świat. Żaden naród ge-

Lekcja Oświęcimia i Brzezinki

(Korespondencja własna „DB” z Krakowa)

Kongresu Żydów, który w południe opuścił UJ, by wziąć udział w żydowskich modłach w Brzezince. Niezwykle dramatyczne przemówienie wygłosił mówiący po polsku Izrael Gutman, dyrektor Jerozolimskiego Instytutu Yad Vashem. Holocaust nazwał on najstraszliwszym kryzysem cywilizacji europejskiej. - Jak mogło do tego dojść w Europie? - zapytywał. - Jak czegoś takiego mógł się dopuścić taki naród jak Niemcy? Jak to możliwe? Na te pytania do dziś nie znamy odpowiedzi. Te pytania nie dają nam spokoju do dziś. Najgorsze było to, że to, co się działo, było gorsze było to, że to, co się działo, przyjmowane było bez silnych protestów i wielkich emocji. Bo sprawa dotyczyła Żydów. W tym miejscu Gutman w widoczny sposób nawiązał do przemówienia prof. Bartoszewskiego.

Dyrektor Jad Vashem powiedział też, że naród polski nie był pytany o to, czy chce, żeby tego rodzaju obóz budowano na jego ziemi, co słuchający przyjęli oklaskami. Zakończył stwierdzeniem, że Żydzi to ludzie obdarzeni bardzo dobrą pamięcią, którzy nigdy nie zapomną tych niełecznych, którzy nieśli im pomoc.

stem Piłata nie może zrzucić z siebie odpowiedzialności za to, co się działo. Oświęcim może się powtórzyć, jeśli nie okiełnamy ludzkiego geniuszu zniszczenia, który drzemie, by któregoś dnia znów się przebudzić.

Po południu na Zamku Królewskim na Wawelu, w Sali Poselskiej odbyło się spotkanie 18 głów państw i 7 laureatów Pokojowej Nagrody Nobla, którzy mieli uzgodnić tekst uroczystego posłania do narodów świata. Niestety jego ostateczne brzmienie w chwili wysyłania tej depeszy nie było jeszcze znane. Wieczorem odbyły się nabożeństwa żydowskie i katolickie, a ukoronowaniem wieczoru był koncert w Teatrze im. J. Słowackiego, gdzie wyeklanano „Requiem polskie” K. Pendereckiego.

Dziś uroczystości rocznicowe będą odbywać się w Oświęcimiu i Brzezince, gdzie już w czwartek miały miejsce żydowskie ceremonie religijne. Wzięła w nich udział część oficjalnych gości zaproszonych do Collegium Novum i wolne miejsca w auli organizatorzy byli zmuszeni wypełniać pracownikami uniwersytetu.

Roman Warszawski

Gorąco o gdańskich czynszach

Radnym niestrasza bomba

W trakcie wczorajszej sesji RMG dyskutowano o czynszach za użytkowanie mieszkań komunalnych. Ponadto zastanawiano się, komu narazili się magistraci urzędnicy - gdy poinformowano o rzekomo podłożonej w UM bombie.

Prezydent miasta Tomasz Posadzki poinformował o wynikach swojej wizyty w Bremie, w jej efekcie Niemcy partnerzy wspomogą Gdańsk w realizacji kilku ekologicznych przedsięwzięć, m.in. na Wyspie Sobieskiej. Zawiadomiono też radnych, że z URM dotarło do Gdańska pismo wzywające do zmian w statucie gminy, część uchwalonych w 1990 i 91 r. postanowień jest niezgodna z obowiązującym prawem. Wiceprezydent Henryk Woźniak mówił natomiast, odpowiadając na interpelację radnych, o prywatyzacji firm komunalnych, w tym przynależącego

Ładunku nie odkryto - radni zajęli się dyskusją o czynszach w mieszkaniach komunalnych. Opozycja zarzucała władzom miasta, że te nie przedstawiały wszystkich niezbędnych wyliczeń i symulacji - tymczasem trzeba zastanowić się, jak zareagują lokatorzy 40 tys. mieszkań komunalnych, gdy otrzymają nowe czynsze rzędu - 40, 50 zł. Z opłatami eksploatacyjnymi będzie to oznaczać wzrost o 600 proc. w stosunku do dotychczasowych „czynszów”. Po burzliwej dyskusji, w której wypominano sobie min., czyje ugupnowanie polityczne uchwaliło ustawę mieszkaniową, radni zdecydowali o odłożeniu dyskusji nad uchwałą na przyszły tydzień.

Artur Kielbasinski

Merkel o dymisji Smolarka

Państwo - nie zagroda

Powody dymisji komendanta Smolarka są oczywiste - powiedział nam Jacek Merkel, członek Politycznego Komitetu Doradczego przy MSW. - Ten eksperyment mógł się powieść, bo - przypomnijmy - parę miesięcy temu premier wymusił na Smolaraku zgodę na pozostanie na stanowisku, wbrew ministrowi SW.

Minister Andrzej Mileczanowski zapowiedział parę dni temu, że Zenon Smolarek, komendant główny policji, do końca tygodnia poda się do dymisji. Będzie to już trzecia dymisja komendanta. Prezydent i SLD popierają decyzję Mileczanowskiego, a premier znowu jest jej przeciwny. Jego zdaniem nakłanianie komendanta do dymisji to kolejne klopoty.

To skandal - twierdzi Merkel. - Zmiany w policji są konieczne, a komendant Smolarek ich nie przeprowadzi. Potrzebny jest człowiek nie obciążony, tak, myślę o aferze poznańskiej, nie rozstrzygam o winie, ale ciągle jest wokół osoby komendanta magiel. Żeby komendant mógł zreorganizować policję, musi współpracować z ministrem, a czy jest to możliwe, gdy komendantem jest osoba przez ministra nie akceptowana?

- Kogo minister proponuje na miejsce Zenona Smolarka?

- Będzie to jeden z najlepiej przygotowanych policjantów.

- Jerzy Stanczyk, szef policji warszawskiej?

- Zdecyduje o tym minister, ale ja myślę, że najlepiej przygotowany jest szef policji krakowskiej, Bogusław Strzelecki. Nie wykluczam jednak, że odmówi ministrowi, gdyż już raz premier był tej kandydaturze przeciwny. Moim zdaniem premier traktuje państwo jak swoją zagrodę. A policję utrzymujemy przecież my wszyscy, z podatków. Chciałbym powiedzieć też i o tym, że to, kto zostanie komendantem głównym policji musi być sygnałem dla wszystkich policjantów, że przy awansach stosuje się jasne i czytelne kryteria.

- Jakie kryteria?

- Policjanci muszą wiedzieć, że liczą się sprawy merytoryczne, charakterystyczne, liczy się doświadczenie i lojalność wobec państwa. A nie układy.

- Premier mówi, że są teraz sprawy pilniejsze, nie ma ministra spraw zagranicznych, obrony narodowej...

- Mycie rąk, nóg i zębów nie wyklucza się. Potrzebni są zarówno ministrowie, jak i komendant główny policji.

Barbara Szczepuła

Emisariusz z Czeczenii

- Walka Czeczenii będzie trwała tak długo, dopóki naród czeczeński nie odzyska niepodległości. Jeśli nie uda się zwyciężyć teraz, to wyrośnie nowe pokolenie, które podejmie walkę o suwerenność i niepodległość - mówił Jigishan Zubajrajev, przedstawiciel Kongresu Narodu Czeczeńskiego, podczas wczorajszej konferencji prasowej, zorganizowanej przez gdańską „Solidarność” i KPN.

- Republika Czeczeńska stała się miejscem, w którym doświadczana jest demokracja w Rosji i na całym świecie - kontynuował Jigishan Zubajrajev. Powiedział, że naród polski rozumie też walkę i dlatego wspiera działania przedstawicieli legalnych władz Czeczenii. W kilku miastach Polski powstały już komitety solidarności z Czeczenią. W najbliższym czasie zostanie utworzone Międzynarodowe Centrum Informacji, które będzie reprezentować konfederację narodów kaukaskich. Według przedstawicieli kongresu obok pomocy humanitarnej równie ważną jest informacja o prawdziwej sytuacji w Czeczenii. - Jeśli Główny państwo, to Rosjanie będą powtarzać, że jest spokój i porzą-

dek, nasze zadanie będzie polegało na informowaniu, jak jest naprawdę - mówił.

W najbliższą sobotę o godz. 12 przed konsulem rosyjskim we Wrzeszczu odbędzie się pikietka, którą organizuje komitet „Solidarni z Czeczenią”. Komitet tworzą m.in. przedstawiciele „S” i opozycyjnych partii. Na szczeblu centralnym i w pozostałych miastach działają komitety o innej nazwie „Polska-

Fot. Jarosław Rybicki

Czeczenia”. Adam Słonka z KPN zapewnił, że mimo innej nazwy gdański komitet należy już do tych samych struktur.

Barbara Madajczyk-Krasowska Podajemy numer konta Zarządu Regionu Gdańskiego „S”, gdzie można wpłacać pieniądze: Bank Gdański IV O. Gdańsk nr 301817-98616-132 z dopiskiem „Solidarni z Czeczenią”.

O mniejszościach

Z inicjatywy Związku Ukraińskiej Młodzieży Niezależnej w Gdańsku rozpoczynają się comiesięczne prelekcje dotyczące mniejszości narodowych w Polsce. Zainicjuje je dzisiejsze spotkanie w siedzibie Związku Ukraińców w Polsce, przy ul. Długi Targ 8/10 z przedstawicielami Polskiej Unii Studentów Żydowskich, Robertem Kapica. W jego trakcie odczyt - „Szachrit, modlitwa poranna”.

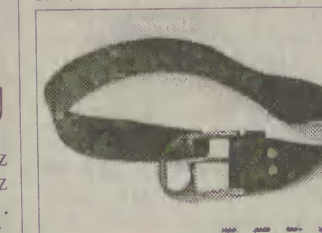
(el)p

Prezydent we Wrzeszczu

Prezydent Gdańska Tomasz Posadzki spotka się dzisiaj z mieszkańcami Wrzeszcza. Spotkanie odbędzie się o godz. 17 w Zespole Szkół Muzycznych przy ul. Dmowskiego.

Widziany ok. 17 lat, brunet o szczupłej budowie ciała; wiek 18-19 lat, wzrost ok. 177 cm.

Ok. 20-30 lat, zaważona innego mężczyzny. Wiek 18-19 lat; szara bluzka dresowa z kapciem, na niej kurtka.

Oprócz ciemnozielonego szalka domowej roboty, przy ofiarach znaleziono brązowy pasek z charakterystyczną mosiężną klamrą.

Sopoccy radni Poparli dziennikarzy

Podczas wczorajszej sesji wszyscy sopoccy radni podpisali się pod oświadczeniem Komisji kultury solidaryzującą się z protestem dziennikarzy trójmiejskich gazet przeciwko decyzji Sądu Najwyższego.

Ich zdaniem, wolność prasy jest jedną z największych zdobyczy demokracji, a dochowa-

nie tajemnicy dziennikarskiej w zakresie źródła informacji uważają za podstawowy obowiązek i przywilej każdego dziennikarza. Obawiają się, że wykładnia Sądu Najwyższego może posłużyć do ograniczenia swobody polskiej prasy.

(mig)

„Grand Hotel”, 4 lutego

Bal prasy

W sobotę, 4 lutego, w sopockim „Grand Hotelu” odbędzie się 45. Bal Prasy. W Domu Prasy w Gdańsku i biurze gastronomii „Grand Hotelu” (godz. 10 - 15) dostępne są karty wstępu (po 120 zł).

Bal poprowadzą znany aktor Stanisław Michalski. W programie atrakcje: wybór królowej balu, konkurs tangi i twista oraz literacki na fraszkę o balu. Nagrodą będzie m.in. kaczka dziennikarska, pieczona z jabłkami i w papilotach (przygotowana przez szefa kuchni „Grand Hotelu” Janusza Sikorę). Jak zwykle menu będzie wysmienite. Gratisswo szkocka whisky serwowana mają hostessy United Distillers.

Wspominajmy z Juką (i „Dzienniczkiem”)

Jak długo już wędrują razem „Dziennik Bałtycki” i „Dzienniczek” Zbigniewa Juki? Ponad trzydzieści lat przebyli razem, a ściślej - „przeżyli”, bo przecież „Dzienniczek” należy do cotygodniowego magazynu „Rejsy”, jest jego częścią. „Rejsy” bez „Dzienniczka” nie byłoby „Rejsami”. A „Dzienniczek”? Jemu czasem zdarza się oderwać od starszego brata i zaistnieć osobno, w książkowych wydaniu. Tam też (a było już broszur, książeczek i książek z rysunkami naszego redaktorskiego kolegi mostów) ma się dobrze. Lekka kreska i subtelny humor, trafność obserwacji i szybkość, typowo reporterska reakcja na wszystko, co niesie nam życie, na sprawy wielkie i najdrobniejsze, z których przecież ono się składa, zjednały już Zbyszka i Jucę rzecze sympatyków i wielbicieli.

A wciąż rosną nym! Nie ma więc wątpliwości, że wszyscy chętnie skorzystają z okazji, aby raz jeszcze zanurzyć się w przeszły czas. I spojrzeć na to, co nas śmieszyło, złościło, martwiło i radoowało w epoce pełnej absurdu. Mamy już nowe paradoksy, radości i smutki, ale wspomnieć warto, oglądając „dzienniczkowe” rysunki z tamtych lat zamieszczone w nowym książkowym wyborze, opublikowanym przez gdańską oficynę (kartograficzną) „Via Mercatorum”. „Przejrzyjmy to jeszcze raz” - zachęca autor, a my wraz z nim.

SUPEREKSPRES

BURSZTYN - kupię, tel. 31-08-93.

HONDE Civic 1.4, 1991 sprzedam, 248-695.

JAJKA - świeże, Ferma Gołębiowo Wielkie, 82-83-89.

JAJKA świeże, 76-11-26.

KUPIĘ - Jelcz Steyr, wywrotka do 350 mln (35.000), tel. 46-32-56.

PAWILON, Wielki Młyn - sprzedam, 53-39-81.

POSZUKUJĘ ekonomistów, 27-02-56.

PRZEDSIĘBIORSTWO Budowlane „Hossa” zatrudni od zaraz księgową ze znajomością obsługi komputera. Oferujemy atrakcyjną pracę i placę. Kandydaci proszeni są o osobiste kontakty w naszej siedzibie w Gdyni przy ul. Słaskiej 35/37 III p, pokój 329.

RENAULT 5 kupię, może być po wypadku, 248-695.

SOLIDNE kafelkowanie, VAT, 53-64-54.

SPRZEDAM Golf I, metalik, stan idealny, składak 92, 72-68-21.

TELEFONY komórkowe - nie oprocentowany leasing, 31-07-53.

WARTBURG 85, Zaspła ul. Żwirki i Wigury 14B/4 po 16-let.

ZATRUDNIĘ kierowców z samochodem, 51-57-22.

126p, 1983 - sprzedam, 31-67-27.

DZIENNIK BAŁTYCKI

Redaktor wydania - Tadeusz Skutnik

WYDAWCA: „Prasa Gdańska” Spółka z o.o., 80-880 Gdańsk, Targ Drzewny 3/7, tel. 31 50 41, 31 50 42, 31 50 43, 31 50 44, 31 50 45, 31 50 46, 31 50 47, 31 50 48, 31 50 49, 31 50 50, 31 50 51, 31 50 52, 31 50 53, 31 50 54, 31 50 55, 31 50 56, 31 50 57, 31 50 58, 31 50 59, 31 50 60, 31 50 61, 31 50 62, 31 50 63, 31 50 64, 31 50 65, 31 50 66, 31 50 67, 31 50 68, 31 50 69, 31 50 70, 31 50 71, 31 50 72, 31 50 73, 31 50 74, 31 50 75, 31 50 76, 31 50 77, 31 50 78, 31 50 79, 31 50 80, 31 50 81, 31 50 82, 31 50 83, 31 50 84, 31 50 85, 31 50 86, 31 50 87, 31 50 88, 31 50 89, 31 50 90, 31

Jedna z najsytniejszych prywatnych spółek w Polsce, gdański Horn, zwija interesy. Firma będzie rozwiązana prawdopodobnie do końca roku. Do tego czasu powinienn się zakończyć trwający od kilkunastu miesięcy proces Wojciecha Dobrzyńskiego, b. dyrektora Biura Parlamentarnego Porozumienia Centrum, oskarżanego o przyjęcie od prezesów Hornu 1,5 mld zł w zamian za obietnicę załatwienia koncesji na import paliw.

Współwłaściciele Hornu na przełomie stycznia i lutego 1993 roku złożyli, na ręce ministra Andrzeja Milczanowskiego, doniesienie o przestępstwie płatnej protekcji. Kilka dni temu Marek Lis, prezes Hornu, stwierdził w rozmowie z „DB”, że „inne prywatne firmy paliwowe dawały za koncesję od 40 do 400 tys. dolarów”. Przez wiele miesięcy Lis odmawiał kontaktów z prasą zasłaniając się zakazem prokuratorskim. W okresie rozwoju interesy Hornu obejmowały 8 proc. obrotów Polski z Białorusią, co oznaczało setki miliardów starych złotych.

Nie byliśmy w stanie sprostać żądaniom finansowym, jednocześnie obawialiśmy się konsekwencji odmowy - mówi dziś Lis. - Poprosiliśmy więc o pomoc poła Węglarza, który zorganizował nam spotkanie z szefem MSW. Lis utrzymuje, że później, na Wybrzeżu, strzelano do samochodu Węglarza. W związku z jego udziałem w aferze „płatnej protekcji” naturalnie. Kto strzelał - nie wie.

W kwietniu 1992 roku prezes Lis i dyrektor jego firmy, Jarosław Pysczuk, wystąpili do MWGZZ o koncesję na obrót paliwami z zagranicą.

Ministerstwo zażądało grafiku dostaw oleju napędowego - twierdzi Lis. - Przesłaliśmy. Wkrótce dostaliśmy pozwolenie na przewóz paliwa ale dziwnym trafem jego ważność kończyła się przed planowaną przez nas dostawą dużej partii. Lis pokazuje dwie decyzje. Jedna, z 6 maja („już po zapłaconiu 1,5 mld zł”, stwierdza). Z drugiej, z 31 września.

Po kilkunastu dniach otrzymaliśmy drugie pismo odmawiające koncesji. Dziwna to korespondencja: datowana ręcznie na 26 maja, została wysłana z Sejmu, a nie z MWGZZ. Pismo nie miało daty, nie miało numeru, nie miało w tytule „pismo”. Wskazywał na to podpis jednego z wysokich urzędników Departamentu Prawnego MWGZZ, odpowiedzialnego za przydział koncesji. Jak się później okazało, podpisał szefostwo.

Odmowa ta miała być straszakiem, żeby zapłacić więcej pieniędzy - uważa Lis.

KORP

Kwota 1,5 mld zł, wymieniana w zarzucie stawianym przez prokuraturę Dobrzyńskiemu, miała być przeznaczona na korporację KORP, której udziału wykupiła warszawska spółka „Unia-Tech”. Jej właścicielem był Krzysztof Chrystowski (współautor programu gospodarczego PC). Idea powołania KORP miała się narodzić podczas wizyty na Białorusi delegacji Ministerstwa Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w której składzie, obok biznesmenów (z Hornu oraz ze spółki Ortus prowadzonej przez Jana Ostrowskiego, jednego z głównych doradców b. wicepremiera Henryka Goryszewskiego) był Lesław Podkański, obecny minister współpracy gospodarczej z zagranicą.

Prywatne firmy miały wnieść do KORP po kilka miliardów złotych, zaś 1/6 osiągniętych zysków tych firm miała być przelewana na konto fundacji wspierającej PC - tak twierdził wtajemniczeni w kulisy operacji. 6 maja 1992 Horn zobowiązał się piśmiennie do przeznaczania 2,5 proc. swego obrotu na rzecz KORP.

Lis utrzymuje, że Dobrzyński miał wywierać naciski na Horn, by spółka wpłacała pieniądze. W zamian - twierdzi - miała dostawać przedłużane co dwa miesiące koncesje. W przeciwnym razie pociągi miały być wstrzymywane na granicy. Powstaje jednak pytanie, które dwa lata temu za-

Collage Slawomir Kilian

„...inne prywatne firmy paliwowe dawały za koncesję paliwową od 40 do 400 tys. dolarów”

Horn: przyłqdek strachu

dawano rzadko? Dlaczego szefowie Hornu czekali z zawianowaniem prokuratury pół roku od momentu gdy, rzekomo, w wyniku skandy, mieli Dobrzyńskiemu wręczyć pieniądze?

Odmowa mogła wykończyć Horn. Za każdy dzień postoiu płacilibyśmy karę 0,5 proc. stawki celnej. Za przestój jednego wagonu - 187 franków szwajcarskich. Razem, po 30 dniach, straciłby 20 mld zł, dostawa przeszłaby na rzecz skarbu państwa, a Horn byłby dalej winny towar Białorusi. - twierdzi dziś Lis. - Horn był łakomym kąskiem.

Barterowe obroty spółki wyniosły 680 mld zł. Łącznie w 1992 rok MWGZZ przyznało Hornowi kontyngent 80 tys. ton oleju napędowego, z czego spółka zdążyła wykorzystać 43 185 ton. Dla porównania, kontyngent Rafinerii Gdańskiej wynosił 40 tys. ton, z czego wykorzystano 38,1 tys. ton. W związku z tzw. barterem (wymiana towar za towar) paliwowym Horn zapłacił, w ciągu 15 miesięcy, 218 mld zł podatków (łącznie z ZUS).

Na sali

Afera Hornu była trzy lata temu poważnym trzęsieniem politycznym. Zarząd PC określił zlecenie śledztwa funkcjonariuszom UOP, jako „użycie służb specjalnych do walki z opozycją polityczną”, a areztowanie jako prowokację polityczną. Z poręczeniami za Dobrzyńskiego występowali posłowie PC i PPL. Przed kilkoma dniami Zarząd Główny PC usunął go z partii za nielojalność i kradzież partyjnych dokumentów, jak napisała „Gazeta Wyborcza”.

Na sali sądowej Lis ośmięsza się - mówi Krzysztof Chrystowski.

Kluczy, składa sprzeczne zeznania. Przywołuje jakieś fakty, które nie mogły, z oczywistych względów, mieć miejsca. Przy dotychczasowym tempie sprawa potrwa może jeszcze do czerwca.

W grudniu ub. roku pojawiły się w procesie nowe akcenty. Warszawski sąd dołączył do akt sprawy informacje „DB” na temat prowadzonego przez gdańską Prokuraturę Wojewódzką i UOP dochodzenia na temat działalności firm spod znaku „Perfect Agio” (pisali-

śmy o tym w listopadowych wydaniach „DB”).

Prokuratorzy chcą także przesłuchać pracowników Hornu, łącznie około 40 osób. Będą też przesłuchiwali Michała Frąckowiaka - mówi Chrystowski (w 1992 roku Frąckowiak był szefem komisji, która przyznawała koncesje na paliwa - przyp. J.K.).

Wydalony z „Perfect Agio”

Horn powstał jak zespół strażenów, ze sporej grupy osób zwolnionych z „Perfect Agio”. Najpierw był oferty na handel kawiorami, złomem metalu. Pewnego dnia pojawił się barter węgla z Polski w zamian za olej napędowy. W Rosji była wówczas fala strajków, zbliżała się zima, ma Białorusi brakowało węgla, który u nas zalegał na halach. W ciągu trzech ostatnich miesięcy 1991 roku Horn sprowadził do Polski ponad 20 tys. ton oleju. Dzięki naszym przedplatom z tego handlu w wielu kopalniach wypłacono pieniądze na Barbórkę - mówi dziś Lis.

Lis nie dodaje, że Horn zajmował się najprawdopodobniej handlem paliwem wojskowym, tzw. artykrycznym, z Białorusi. Nie rozwodził się także na temat kontaktów Hornu ze szcześcińską firmą Solo, która - najprawdopodobniej - sprzedawała olej sprowadzony przez Horn.

Na tym tle doszło zresztą do finansowych zawirowań. Według dwóch niezależnych źródeł „Solo” jest obecnie winna Hornowi ok. 40 mld starych złotych. Lis twierdzi, że poróżnił się z właścicielami „Perfect Agio” (dziś szefami m.in. firmy „Texel”, która niedawno organizowała targi w Mińsku i w Moskwie) i po wyjściu z firmy 17 sierpnia 1991 roku miał do niej zakaz wstępu.

Większość czasu spędzał na Syberii. Gdy wracałem, „Perfect Agio” się zmieniło. W dzień po moim wyjściu z firmy pracownicy ochrony - 26 ludzi - dostali polecenie nie wpuszczania mnie do firmy. Dlaczego tak wielu? - Widocznie mieli się czego obawiać. Ja chodzę bez ochrony.

Dalekie szlaki

Lis zaczął wyjeżdżać za wschodnią granicę w 1989 roku. We wcześniej był jubilerem. Właśnie biżuterię zaczął oferować jako swój pierwszy towar. W zamian sprowadził do Polski, na przykład, dziesiątki tysięcy ocynkowanych wader. Później stał się - jak utrzymuje

jako jedyny obcokrajowiec, jednym z siedmiu założycieli syberyjskiej giełdy w syberyjskim Tiumentiu, słynącej dziś z wielkich obrotów paliwami. Lis podkreśla, że był najbardziej znanym z tej siódemki. Nieoficjalnie mówi się, że za miesiąc maklerskie zapłacił 200 tysięcy dolarów. Później słał do WNP cukier z Polski, w zamian sprowadzał olej napędowy, który nadchodził m.in. z Groznego i z terenów ogarniętych wojną gruzińsko-azerską.

Zanim powstał Horn, był w latach 1990 - 92 pełnomocnikiem spółki cywilnej „Perfect - Agio Dorota Krzyżstek i S-ka”. Był także prezesem „Perfect - Agio” sp. z o.o. i, jednocześnie, prezesem nigdzie nie zarejestrowanej firmy „Perfect - Agio Holding Company”. Ta ostatnia ubiegala się w Banku Gdańskim o kredyt 2 mld zł (to Lis podpisał wniosek kredytowy). Kredyt ten otrzymała - bez założeń z jej strony - spółka cywilna z Sopotu. - Bo tylko ona miała konto w Banku Gdańskim - twierdzi Lis.

Burzliwy przyłqdek

Rok po wybuchu afery z Dobrzyńskim, latem 1993, Lis złożył do sądu wniosek o upadłość Hornu. Do progu bankructwa doprowadziła go... gdańska Izba Skarbowa i Ministerstwo Finansów. Dopiero ogłoszony w listopadzie ub. roku wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego uchylił formalnie błędną decyzję ministra finansów i wyciągnął Horn z tarapatów. Chodziło o to, że kontrakt z Białorusią, zawarty na dostawy od listopada 1991 roku do grudnia 1992 roku, miał przynieść Hornowi 2 mld zł zysku, ale inspektorzy izby rozbili kontrakt na 1991 i 1992 rok. W ten sposób wyszło, że Horn miał z kontraktu 16 mld zł zysku w 1991 roku i 14 mld zł strat w następnym. Zdaniem inspektorów spółka zaniżyła dochód za rok '91 o 16 mld zł i nie zapłaciła 6,5 mld zł podatku. Lis był wówczas na Syberii, a nikt ze spółki nie wniósł do protokołu zastrzeżeń. Lis odwołał się najpierw do MF, później do NSA. Utrzymywał, że barter jest zawsze jedną operacją finansową. Ostatecznie wygrał.

Sam złożył wniosek o upadłość, na bieżąco uregulowaliśmy płatności na rzecz ZUS, zobowiązania za eksport maszyn kolejowych na Białorus, wypłaciliśmy 3-miesięczne wynagrodzenia pracownicze - twierdzi Lis i dodaje, że Horn docelowo nie będzie istniał.

Jan Kreft

Wystarczy powiedzieć „Pani Profesor”, a już wiadomo o kogo chodzi. Wystarczy powiedzieć: „twórczyni gdańskiego baletu”, aby nie było żadnych wątpliwości.

Pani Profesor

Janina Jarzynówna-Sobczak, wybitny pedagog i choreograf, obchodzi jutro 80 urodziny. O jubileuszu pamiętają dawni uczniowie - z całego świata nadchodzą depesze i listy z gratulacjami. W urodzinowym prezencie powstałe w Operze Bałtyckiej inscenizacja „Romea i Julia” dedykowana Jubilatce. Premiera zapowiadana na dzień urodzin, odbędzie się parę tygodni później. Pani Profesor nie ukrywa radości, bo dzięki tej zmianie spędzi swoje święto w rodzinnym gronie.

Sztuka niezwykła

Zawsze wierzyłam w niezwykłą wartość tej sztuki, predestynowanej do ukazywania problemów egzystencjalnych, spraw współczesnego człowieka. W tańcu nie ma tematów tabu - miłość kochanki i matki, wolność jednostki, pokój, samotność, szukanie prawdy - te sprawy tak bardzo każdemu z nas bliskie znajdują przecież odbicie w balecie i ja też do nich się odwoływałam. Zawsze jednak byłam przekonana, że klasyka do tego nie wystarcza, że nawet ta najwspanialsza nie jest w stanie tej tematyki wyrazić. Od początku więc poszukiwałam takich form ruchu, które mogłyby ją przedstawić. A do tego trzeba było po prostu przygotować tancerzy. Podstawą tej sztuki jest oczywiście technika tańca, ale dla mnie niezwykle ważne było również kształtowanie indywidualności tancerzy - wyrazistości gestu, umiejętności pogłębionej interpretacji, tworzenia kreacji aktorsko-baletowej. Wyznawałam zasadę, że w tym procesie formowania indywidualności dać trzeba uczniowi choćby margines twórczej swobody, sprawić, by wraz z pedagogiem stał się współtwórcą. Było to wtedy nie tylko mało popularne, ale nawet nieznane. To chyba Ruth Sorell, solistka Opery Berlińskiej, która po przewrocie hitlerowskim w Niemczech uciekła stamtąd i w Warszawie prowadziła swoją szkołę, wywarła na mnie ogromny wpływ, otworzyła przede mną, wykształconą w duchu klasycznym, owe inne światy. Od niej przejąłem świadomość. Wyszukiwać w zakresie techniki ruchu jest stosunkowo łatwe. O wiele trudniej przychodzi wychować tancerza, który byłby kimś. To wymaga różnych metod. Czasem należy dać swobodę, czasem - przeciwnie, potrzeba nacisku, by pomóc mu się zewnętrznym, rozwijać.

Szkola

Kiedy przyjechałam z Krakowa do Gdańska nie było tu żadnej baletowej tradycji. Wszystko trzeba było zaczynać od nowa, czyli od wyszkolenia pierwszych tancerzy. Poza tym rozpoczęło się ono w 1950 roku, kiedy to założyłam Państwową Szkołę Baletową. Z konieczności wzięłam sobie na głowę cały te kram. Musiałam i tyle. Gdybym zastała inną sytuację, gdyby istniał Wybrzeżu zespół baletowy złożony z zawodowych tancerzy, z radością zajęłabym się wyłącznie choreografią, która

wystarczająco człowieka pochłania. Ale w Gdańsku nie było ani tancerzy, ani pedagogów. Pierwszych nauczycieli sprowadzałam z Warszawy i Poznania. Chcieliśmy baletu, zatem przyszło działać od podstaw. Dojeżdżali, kursowali między salą baletową a dworcem kolejowym, zarabiali chyba moim entuzjazmem, zrodzonym z wiary w posłannictwo sztuki. Pierwsi uczniowie byli nietypowi, bo właściwie już dorosli. Wojna odebrała im możliwość nauki, więc pracowali w dwójnasób, jakby chcieli dogonić stracony czas, nadrobić straty.

Z nimi właśnie założyłam pierwszy zespół baletowy przy Studiu Operowym, później Operze Bałtyckiej. Namówił mnie do tego dyrektor Zygmunt Latoszewski, który studio i operę organizował. Skorzystałam z jego życzliwości, a także zapalu, który rzutował na cudowną atmosferę pracy, wszystkim się udzielał i pomagał pokonywać trudności. Było ich mnóstwo, od braku baletek i szkolnego lokalu - jeśli nie liczyć baraków na Narwiku - poczynając. Członkowie tego pierwszego zespołu okazali się nieprawdopodobnie żarliwi, zaangażowani i odpowiedzialni. Uczyli się i występowali na scenie, najpierw w małych wstawkach operowych, potem w baletach. Łatwo przychodziło mi podsycać ich żarliwość, wyzwała ich indywidualność, bo było wśród nich wiele prawdziwych talentów. I wiele pięknych kreacji stworzyli.

W Szkole Baletowej bywałam regularnie, dopóki zdrowie pozwalało. Jeszcze dwa lata temu uczyłam. Teraz kontakty są trochę rozluźniły, choć szkoła o mnie pamięta i upomina się o moją obecność. Jestem pełna uznania dla dyrektora Bronisława Prądnickiego, który młodzieży i pedagogom stworzył wspaniałe warunki pracy. Cieszę się z powstania Baletu Gdańskiego Państwowej Opery Bałtyckiej, z urzędzistwistnienia tego, co długo było nieosiągalne, chociaż oczywiście - bliskiej współpracy

szkoły z operową sceną. Korzyści są obopólne.

Dzisiejsi uczniowie są ogromnie zafascynowani techniką tańca i nie sposób im się dziwić, gdyż technika bardzo się na świecie rozwinęła. Wypada wręcz mówić nie o technice, lecz o technikach, szkołach i kierunkach tańca współczesnego. Nie sądzę, żeby nasze szkolnictwo od tego uciekało, aczkolwiek słyszy się takie zarzuty. Klasyka jest bezdyskusyjnie najważniejsza jako podstawa. Żadna technika tak nie usprawnia. Mam przy tym wrażenie, że aktorska strona tańca,

...w szkole baletowej jeszcze dwa lata temu uczyłam...

Fot. CAF/Janusz Ukłajewski

rozwijanie indywidualnego wyrazu ma obecnie dla młodych adeptów mniejsze znaczenie niż dla ich poprzedników.

Klimat

Czy była to sielanka, bez konfliktów podsypanych naturalną w artystycznym środowisku rywalizacją, walką o pierwszeństwo, często przeciw służącej, bo dyktowaną poczuciem własnej wartości? Idylli oczywiście nie było, ale stosunki układały się inaczej niż dzieje się to często obecnie. Jako kierownik artystyczny szkoły i operowego baletu miałam chyba władzę absolutną. Rozciągała się ona nie tylko na tancerzy, ale sięgała wyżej, do przełożonych. Zaufał mi Zygmunt Latoszewski, a potem Bogdan Wodiczko i Jerzy Kataliewicz. Dali mi swobodę w doborze repertuaru i wyborze stylu pracy, co z kolei rzutowało na stosunek tancerzy do mnie, a także wzajemne, prawdziwie koleżeńskie relacje w zespole. Tancerze zresztą czuli chyba moją sympatię i życzliwość, bo starałam

niekoniecznie spotyka się talent. Talent to indywidualność, własne spojrzenie na sztukę, wrażliwość nadająca gestowi, ruchowi, formie określony i niepowtarzalny wyraz. Talent to wnętrze tancerza, jego osobowość.

Nie zapominajmy jednak i o codzienności. O pracy zespołu, który choreograf kształtuje, z którym musi mieć dobry kontakt, jeśli współpracować ma dać udany artystyczny efekt.

Sukces? Realizacji było bardzo dużo. W sumie ponad 40 licząc pełnospektaklowe przedstawienia baletowe oraz miniaturowe. Powszechnie za największe osiągnięcie uznano „Cudownego Mandaryna”, bo w nim dość radykalnie zaznaczyło się poszukiwanie nowej formy. Narzuciła ją muzyka, pełna dramatycznego wyrazu i niezwyklej ekspresji. Bardzo śmiało przekroczyliśmy tu próg między tradycją a nowoczesnością. Ale oblicze nasze - jak go nazywam - gdańskiego teatru tańca zaczęło się kształtować wcześniej. „Dafnisa i Chloe” Ravela, pierwszą znaczącą pozycję wybrał dyrektor Latoszewski, który cenił francuskich impresjonistów. Muzyka Ravela, daleka od konwencji romantycznych i postromantycznych, inna w poezji i barwie, zmusiała do szukania rozwiązań formalnych. Potem je kontynuowałam, poddając się bezwzględnej dyktaturze muzyki. Kto wie, czy właśnie nie dzięki temu, że nie mieliśmy styczności z różnymi kierunkami tańca nowoczesnego i byliśmy zmuszeni do własnych poszukiwań, dochodząc do pewnych form, tworzyliśmy nasz „ciasny, ale własny” warsztat? Dwie swoje realizacje osobiste bardzo lubię, choć może nie wahałabym się z nazwaniem ich „sukcesami”. To „Cztery eseje” Bairda oraz „Romeo i Julia” Prokofiewa. Wystawiałam ten balet 30 lat temu w Operze Bałtyckiej, z niezapomnianą Alicją Boniuszką w roli Julii, Zygmuntem Jasmanem w roli Romea i Tadeuszem Zlamalem - Tybaldem. Z niepokojem czekam teraz na premierę „Romea i Julii”, przygotowywaną przez Antala Fodora. Wzruszenie jest tym większe, że współrealizatorami są moi najbliżsi - Łucja i Bruno Sobczakowie oraz Monika Konce, moja ukochana wnuczka, która współpracuje z rodzicami. Czy to nie cudowne, że syn, synowa, wnuczka i jej mąż są artystami? Nawet mały prawnuk przejawia plastyczne zainteresowania! Ogromnie się z tego cieszę, że w mojej rodzinie trwają teatralne pasje, bo nas to bardzo zbliża. To właściwie ich praca i sprawami teraz żyję, ich sukcesami się raduję. Rodzinę zawsze stawiałam ponad wszystko i szczęśliwa jestem, że mam tak wspaniałą.

Występowała: Anna Jęsiak

Śledztwo w sprawie Grudnia 1970

Prokurator prostuje

W związku z opublikowaniem w „Dzienniku Bałtyckim” z dnia 9 grudnia 1994 r. oczywiście nieprawdziwej wypowiedzi pani red. Wiesławy Kwiatkowskiej, cytując: „Stojący na jej [Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku] czele Leszek Lackorzynski zaręczył słowem honoru, że poprowadzi śledztwo rzetelnie. Tymczasem pracował nad nim jeden prokurator, a i to jedynie w czasie wolnym od bieżących zajęć”, uprzejmie proszę o zamieszczenie poniższego sprostowania:

„Nieprawdą jest, że sprawa GRUDNIA '70 była prowadzona w Prokuraturze Wojewódzkiej w Gdańsku przez jednego prokura-

tora. Od momentu przekazania akt śledztwa, co nastąpiło 2 grudnia 1993 r., aż do momentu bezprawnego zawieszenia mnie w czynnościach służbowych, tj. do 24 sierpnia, czynności śledcze były wykonywane przez zespół składający się z trzech prokuratorów. Do dyspozycji tego zespołu były wszelkie niezbędne środki techniczne i finansowe, co pozwoliło na zebranie pełnego materiału dowodowego, niezbędnego do podjęcia końcowej decyzji merytorycznej”.

Leszek Lackorzynski
prokurator

Alicja Boniuszko, Tadeusz Zlamal i Zygmunt Jasman w balecie „Cztery eseje” Tadeusza Bairda, wystawionym przez Janinę Jarzynównę-Sobczak

Fot. Tadeusz Link

REJSY
PO GOSPODARCE

Człowiek nie doinwestowany

Człowiek to brzmi dumnie. Już tylko z tego powodu w człowieku należało inwestować. Bo to i szlachetnie i ponoć nawet pożytecznie.

Poprzedni system, który afiszował się z człowiekiem (prawda, że głównie na pierwszomajowych transparentach), starał się jak mógł. I trzeba przyznać, choć to nie w moście, że inwestycje w owego człowieka były znacznie bardziej udane niż jakiekolwiek inne. Jeśli nawet pominąć walkę z analfabetyzmem i akcję „tysiąc szkół na tysiąclecie”, to i tak pozostaje sporo. Nie sądzę, by przy ówczesnym poziomie gospodarczym Polski inny system mógł zrobić więcej dla upowszechnienia edukacji - i to na każdym właściwie poziomie. Fakt pozostaje faktem - poświęcano temu relatywnie więcej pieniędzy niż w obecnej epoce światłej (jakoby) demokracji. Choć przecież priorytet tzw. sfery materialnej był niepodważalny i oświacie, szkolnictwu wyższemu pozostawiali resztki. Ale muszę to powtórzyć, w porównaniu do dnia dzisiejszego, resztki te zdają się być godnymi żądzości.

Oczywiście, z ekonomicznego punktu widzenia tamte rozwiązania nie przynosiły efektów. Proszę wybaczyć prymitywną nieco analogię do polityki inwestowania w produkcję w epoce socjalizmu. W prze-

myśle stawiano mury, wstawiano nawet maszyny, ale bodźców do rozwoju produkcji już nie było. Tworzono skorupę, z której rodziło się niewiele. Z inwestycjami w ludzi było podobnie. Kształcono ich, ale ich kwalifikacji nie wykorzystywano. Dla zdolnych, ambitnych, wykształconych miejsc w systemie nie było. Pieniądze inwestowane w system edukacji rzeczywiście nie dawały efektów gospodarczych. Sztuka dla sztuki, toteż i koniec musiał być żalony.

Teraz sytuacja jest inna. Wszystko się odwróciło. Warunki do wykorzystywania nabytych umiejętności są nieporównanie lepsze niż przedtem. Coraz więcej ludzi to zaczyna dostrzegać. A i firmy zauważają, że poświęcanie pieniędzy na dokształcanie pracowników to dobra inwestycja. Natomiast władze centralne traktują edukację jako coś, co nawet na ową resztkę nie zasługuje. Co najwyżej na odpadki z pańskiego, czyli budżetowego stołu.

Ja nie tęsknię za PRL. I nie chcę powrotu tamtego sposobu finansowania oświaty. Stwierdzam jedynie ze smutkiem, że nadal nikt nie patrzy na kształcenie jako na efektywną inwestycję. Tanią, dającą efekt mnożnikowy, bo pociągającą za sobą inne, dokonywane już przez ludzi wykształconych.

Neofici kapitalizmu powiadają, że kształcenie się to problem indywidualny. Ktoś chce,

to proszę niech płaci. Czyli nuka to inwestycja indywidualna, a nie publiczna. Ale to tylko częściowa prawda. Bo edukowanie ludzi to tworzenie swoistej infrastruktury dla rozwoju gospodarczego, ale i społecznego i kulturalnego. Za znaczną część tej infrastruktury musi odpowiadać państwo. Co nie znaczy, że ma ją w całości finansować. Musi jednak sprzątać temu, by osoby indywidualne, prywatne firmy i instytucje chciały i mogły w kształcenie inwestować. I tu jest dno. Formalnoprawne i intelektualne. Żadnych bodźców podatkowych, żadnych pomysłów, jak sprawy rozwiązać. Co więcej, co chwilę ta część sfery budżetowej dostaje po łbie. Obecnie przez opodatkowanie umów zlecenia na rzecz ZUS. Przedtem wystarczy przypomnieć żenującą dyskusję sejmowo-rządową o ulgach podatkowych z tytułu opłat za naukę dzieci w szkołach prywatnych. W efekcie istnieje mieszanka publiczno-prywatna, której oba członcy spychane są na pogranicze prawa (modne określenie), a nawet do szarej strefy.

No i nadal ze szkół, uczelni i z kraju odchodzą najlepsi, najzdolniejsi, najbardziej aktywni. Ten wewnętrzny i zewnętrzny drenaż mózgow odczuwamy już, a tak naprawdę odejmujemy za lat kilka. Ktoś się tym przejmując? Aby do następnych wyborów.

Co zaś do ewentualnych zastrzeżeń zwolenników prywatyzacji i komercjalizacji systemu edukacji, to zwracam uwagę na W. Brytanię. Dopiero teraz zaczyna się tam odczuwać skutki thatcherizmu. Szkoły publiczne są w opłakanym stanie, ich poziom zjechał okrutnie, prywatne zaś są różne - obok wspaniałych, istnieją „fabryki” dyplomów. Rodzice płacą i wymagają, by dziecko skończyło szkołę. Na uniwersytetach coraz więcej obokracjowców. To nie tylko i nie przede wszystkim efekt internacjonalizacji. Zagranicznicy płacą za studia, a uczelnie chętnie ich przyjmują, choć czasem i z angielszczyzną u nich kłopot. Za ubyłych płaci budżet i to coraz mniej. Uniwersytet nie jest więc zainteresowany zwiększeniem liczby takich słuchaczy, a i oni sami przestają tłumnie napierać na te instytucje. Bo tak, jak i u nas. Nauka niby niemal za darmo, ale z roku na rok trzeba wyciągać z kieszeni coraz więcej grosza, by przeżyć.

Rynek jest lepszy od centralnego planowania, liberalizm lepszy od marksizmu. Najlepszy jest wszakże rozum. Jak brakuje pieniędzy (publicznych czy prywatnych), to rozum karleje. Natura daje go nam w stanie surowym. Byłoby lepiej nie oddawać go jej w niezmienną postać.

Piotr Dominiak

...wirus agresji przenosi się z pokolenia na pokolenie...

Życiorysy
zbrodnią pisane

Do Sądu Rejonowego w Gdańsku wpłynęło w ubiegłym roku 960 spraw przeciwko nieletnim. Do Sądu Rejonowego w Gdyni - 506. W wielu z nich oskarżonych było kilku lub kilkunastu młodych ludzi. W całym kraju takich spraw toczyło się grubo ponad 70 tysięcy.

Trzynastolatek z zimną krwią zamordował w Gdyni starą kobietę, bo odmówiła mu paru tysięcy na noworoczne pędaty. Siedemnastolatek, podczas sylwestrowej zabawy, zaatakował przypadkowego chłopca śmiertelnym ciosem nożem za to, że kibicował innemu klubowi sportowemu, po czym bawił się dalej. Szesnastoletni Marek zastyleł w łazience, jego rówieśnik zastrzelił taksozawcę, dwaj inni (bracia) roztrzęskali głowę zniechędzonej.

Ta statystyka budzi grozę. Tym bardziej, że coraz częściej mamy do czynienia ze zorganizowanymi (niekiedy kierowanymi przez dorosłych) bandami, a także dlatego, że nasz system resocjalizacyjny jest dziurawy, nieskuteczny i ciągle zubożany przez brak pieniędzy.

Czyn przestępcze ścigane przez policję i sądownictwo przez Temidę uzupełnić trzeba o tzw. wykroczenia, najczęściej bezkarnie. Na palcach rąk policzyć można procesy (lub choćby

„Bite dziecko najczęściej będzie było słabsze, a jako osoba dorosła - swoje własne dzieci. Wirus agresji przenosi się z pokolenia na pokolenie” (psycholog dr Anna Piekarska).

„W sukurs” rodzinie przychodzi szkoła, przez większość młodzieży traktowana jako zło konieczne i źródło nieustannych stresów. „Polityka” nr 2/95 przytacza wypowiedź dr. hab. Wiesława Ambrozika z Instytutu Pedagogiki UAM: „Zarówno nauczyciele, jak i

niedzi (czytaj: dotacji państwa i gminy) powoduje znikanie wielu, już sprawdzonych, metod wychowawczych. Nasze dzieci pozbawione zostały: zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, wyjazdów wakacyjnych, organizacji takich jak harcerstwo czy SKS. Nie zmienia tego obrazu powołanie do życia kilkunastu tysięcy szkół społecznych czy prywatnych oraz istnienie kilkunastu dobrze pracujących drużyn; mówimy o regule, a nie o potwierdzających ją wyjątkach.

Fot. Jarosław Rybicki

OKNO
NA ŚWIAT

POD REDAKCJĄ
ROMANA WARSZEWSKIEGO

Człowiek rozumny jako gatunek pojawił się stosunkowo niedawno, bo około 150 do 200 tysięcy lat temu, zaś pierwsze formy człowiekowatych kilka milionów lat temu. Jakież to niewielkie ułamek czasu w stosunku do trzech miliardów lat, które upłynęły od pojawienia się pierwszych form życia. Jednocześnie człowiek - najmłodszy twór ewolucji - znalazł się w zupełnie wyjątkowej sytuacji w stosunku do innych gatunków. Jaki fakt przesądził o tej wyjątkowości? - zapytuje „Scientific American” w jednym z ostatnich swych numerów.

Antropologowie nie mają wątpliwości, że najistotniejszym wydarzeniem w ewolucji człowieka było nie spotkanie powiększanie się objętości mózgu. Przodek człowieka rozumnego - australopitek - żył w Afryce Wschodniej w okresie od 6 do 1 miliona lat temu, był już istotą dwunożną, tymczasem jego mózg był jeszcze wciąż stosunkowo niewielki, od 380 do 550 centymetrów sześci. Około 2,5 miliona lat temu rozpoczął się gwałtowny wzrost wielkości mózgu przodków człowieka. I tak tzw. *homo erectus* żyjący ok. 2 mln lat temu posiadał mózg wielkości od 800 do 1250 cm sześci. U człowieka współczesnego średnia wielkość mózgu wynosi 1350 cm sześci.

Mechanizm nagłego skoku w ewolucji mózgu pozostaje niejasny. Naukowcy zwykli przyjmować teorię zakładającą, że wykonywanie pierwszych narzędzi i posługiwanie się nimi wymusiły pewien kierunek

zmian prowadzących do osiągnięcia nowych zdolności. Wydaje się to logiczne, a jednak teoria ta nie tłumaczy wszystkich faktów. Wiadomo na przykład, że australopitek z jego stosunkowo niewielkim mózgiem był w stanie posługiwać się pierwszymi narzędziami z kamienia i podczas gdy w okresie górnego i dolnego plejstocenu wielkość mózgu zwiększała się gwałtownie, narzędzia nie zmieniły specjalnie ani swojego wyglądu, ani stopnia skomplikowania.

Jedną z prób wytłumaczenia tej wątpliwości jest teoria, zgodnie z którą dzisiejszy mózg człowieka wcale nie powstał na drodze selekcji, lecz inteligentniejszych osobników, lecz z bardziej prozaicznego powodu, a mianowicie w wyniku uodpornienia się mózgu człowiekowatych na tzw. stres cieplny. Panuje ogólna zgodność co do tego, że australopitek wywodzi się z tropików. Ten najstarszy ze znanych przodków człowieka zdobywał pożywienie jako dzienny łowca, polując głównie na terenach afrykańskiej sawanny. Szybka pogoń za zwierzyną nie stanowiła najmocniejszej strony naszych przodków. Pozostawała długotrwała, uporczywa pogoń za ofiarą aż do zagonienia jej na śmierć, a wszystko to odbywało się na otwartej przestrzeni, w dzień, w żarze afrykańskiego, palącego słońca. W tych warunkach niebezpieczeństwo nadmiernego przegrzania ciała, a przede wszystkim mózgu było niezwykle wysokie. Dodajmy, że tkanka najbardziej wrażliwa na wysoką temperaturę jest właśnie tkanka nerwowa. Wzrost temperatury mózgu o ok. 5 stopni w stosunku do normy zakłóca funkcjonowanie komórek nerwowych. Może to doprowadzić do konwulsji, utraty świadomości, a nawet śmierci.

Aby obronić mózg przed skutkami przegrzania, tj. aby jego działanie pozostawało niezawodne nawet w przypadku uszkodzenia, należało zwiększyć ilość komórek, a przede

wszystkim liczbę połączeń między nimi. Zmiany, które były wynikiem adaptacji do stresu cieplnego, nieoczekiwanie zaowocowały pojawieniem się abstrakcyjnego myślenia i osiągnięciem nowych, rewelacyjnych możliwości. Według koncepcji relacjonowanej przez „Scientific American”, wspaniały, skomplikowany ludzki mózg, którego wszystkie tajemnice i możliwości nie znamy do dzisiaj, powstał wyłącznie jako efekt uboczny zupełnie innej adaptacji niż sądzono dotychczas. Takie zjawisko przypadkowego wykorzystania w toku ewolucji zmian uzasadnionych zupełnie inną potrzebą nosi nazwę preadaptacji. Gdyby nie owa preadaptacja - zgodnie z cytowaną koncepcją - nigdy nie byłoby tymi, kim jesteśmy.

Człowiek dzisiejszy jest zupełnie unikatowym biegaczem wśród ssaków. Może on biec co prawda dość wolno w porównaniu z gepardem czy gazelą, ale za to wyjątkowo długo. Jest rzeczą znaną, że pies towarzyszący długodystansowcowi, jeśli usiłuje biec tak jak on, może zginąć z powodu przegrzania mózgu. Amerykański fizjolog Bortz twierdzi, że człowiek posiadał sposób polowania, przy którym jakolwiek broń była niepotrzebna - wystarczyło zagonić ofiarę na śmierć. Ci, którzy nie wytrzymali uporczywej pogoni za zwierzyną, nie zdobywali łupu. Dlatego też selekcja w kierunku większego mózgu i zwielokrotnienia jego połączeń była tak silna, a zmiany zachodziły niezwykle szybko.

Hipoteza ta spotkała się z bardzo różnym przyjęciem ze strony świata nauki. Nie brak jest głosów zarówno entuzjastycznych, jak i krytycznych. Swoistego smaku całej sprawie dodaje fakt, iż jej twórcą nie jest biolog, lecz matematyk. Polak - Konrad Fiałkowski, profesor wydziału się z Uniwersytetu Wrocławskiego, od lat mieszkający w Wiedniu, znany także jako autor opowiadań i powieści science fiction.

niałej staruszce - zawsze dla pieniędzy. Z tego samego powodu piętnastoletni Marcin zabił jednego meżczyznę i zranił drugiego, a potem kupił i zjadł dwadzieścia pączków. Dwa lata od niego starszy Robert oskarżony został o jedenaście napadów rabunkowych, w tym dwa zabójstwa. Sąd uznał go za osobnika do głębi zdemoralizowanego, niebezpiecznego dla społeczeństwa i skazał na 25 lat więzienia. Takie przykłady można mnożyć.

Groźna statystyka

Co kilka tygodni, a bywa że co kilka dni, dowiadujemy się o kolejnych przestępstwach popełnionych przez bardzo młodych ludzi, czasem dzieci. Informacje o nich rzadko trafiają na czołowy gazet, bo nie są już sensacją, stały się sprawą powszednią.

W kartotekach policji zarejestrowano 55 tysięcy nieletnich (13-17 lat) zagrożonych demoralizacją i prawie tyle samo sprawców czynów karalnych („Polityka” nr 2/95). Uderza przy tym bezwzględność i brutalność, a niekiedy wyrafinowanie sadyzmu młodych zbrodniarzy.

W 1994 roku w województwie gdańskim ponad trzy tysiące nieletnich popełniło 3494 czyny karalne. Wśród nich było 455 rozbójów i wymuszeń rozbójczych, kilka morderstw i dziesięć zbiorowych gwałtów („Głos Wyrzeża” nr 7/95). Do Sądu Rejonowego w Gdańsku wpłynęło 960 spraw przeciwko nieletnim. Do Sądu Rejonowego w Gdyni - 506. W wielu z nich oskarżonych jest kilku lub kilkunastu młodych ludzi. W całym kraju takich spraw toczyło się grubo ponad siedemdziesiąt tysięcy.

rozprawy przed kolegium) sadyzmu torturujących zwierzęta; „kibiców” demolujących po meczach wszystko, co znajduje się w zasięgu ich pięści; „adwocypniów” znaczących się w szkołach nad młodszymi kolegami itd.

Agresja rodzi agresję

Jakie są przyczyny tej narastającej fali przestępczości wśród nieletnich? „Czy ku utrapieniu dorosłych na świat przychodzi coraz częściej skażone brakiem wyższych uczuć potwory?” - stawia dramatyczne pytanie Stanisław Podemski i odpowiada: „Nic podobnego. To kosa z naszej kości, krew z krwi, nasz własny produkt”.

Na powstanie takiego „produktu” wpływ ma kilka czynników psychologicznych i społecznych. Wszystkie one składają się na jeden wzorec wychowania: wychowanie przez przemoc. Zaczyna się ono w domu, w rodzinie. Na sto tysięcy dzieci dwieście pięćdziesiąt jest maltretowanych - twierdzą działacze Fundacji Ochrony Dzieci przed Okrucieństwem, i wiedzą co mówią. W anonimowych sondażach 84 proc. Polaków przyznaje się do bicia swego potomstwa. Czasem jest to klaps, a czasem sadyistyczne zgnęanie się. Tylko najtragiczniejsze wypadki, zakończone śmiercią lub trwałym kalectwem dziecka, docierają (via szpital) do publicznej wiadomości. Tzw. normalne łanie uważa się zwykle za prawo, a nawet obowiązek rodzicielski.

Są też inne formy maltretowania: wykorzystywanie seksualne dzieci (przyznaje się do niego ok. 30 proc. dziś już dorosłych ludzi), zgnęanie się psychiczne, brak wszelkich więzów uczuciowych. A efekt?

uczniowie są sfrustrowani, myśla o szkole z niechęcią i rezygnacją. Nauczyciele, bo za mało zarabiają, są przepracowani, uczniowie dlatego, że próbują się buntować i przegrywają. Czują się wściekli i bezradni. Frustracja rodzi agresję, którą najprościej wyładować na słabszych”. Stąd znaczące się nad „kotami”, a także dobre warunki do powstawania różnych grup subkulturowych, lansujących wzorec człowieka silnego, bezwzględnie, górującego nad „ofermami”.

Sprzysja takim wzorcem zalew brutalności i agresji w środkach przekazu, zwłaszcza w telewizji oraz kinie. Opublikowano na ten temat niezliczoną ilość artykułów, książek, rozpraw naukowych - i nie, albo jeszcze gorzej, Jarosław Kurski pisze w „Gazecie Wyborczej”: „Świat filmu to na ogół przemoc, gwałt i vulgarność w dawce nieporównanie większej niż w rzeczywistości. Po wielekroć powtarzane dramatyczne sceny uruchamiają u dziecka mechanizm obronny. Młodzi widzowie znieczulają się na ból, bagatelizują strach, tracą zdolność dostrzegania cierpienia innych, nie poczuwają się do niesienia im pomocy. Dziecko myśli: „widocznie ten świat taki jest”. A utwierdza je w tym przekonaniu to, co dzieje się w prawdziwym świecie dorosłych, ale to już inny temat.

Po pierwsze
nie ma armat...

Problem agresji i przestępczości wśród nieletnich narasta w tempie zatrważającym. Między innymi dlatego, że robi się coraz mniej, aby tej pladze przeciwdziałać. Brak pie-

Nasze dzieci w zamian dostały: kolorowe telewizory, wypożyczalnie kasety wideo, salony gier komputerowych i wzorzeć *Batmana zamiast - Jana Skrzetuskiego* (czytać też nie trzeba, bo są filmowe bryki). Nasze dzieci wiedzą, że aby odnieść sukces życiowy - należy być twardzielem a nie mięczakiem i to kiedy trzeba niszczyć przeciwników tak, jak to robią bohaterowie telewizyjnych seriali.

Brak pieniędzy uniemożliwia także stworzenie systemu pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonym demoralizacją. W 250-tysięcznej Gdyni zlikwidowany prawdopodobnie zostanie jedyny punkt profilaktyczno-konsultacyjny dla nich, stworzony przez dr Magdalene Tyszkiewicz w Specjalistycznej Przychodni Lekarskiej na Traugutta. Władze bogatego miasta portowego nie mają pieniędzy na etat (czy choćby umowę-zlecenie) dla psychologa i pedagoga w jednej osobie: mgr Jolanty Skowron. Nie mają ich także na dokonanie remontu i wyposażenie przychodni.

W Gdańsku jest nieco lepiej. Od niedawna istnieje tu również Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Zagrożonym Demoralizacją, ale i ono boryka się z ogromnymi problemami finansowymi.

Ludzi, którzy rozumieją groźbę sytuacji i próbują pomóc nieletnim klientom Temidy w ich zagmatwanym, dramatycznym życiu, jest niewielu i najczęściej pozostawieni są sami sobie. Bijąc na alarm coraz częściej tracą oni nadzieję, że ktoś w ogóle ich głos usłyszy lub usłyszawszy - podejmie działania.

Izabella Greczanik-Filip

JUZKA

EKSPRES		FRYZJERKĘ meską zatrudnij, Wrzeszcz, Górska 41d/9		OPERTATORA węzła betoniarzkiego z uprawnieniami. Oferty Cem-Pyl, Gdańsk, Wschodnia 13		SPRZEDAM Forda Sierra 84, 2.3D, Nysę, 51-17-52.		USŁUGI remontowo-budowlane, kompleksowe, solidnie, 39-44-87	
ALFE Romeo 33, 1.3IE, nowa, bogate wyposażenie sprzedam, 46-24-87.	24341	KOMPUTERY 48-32-77	18339	PANIĄ do prowadzenia księgowości i/lub biura spółki, specjalistę do posadzek żywicznych lub do przyrządzenia (posadzkarz), 51-57-51, Sopot, Hafnera 81/85.	24328	SPRZEDAM M-5, Zaspą, 53-72-34.	24045	ZATRUDNIĘ księgową na 1/2 etatu, 25-31-29.	24350
CHELM 3-pokojowe, Morena 4-pokojowe sprzedamy tel. 31-62-16	23815	KOMPUTERY najtaniej 48-32-77	18341	PAWILON handlowy, centrum Gdyni sprzedam, 21-81-80.	24046	SPRZEDAM Nysę, 48-59-67.	24126	ZATRUDNIĘ lakiernika tel. 31-00-44 lub 31-95-33	24079
CYKLIARKĘ, sprzedam, 24-34-20	24133	KUPIĘ mieszkanie dwupokojowe w Rumi Janowie do II piętra, do 300 mln, tel. 71-04-82.	24323	PŁOTER Inacy- sprzedam, 32-10-72.	24324	TELEFAXY tania, 46-34-24	18803	ZATRUDNIMY monterów kadłuba, spawaczy PRS, tel. 51-80-27	23866
CZĘŚCI do BMW 5, 79- sprzedam, 41-40-30.	23987	MERCEDESA 190 D, 1992, sprzedam, 520-630 wieczorem.	24017	POSZUKUJĘ lokalu na krakowiec, ok. 30 m, sila, 20-51-14, 37-06-25.	24298				
DO wynajęcia lokal biurowy, 85 m kw, Sopot, ul. Grunwaldzka 11, tel. 51-74-62	24040	MIESZKANIE 72 m, sprzedam, 32-99-21.	24295	PRZYJMĘ wspólnika, 72-02-95.	23607				
FIRMA poszukuje lokalu biurowo-magazynowego w Gdyni o powierzchni: biuro ok. 80 m kw., magazyn ok. 300-400 m kw., 297-592.	24348	NIGHT Club "Sawa" zatrudni kelnerki Kolorzka 39	23808	SIEDŁCE, 70 m kw., nowe budownictwo, 63.000 zł sprzedam pośrednictwo, 57-02-99.	24095				
FIRMA zatrudni: malarzy konserwatorów konstrukcji stalowych, ślusarzy, spawaczy. Wynagrodzenie składowe, tel. 21-34-05. Wynagrodzenie na pracę na wysokości.	24308	ODZYSK długów, 374-216, 374-417	22715	SPRZEDAM BMW 325i, Elbląg, 34-72-76	24354				
		ODZYSK należności, 29-74-45	24390						

Glazura i terakota
PEŁNE WYPOSAŻENIE
& AZIENEK

TEL. 43 - 28 - 70, 43 - 28 - 72 wr. 33
UL. MARYNARKI POLSKIEJ 59, 86 - 557 GDĄSK
OTWARTY od 10 do 18 sob. od 9 do 14

Radio PLUS CLUB - i ...

już od 1 lutego z kartą Radio PLUS CLUB będziesz mógł taniej kupować, odwiedzać kina, teatry i inne miejsca ze specjalnymi zniżkami.

A poza tym... jesteś z nami.

Każda karta będzie brała udział w losowaniach - szczególnie na antenie Radia PLUS - słuchaj uważnie!

Radio PLUS CLUB - i ...

Ludzie żyją coraz dłużej, ale społeczeństwa się starzeją.

Trudny powrót do dzieciństwa

Zaczyna się niewinnie. Zapomina się nazwiska, imiona znajomych osób, miejsce, w które się odłożyło pieniądze. No tak, śmiejemy się, to... skleroza. Trzeba z tym coś zrobić. Ale zrobić z tym nic się nie daje. Coraz częściej z pamięci ucieka to, co działo się wczoraj czy nawet przed godziną, natomiast zupełnie świeże są wspomnienia sprzed dwudziestu lat. Po jakimś czasie, bo to postępuje nieubłaganie, okazuje się, że zapominamy swoje imię, a także do czego służy łyżka czy widelec. Stajemy bezradnie nad własnymi ubraniami, nie wiedząc, jak włożyć je na siebie. Jednocześnie nie przyjmujemy do wiadomości faktu, że jesteśmy chorzy. Dzieje się coś dziwnego i to nas irytuje.

Przez wiele lat uważano, że jeśli ktoś dobiega do siedemdziesiątki, zapominanie, luki w pamięci i niemożność nauczenia się nowych rzeczy jest czymś normalnym. Ale to nieprawda. Przeczy temu choćby statystyka. Badania wykazują, że zaledwie 10 procent ludzi w wieku powyżej 65 lat cierpi na otepienie starcze. Pozostali do końca życia są sprawni umysłowo. I taka właśnie jest norma. Człowiek powinien dożywać swych lat w pełni sprawny intelektualnie. Odchylenia od tej normy są zawsze mniej lub bardziej groźną chorobą. Zaniki pamięci u osób starszych nie muszą być do wodom najgroźniejszej choroby, zwanej chorobą Alzheimera. Jednak jeśli utrzymują się przez pół roku, a do tego dochodzą i inne objawy, należy taką możliwość wziąć pod uwagę. Potwierdzić lub wykluczyć diagnozę mogą tylko badania tomograficzne mózgu, na które trzeba, niestety, ciągle jeszcze długo oczekiwać. Kolejka w Gdańsku zmusza pacjentów do półrocznego oczekiwania.

Zwyrodnieniowo-zanikowe zmiany w mózgu opisał na początku tego wieku Alois Alzheimer, którego nazwiskiem nazwano chorobę. Od tamtego czasu medycyna zrobiła ogromny postęp, ale tylko w diagnostyce. Dzięki tomografii komputerowej mózgu wiemy już, że 60 procent ludzi, u których obniża się sprawność intelektualna, cierpi właśnie na chorobę Alzheimera. Nie wiemy natomiast, czym jest ona spowodowana. Są hipotezy, mówiące o dzieczeniach choroby lub o tym, że powoduje ją nadmiar glinu w organizmie. Są to jednak tylko hipotezy. Pewne jest natomiast także i to, że choroby leczy się nie da. Postępuje nieubłaganie, pustosząc mózg aż do momentu, kiedy człowiek przestaje chodzić, jeść, mówić. Staje się zupełnie uzależniony od innej osoby. Szacuje się, że na chorobę Alzheimera cierpi około 10 procent ludzi powyżej 65 roku życia i 25 procent powyżej 85. Ale zdarza się, że atakuje ona nawet pięćdziesięciolatek. Ostatnio o wykryciu tej choroby u siebie poinformował publicznie Ronald Reagan. Cierpiała na nią przez wiele lat aktorka uważana za symbol kobiecego piękna w

XX wieku - Rita Hayworth. Cierpią też nasi najbliżsi, choć czasem o tym nie wiemy.

Mama pani Agnieszki jest na początku drugiego etapu choroby. Dopadło ją to w pięćdziesiątym pierwszym roku życia, niesprawiedliwie. Są jeszcze takie dni, kiedy trafia do toalety, ale już coraz rzadziej. Sedes myli się jej z umywalką, wanną albo z jakimkolwiek innym zagłębieniem. Choćby w ścianie. Pora zacząć myśleć o pamfletach, wzdycha ciężko pani Agnieszka. Ale to strasznie drogi luksus. Jedna pielucha kosztuje dwadzieścia sześć tysięcy złotych. Gdyby zużyć tylko trzy dziennie, to w skali miesiąca trzeba tylko na to mieć ponad dwa miliony...

Samooświata staje się już coraz trudniejsza. Gdy mama widzi wodę, wie jeszcze co z nią zrobić, ale z ubieraniem jest już coraz gorzej. Prawa czy lewa strona bluzy to drobiazg w porównaniu z tym, że stanik ubiera na sweterok, a skarpetkom przygląda się bardzo podejrzanie, po czym z nich rezygnuje.

Wnuczkę traktuje jak rówieśnicę, z którą będzie sprzeczać się o lalkę do upadłego. Pani Agnieszka myśli, że obie: babcia i pięcioletnia wnuczka są na podobnym poziomie. Wnuczka podąża jednak w odwrotną do babci stronę. Mała rozwija się, a starsza pani cofa się do dzieciństwa, w którym już raz była.

Gdyby położyć kartkę i długopis na stole i poprosić, by mama złożyła swój podpis, nie skojarzyłaby już tych dwóch przedmiotów sama. Nie wiedziałaby, co z nimi zrobić. Gdy jednak pani Agnieszka wkłada długopis do ręki mamy i stawia razem z nią pierwszą literę imienia, podpis, choć nieudolnie i z mozołem, zostaje jednak złożony. To bardzo ważne z punktu widzenia prawa. Właśnie wypełniała zeżnanie podatkowe mamy. A przecież podpisywać trzeba także choćby odbiór renty. Gdy jednak długopis okaże się już tylko przedmiotem do... zjedzenia, trzeba będzie sądowo ubezwłasnowolnić mamę. Z tym nikt się nie spieszy, bo to bolesna sprawa.

Twarze bliskich coraz bardziej się zaciera. Agnieszka to Agnieszka, ale za tym imieniem nie się już nie kryje dla mamy. Jeśli syn wyjedzie na tydzień, dwa, zapomina nawet jego imię. Potem przypomni mu do wiadomości z uprzejmym zdziwieniem nauk obcego słowa - Jurek.

To wprost niewyobrażalne, na co skazane są osoby pielęgnujące swych najbliższych z chorobą Alzheimera. Ojciec Tadeusza pomylił dzień z nocą i o trzeciej nad ranem domaga się spacerów. Nie pozwala sobie wytłumaczyć, że to nieodpowiednia pora na spacer. Staje się agresywny, kłóliwy, rwie się do rękoczynów. Trzeba bezlężnej cierpliwości, by to przetrzymać. Ale przetrzymać trzeba. Czasem dobre efekty daje na krótką metę wynajdywanie jakiegoś zajęcia, choćby bezsensownego. Pani Agnieszka rwie ściereki na pasy, tłumaczy, że nie ma czasu ich pozyskiwać i prosi o to

matkę. Starsza pani zabiera się do tego z zapalem. I choć kiedyś pięknie szyła, dziś robi to tak, jakby w ogóle nie robiła, ale ma zajęcie, choćby na godzinę. Pani Lucyna prosiła mamę jeszcze niedawno o krojenie warzyw. Nie byli w stanie ich zjeść, ale był to rodzaj terapii, więc je po prostu wyrzucali. Odkąd matka zaczęła zamiast w warzywa celować nożem w domowników, terapia się skończyła. Agresja, wymierzona w innych lub w siebie to kolejny objaw choroby. Wszystko, co kłuje, musi być pochowane. Klamki z okien - zdjęte, gaz i woda - zakręcone.

Ludzi z chorobą Alzheimera nie leczy się w szpitalach. Jedynym miejscem dla nich jest troskliwy dom i opiekun obecny przez 24 godziny. Cierpiący, umiejający się dostosować do zmieniających się nastrojów chorego. Każdy człowiek ma jednak pewną granicę wytrzymałości i od czasu do czasu musi odpocząć od chorego. Dlatego także i w Gdańsku zawiązało się Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera. Założyli je tacy ludzie jak Agnieszka Organiśka, mający w domu bliskich z tą chorobą. Spotykają się, wymieniają doświadczenia, a nade wszystko psychicznie się wspierają. Łatwiej bowiem jest znieść upokarzający odwrót od człowieczeństwa swego wykształconego, błyskotliwego niegdyś, taty, gdy inni pokazują, że można to zrobić. Każdy człowiek z chorobą Alzheimera stanie się w końcu rośliną, którą będą musieli karmić, czasem wbrew jej woli, myć, zmieniać pieluchy.

W gdańskim stowarzyszeniu jest tylko jedno wolontariuszka, która pochowała już swojego bliskiego chorego i chce teraz pomagać obcym ludziom. Po to, by ktoś mógł wyjść z domu, który staje się więzieniem i załatwić najpilniejsze sprawy. Mało kogo bowiem stać na płatną opiekunkę na godziny. A zostawiać samego chorego na pewnym etapie choroby nie można już wcale.

Marzeniem stowarzyszenia jest „przedszkole”, czyli dom dziennego pobytu, dla osób z chorobą Alzheimera. Dom taki istnieje już w Warszawie. W Gdańsku jest już miejsce - przy szpitalu na Srebrzysku - jednak potrzeba pieniędzy na remont. Członkowie stowarzyszenia będą o nie molestować potencjalnych sponsorów.

W każdej rodzinie może zdarzyć się, że starszy pan czy pani pewnego dnia zapomni swoje nazwisko lub nasze imię. Po paru miesiącach może zacząć upychać w materacu pierścionki, oskarżając nas o kradzież. Ale czy to znaczy, że przestanie być naszym ojcem i że się go wyrzekniemy? O ileż łatwiej będzie nam jednak sprząść opiece nad zagubionym człowiekiem, gdy powstanie miejsce, w którym będziemy mogli, awaryjnie, pozostawić go bezpiecznie na kilka godzin, bez niepokoju i wyrzutów sumienia.

Anna Jaszowska

CHWYTY DOZWOLONE

W listach od Czytelników, które uważnie studiuję, czasem mowa o artykule Jana Chrzana. Proszę Państwa, artykuł zgodnie ze słownikową definicją to „niewielka praca publicystyczna, literacka lub naukowa, umieszczona w czasopiśmie, encyklopedii itd.” - por. „Mały Słownik Języka Polskiego”, wyd. 1969, s. 19. Gdzie mnie do tego arcyważnego gatunku, tworzącego np. w sferze polityki tak modne teraz „fakty prasowe”? To, co uprawiam od lat, kolejno w śp. „Czasie”, „Tygodniku Gdańskim” i na tych szacownych łamach - to tylko felieton. Znowu sięgnę do słownika. Jest to „drobny artykuł publicystyczny o różnorodnej tematyce, utrzymany w lekkiej i żywej formie, zamieszczony w prasie lub wygłaszany w radio czy telewizji”. Zatem jestem ledwie harcownikiem, wysuwającym się przed linię ciężkozbrojnych i umykającym, skoro zagrzmia publicystyczne haubice. Natomiast pisząc traktaty serio, udokumentowane i ostre jak nożyki „Gilete” - to husaria. Miałem o tym i przyglądałem się woli (na lewicy) - gdy na moje zaczepki tenże mój świata.

Argumentów do boju z postkomuną o rządy w III RP i tzw. rząd dusz szukajcie Państwo w publikacjach sygnowanych np. „BaSz” czy „BMK”, podczas gdy ja zaferować mogę leno zgrywać, żart, okruciny pseudoedukacji czy porcję myślostrzępów na temat i nie na temat. Piśzę o tym, gdyż po felietonie „Prawyby w willi Pod Dębami”

otrzymałem pocztówkę nabrzmiałą świętym oburzeniem. Pocztówkę, żeby inni też sobie poczytali... Ktoś gromi mnie za konsumpcyjne rozpoznanie i oczywiste dlań jest, iż w Sopocie, na tajnych konwentykach pod pretekstem towarzyskim, gromadzi się eks-nomenklatura obżerająca ostrzygami. Sami posuchajcie:

zawalił Wasz świat oparty na przyjaźni i współpracy z ZSRR. Musiał pan mieć nieźle w czubie, czyniąc te porównania z niejakim Adolfem H. i Benito M. Znany jest pan z zamiłowania do 50-procentowych trunków! A najbardziej boi się pan, by przysły przzydent nie miał w klapie Matki Boskiej. Broń Boże!”

Zapomniał pan napisać, jaki był herb na paterach, w których podano deser; czy był to sierp i młot, czy tylko szcioramienna gwiazda Dawida? Szkoda, że jest pan wiekowy, bo z takimi poglądami zrobiłby pan dziś karierę. A jeszcze tak niedawno Polacy oddawali życie pod hasłami „Bóg, honor i Ojczyzna”. Te-

szego rocznika, niż 64, ale to mało ważne, bo rozumiem, iż rozgniewały Wasz nasze poglądy. Nikt z zebranych, zaręczam, nawet nie otarł się o nomenklaturę PZPR, natomiast większość, i owszem, uwiodła kiedyś piękna pani „Solidarność” - choć im ta miłość jakby ostatnio wychłodziła. Co do miłości do ZSRR, którą impetuujesz, to jest to także strzał mimo tarczy. Jakże mógłbym kochać twór, który zabił mi Ojca? Te resentymenty jakby przenoszę i na Federację, gdy oglądam obrazy z Czechenii.

Masz jednak rację, miły Anonimku, pisząc o „prawoborach”, czyli roztrząsaniu przy butelece 50-proc. trunku szans ewentualnych kandyda-

Nomenklaturaowa żydokomuna czyli Chrzan zdemaskowany

„Panie Chrzan, nie pisze pan jakie to towarzystwo zbiera się w willi Pod Dębami w Sopocie na tradycyjnym, corocznym śniadaniu tzw. wystawnym, ale sądząc po menu podlewającym Chablis rocznik 64 gospodarze willi muszą być prominentami z tajnej listy Peka, tuż za Kwaśniewskim i jego towarzyszami z koalicji SLD-PSL, dawniej PZPR. A może to nawet krewni Sekuly? Świadcza o tym poglądy, które Was łączą: ani za lewicą, ani za prawicą, ani za centrum. Pieniądże robicie bez przekonania. Nie obchodzi Was czy przysły prezydent był w PZPR, czy w Sojuszu, czy ma cztery żony naraz, czy kolejno i jeszcze skacze w bok, byleby nie należał do tych, co

raz, jak twierdzi znany teoretyk marksizmu A. Miódowicz, Polakom wystarczy pełna miśka i pełna butelka...”

Uff! Drogi Anonimie, willi Pod Dębami z podjazdem dla powozów i kolumnkami, z dachem zwieńczonym ataką itd., itp. w Sopocie nie znajdziesz, bo istnieje tylko w mojej fantazji. Tak naprawdę wystawne śniadanie wydano z okazji imienin Marii-Grazyny w M 4, przyciasianym jak na wyobrażenia o komfortie. Zamiast combra samego, którego przez przeoczenie mi nie wypominał, były wędlinki ogólnie dostępne, sałatki, śledź na kilka sposobów, „Polish bigos” - a na fety domowe wypieki. Chablis był z podle-

tów na Najwyższy Urząd. Doszliśmy do tego w zgłino-inteligentnym gronie, że odpowiadałby nam ktoś mądry i wykształcony, obyty w świecie i godny, umiarkowany w uprawianiu polityki. Czy z prawicy, czy z lewicy, czy z centrum, a może z projektowanej Akcji Katolickiej - to sprawa trzeciorzędna. Ale skąd go wziąć? Może wiesz?

Jan Chrzan

PS. Panu Nadolnemu na list odpowiem też listownie. Pozostałych korespondentów błagam o cierpliwość!

CZYTAJ CHRZANA, PISZ DO CHRZANA - SPRAWA BĘDZIE ROZTRZĄSANA!

POMYSŁY HUMANISTY

Przydawkę „nasz” użyłam w tytule nieco dowolnie, ma ona znaczyć tyle, co „gdański”, „wśród nas powstały”. Bo w istocie wielki fresk, moralitet, epopeja oświecimska wyrażona ołówkiem i kredkami, jest dziełem serca, umysłu i ręki Mariana Kołodzieja. Jest to wielka, licząca kilkadziesiąt metrów bieżących kompozycja, którą nazywam freskiem tylko w sensie przenośnym (bo to nie malowidło „al fresco”, na świeżym tynku) układająca się w labirynt wielkości i nędzy, poświęcenia i podłości, rozpacz i nadziei, unicestwienia i trwania. Śmierci i życia.

Jest to dzieło wielkie, porównywalne z witrażami Wyspiańskiego z Kościoła Franciszkanów w Krakowie. Tu u nas znana dotąd nielicznym, ponieważ wciąż znajduje się in statu nascendi. Ale kto oglądał w TV filmowy poemat Anny Mydlarskiej o Kołodziej i mniej nastrojowy, ale bardziej instruktywny reportaż obojga, Anny i Jacka Mydlarskich z pracowni mistrza, ten zapamiętał na pewno dziesiątki wielkookich twarzy patrzących surowo z kartonów, poskręcane ciała, inferno i sąd ostateczny zarazem.

Aż się wierzyć nie chce, że tego ogromnego dzieła podjął się Kołodziej najzupełniej prywatnie, dla siebie, nie przypasowując się do żadnych rocznic,

zleeniodawców, sponsorów. Wyrastało ono organicznie, z serca i pamięci autora, niegdyśszego więźnia Oświęcimia, fazami, stopniowo jako świadectwo, hold i katharsis. Znakiem scenograf nie myślał, co się stanie z dziełem „potem”. Po prostu rysował.

Tymczasem jednak „oświecimski labirynt” zaczęła otaczać „małomówna, cicha sława”. Kto go zobaczył, ten musiał myśleć, że to koniecznie muszą ludzie zobaczyć, że koniecznie trzeba to ekspozować.

Pomysły były różne, w realizacji jest najszcześliwszy. Ojcowie franciszkanie, świadomi i tym, że Oświęcim był miej-

niespodziewany kontrast dla „labiryntu”. Wznosząc bowiem wzrok ku górze, trudno nie pomyśleć o chorze Beethovena i słowach Schillera: „überm Sternzelt muss ein lieber Vater wohnen” (nad gwiazdzistym sklepieniem musi mieszkać dobry Ojciec).

Byłam w tym wnętrzu na początku bieżącego tygodnia. Jest tam w tej chwili przeraźliwie zimno, a mimo to prace aranżacyjne postępują. To też dowód niemożliwości, wręcz heroizmu artysty, w końcu człowieka niemłodego i po ciężkiej chorobie. Takie Conradowskie „iść za marzeniem, usque ad finem”.

Tak tedy jest nadzieja, że bodaj czy nie największe dzieło plastyczne upamiętnia-

Nasz pomnik oświecimski

seem męczeństwa i chwały ich zakonnego świętego, ojca Kolbego, i że święty jest też bohaterem cyklu Kołodzieja, udośćnili artyście na stałą ekspozycję „fresku” odbudowane, ale nie wykonane minisze prezbiterium ich kościoła przy ul. św. Trójcy w Gdańsku.

Miejsce jest idealne: surowe, białe wnętrza, ze śladami - ale tylko śladami - dawnego wystroju; jedynie gotyckie sklepienie (zrekonstruowane) jest piękne i czyste jak w pierwszym dniu stworzenia, co stanowi

jęcie oświecimską apokalipsę będzie wkrótce udostępnione publiczności. Może niesłusznie powiedziałam na początku, że przydawkę „nasz” należy rozumieć tylko jako „gdański”. Ten pomnik w ołówku i kredce stanie się chyba i „nasz” także w tym sensie, jak nasze są dzieła, które podziwiamy, kochamy i z których jesteśmy dumni. Tak jak „nasz” jest już od dawna Marian Kołodziej.

Janina Wieczerska

WYGRAJ MNIE

Nowy FIAT 126

- główna nagroda konkursu KFC i PIZZA HUT.

Odwiedź jedną z nowo otwartych restauracji KFC i PIZZA HUT i weź udział w losowaniu samochodu FIAT 126!

Szczegóły w restauracjach.

Restauracje biorące udział w promocji:

Gdańsk Morena ul. Marusarzówny 2
tel. 46 13 13, 46 12 89

Gdańsk Zaspia ul. Jana Pawła II 2a
tel. 57 66 75, 53 71 43, 53 71 27

Gdańsk ul. Długa 72

Sopot Al. Niepodległości 753
(Otwarcie wkrótce)

między wierszami

Opublikowano pod tytułem: „między wierszami” w Tygodniku Powszechnym. Ziemianin, czy refleksyjny?

Ostatnimi czasami, co konstatację z pewnym niedowierzaniem takim, centralne organa władzy państwowej usilną wykazują dbałość o bezpieczeństwo zawodu dziennikarstwa. Bo że jest to zawód niebezpieczny, kaskaderski trochę, wiadomo. Nie to, żeby rząd od ręki wydatkował jakąś sumkę na kaski dla naszych głów (nadstawiamy bowiem często karku), ochraniać, tudzież kamizelki ratownicze czy kuloodporne. Ale z ojcowską troską władze nasze kochane jakby chciały jak najdalej oddalić od nas niebezpieczeństwa, na które się narażamy. Oddalić przy pomocy ustaw, uchwał itp., ale przecież. Trochę dziwi mnie ta troska, bo dziennikarstwo na ogół się nie kocha, głównie za wścibstwo, podstępne pytania i oczywiste przekłamania. No, ale przyrzeczmy się faktom.

Tu wprawdzie powołam się na siebie, bom już pisał w podobnej materii. Głupio by się było nie przyznać, a nuż ktoś wyłapie autopląd? No więc pisałem, dokładnie we wrześniu ub. roku, w tekście pt. „Miód, smród i redaktor odpowiedzialny”. I dawałem tam również wyraz zdzi-

wieniu, że nozdrzom władzy naszej kochanej niemiły kadziłany dym, jaki z palonych łamów gazał wprost się unosi każdego ranka, cudow-

nie łącząc się z aromatem dobranej upalanej kawy. Skutkiem czego postanowiła ukrócić to kadzenie, dając nam po nosie „ustawę o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej”. Dziś jednak na rzecz całą patrząc odmie-nionym okiem, ale nie baran-im. Wcale nie chodziło o utarcie nosa, ale właśnie - o bezpieczeństwo.

Bo założony taki dziennikarstwo nieświadomie wejść w posiadanie wiadomości tajnych specjalnego znaczenia (specjalnego zwłaszcza dla aktualnie i miłościwie nam panującej ekipy, jak np. powiązania grup interesów, poczętnictwo, skumplowanie, fa-

chwilę zastanowili się, do-szliby do wniosku, że to tak-że dla ich dobra. Mając prze-cież perspektywę, że żurnali-sta musi ujawnić swego in-formatora, pod groźbą paki, żaden informator nigdy mu niczego „nie nada”.

Taki np. Mariusz Popie-larz, gdyby przez sąd został zmuszony wyjawić, od kogo powziął wręde dla świata przestępczego Trójmiasta in-formację, nie miałby już wię-ciej okazji być obitym przez wysłanników tegoż świata, bo nikt by mu już nie po-wiadał. Jakież to proste! Jak metr drutu w kieszeni.

Dziwne, doprawdy dziw-ne, że żurnaliści nie chcą mieć świętego spokoju, bez-piecznej pracy za biurkiem (jak, nie przysmierzając, felie-toniści, którzy grozi ko naj-wyżej obrzucenie fekaliami anonimu). Powołują się na ja-kieś Wielkie Słowa: wolność, demokracja itp. A może im obdilo na punkcie misji? Bo przecież niepodobna, żeby władze nasze kochane, w naj-głębszej trosce o bezpieczeń-stwo żurnalistów, zagalopo-wały się i mimowolnie odda-wały przysługę przestępcom, aferzystom, mafiozom. Nie, nie; to się w pale nie mieści, jak mawiali onegdajsi zo-mowcy.

Kwerendaz

Nie byłoby dobrze, gdyby dzisiejsza projekcja filmu Andrzeja Munka w TV 1 przeszła jak każdy inny szeregowy seans.

Przy tym zapowiada się wieczór prawdziwej kinowej obfitości, gdyż „Pasażerkę” poprzedzi emisja „Dwunastu gniewnych ludzi”.

Wolność ofiary, zniewolenie kata

Z pozoru zdawać by się mogło, że Oświęcim to mało dogodne, czy mało właściwa okazja do refleksji nad indywidualnym człowieczym sumieniem. Bo - wiadomo - obozy koncentracyjne były skutkiem działania totalitarnego monstrum, bo - bez wątplenia - apokaliptyczne to monstrum funkcjonowało niby niezawodne żelazne szczyty piekielnej machiny.

Z tą może godną zachowania w pamięci uwagą, że zbrodniczy system na skalę masową rozwiązał w swoim łonie nie tylko fałsz. A jednak mimo wszystko stopniowanie tragedii

w oświęcimskiej perspektywie to coś grubszego niż nietyk. Z drugiej strony istnieją relacje byłych więźniów, tych, którzy z piekła ocalał. Oto autor wydanej 20 lat temu w niskim nakładzie książki „Wiesz, jak jest”. Bolesław Włodzimierz Lewicki („wiesz, jak jest” - w tym porzekadło jest cały KL Auschwitz) - w podsumowaniu swych wspomnień oświadczył ni mniej, ni więcej: „Czy wszystko, co spałniałem, co nieoczekiwanie po nocach niepokoi - umieściłem w tej książce? Nie. Pozostawiłem dużo materiału w notatkach, starczyłoby na drugą książkę, ale książki tej na szczęście nie będzie. Są takie wydarzenia i takie uczucia, które niech pozostają najbardziej osobistą własnością duszy”.

Przytoczony autor należał do świadków szczególnie szeroko zorientowanych w rzeczywistości obozów. W Oświęcimiu, pod numerem 810, był więziony przez 2 lata, a dalsze 3 lata w pięciu innych obozach. On to dokonał stopniowania wartości pryncypialnych: chłód, głód, pragnienie, ból i strach. „Od bólu fizycznego gorszy jest tylko niepokój i strach - stwierdzał - on odbiera człowiekowi spokój, niknie nadzieja i zamiera wszystko, co ludzkie”. W epizodzie z Dachau wcześniej zaś pisał o śmierci rozłożonej na raty z po-

**„Pasażerka” Andrzeja Munka nie jest dziełem przez swego autora dokończonym. Realizację przerwała tragiczna śmierć reżysera. Film ukończyli przyjaciele artysty. Nie dokreślono ani jednego metra taśmy. Po-
przesztano na montażu materiałów przygotowanych przez Munka. Jest więc „Pasażerka” tylko szkicem dzieła. Nie dowiemy się nigdy, jaki kształt ostateczny nadałby filmowi jego główny twórca. Dzieło w kształcie fragmentarycznym nie narzuca jednoznacznej interpretacji. Budzi jednak respekt i skłania do namysłu.**

wodu głodowych racji żywnościowych. Albo o potrzebie izolacji psychicznej, koniecznej, by w obozowej niewoli nie oszaleć.

Co jednak dzieć się mogło takiego jeszcze, o czym był więźniowie wyraźnie mówić nie chcą - nie wiadomo i należy uszanować ich

prawo do milczenia.

Tu może otwiera się jedynie pole popisu dla sztuki. W nawiązaniu do dzisiejszej projekcji telewizyjnej chciałbym przywołać niektóre polskie rekonstrukcje filmowe fabularne. Dwie, może

postaci nadzorczyni obozu. Uwiarygodnienie tkwiło i w tym, że Wanda Jakubowska osobiście, jako więzień polityczny doświadczyła Oświęcimia, gdzie też pełniła funkcję haltinga. To, co prawda, skłoniło prof. Lewickiego do znamiennego komentarza: „Jeśli w obozie koncentracyjnym wyróżniamy w pierwszym zaraz spojrzeniu masy więźniarskie i nieliczną stosunkowo grupę prominentów, film ten może zrobić wrażenie promiennego. W istocie jest to film o grupie ideowej, o rodzeniu się z drutami oświęcimskimi ducha oporu”.

Całkowicie odmienny punkt widzenia po latach w swoim filmie przyjął Andrzej Munk, ten reżyser wybitny, twórca „Człowieka na torze” i „Eroiki”. Munk dał wobec „Ostatniego etapu”

winna była zginąć. Bez względu na to, pamięć Lizy zostaje ożywiona i wspomniana filmowych kadrów wspinają się obozowe okrutne realia. Ale Liza nie chce się wobec siebie - jak i wobec męża - do przeszłości przyznać. Jest nadal przekonana, iż wykonywała w obozie patriotyczny obowiązek. Temu nakazowi - tak rozumuje - podporządkowała życie osobiste i sumienie. To w imię tego nakazu narzucała Marcie obcy sposób myślenia. Usiłowała narzucić! Marta okazała się odporna, wewnętrznie niepodległa, nie dała się upodlić. Więcej, na koniec niweczy komfortowe przeświadczenie Lizy, że jest ona wobec więźniarki w porządku. Prowokuje Lizę do próby ostatecznej i ta nie wychodzi z tej próby zwycięsko.

Nie ma ucieczki przed nieuchronnym prawem tragedii. Ta

Anna Ciepielewska, Marek Walczewski i Aleksandra Śląska w filmie „Pasażerka”

trzy wchodzi w grę przy dyskusji na ten złożony temat. To „Ostatni etap” Wandy Jakubowskiej (1948), „Pasażerka” Andrzeja Munka (1961, 1963) oraz - utwor dużo późniejszy - Leszka Wosiewicza „Kornblumenblau”, którym zajmować się tutaj nie będę. Każdy z tych filmów zyskał znaczny rozgłos, przy czym pierwszy z nich, który dzisiaj bywa przedmiotem ostrych ataków ze względu na opcje ideowe autorki oraz jako „film z tezą”, w swoim czasie odbił się szerokim echem - bez przesady - na całym świecie, został wysoko nagrodzony na festiwalu cennym, otrzymał panegiryczne recenzje za oceanem. Chłubił się tym obrazem, tym bardziej że nie jest pozbawiony celnie podchwytanych realiów i surowej grozy, a wśród walorów trzeba przypomnieć sposób ujęcia - granej przez Aleksandrę Śląską -

obraz polemiczny.

Upoważniającym do takiej konstatacji łącznikiem jest obecna w „Pasażerze” - jak gdyby ta sama co u Jakubowskiej - postać nadzorczyni obozu, co więcej, kreowana również przez Aleksandrę Śląską. Wszelako wizja Munka ogarnia problemy innego wymiaru.

„Pasażerka” to próba spojrzenia na obozowe zdarzenia w planie psychologicznym, próba wnikięcia w mentalność i sumienie kata po upływie lat. Dawna obozowa esesmanka, Liza, odbywa z mężem podróż „Batorym” przez Atlantyk i nieoczekiwanie na pokładzie spotyka swoją byłą więźniarkę, Martę. Moment jest dla Lizy szokujący, nie wie, czy to aby na pewno Marta. Teoretycznie zdaje się jej to niemożliwe, gdyż Marta po-

spełnić się musi. Liza posyła Martę na śmierć. Takie jest jądro konfliktu, w które wchodzi Munk. Urządzając spotkanie po latach tych dwu kobiet na transatlantyku, autor filmu szuka odpowiedzi na pytanie o charakter i osobowość Lizy w świetle tego, co się stało. Przyswica byłego kata do muru i ona, chociaż chwytła się każdego pretekstu, by swą przesłość racjonalnie umotywić, by moralnie w swoich oczach siebie ocalić, mimowolnie przynajmniej do udziału w nieładzie sprawie, w której bezzwajakowo liczył się argument siły.

Pewnie trafnie zdecydowano, żeby tego samego wieczoru wyświetlić „Dwunastu gniewnych ludzi”, dzieło Sideya Lumeta, w którym - na odwrót - zatriumfuje humanistyczna siła argumentu.

Henryk Tronowicz

20-lecie gdańskich filharmoników

Zygmunt Rychert: „Jestem pozaukładowy”

Dzisiaj o godz. 19 odbędzie się uroczysty koncert pod patronatem prezydenta Gdańska z okazji 20-lecia działalności gdańskich filharmoników. Orkiestrę Państwowej Filharmonii Bałtyckiej poprowadzi założyciel i wieloletni dyrektor artystyczny zespołu, wybitny dyrygent Zygmunt Rychert, z którym przeprowadziliśmy rozmowę. Solo na wiolonczeli grać będzie Arkadiusz Dobrowolski. W programie usłyszymy: „Noc na Tyśej Górze” i „Obrazki z wystawy” M. Musorgskiego oraz Koncert wiolonczelowy h-moll op. 104 A. Dworka.

- Od momentu, gdy mając 26 lat, opuścił pan Warszawę, a wraz z nią etat dyrygenta w Filharmonii Narodowej i po raz pierwszy stanął pan za pulpitem przed Orkiestrą Państwową Filharmonii Bałtyckiej, minęło dwadzieścia lat.

- Pracowałem wtedy jako asystent dyrektora artystycznego Filharmonii Narodowej Witolda Rowickiego, który był absolutnie światowym dyrygentem, miał propozycje objęcia orkiestr w wielu krajach, w tym amerykańskich. Mogłem tam zostać, bo mi to szef proponował, miałem też kilka innych propozycji. Ale ja byłem młody i głupi, imponowały mi stanowiska, chciałem być najmłodszym dyrektorem artystycznym w Polsce.

- Już w pierwszych miesiącach pracy ówczesna Gdańska Orkiestra Symfoniczna przeżywać zaczęła okres wielkiej prosperity. Zespół pod pana kierownictwem porównywany był z Wielką Orkiestrą Polskiego Radia i Telewizji w Katowicach oraz z Filharmonią Narodową.

- Sprawa od mojej strony wygląda zgola inaczej. Bo choć wiele było blasków pracy z orkiestrą, pamiętam też z tego okresu sporo cieni. Wcześniej więc spadły mi łuski z oczu. Zostałem oszukany. Gdybym wiedział, że tak będzie, nie przechodziłbym z Filharmonii Narodowej do Gdańska i dalej bym się gdzieś ruszył. Przez kilka lat żałowałem tej decyzji, ale potem zmieniłem hierarchię wartości w życiu i dzisiaj jest mi obojętne, co się działo tam tamto stało. Mam zdrowy dystans do zaowodu, do ludzi, do problemów. To brzmi gorzko, ale mam takie doświadczenie.

- Powiedział pan „zostałem oszukany”.

- Oszukali mnie moi przełożeni. Jednym z warunków, które zadecydowały, iż przyjąłem propozycję gdańską, było to, że przez dwa lata „kwartantny” nie przyjmę do pracy żadnego muzyka z orkiestry operowej. Było w tamtym zespole kilka gwiazd, trzech, może pięciu muzyków absolutnie znakomitych, mam na myśli pierwszego puzonistę pana Wachowskiego, pana Klamana - flecistę, pana Tylewskiego, waltornistę, może jeszcze bym wymieniał dwie osoby. Mieliśmy znakomity kwintet, znawcy mówili, że najlepszy w Polsce. Ale brakowało kilku dobrych dęciaków na pierwszych głosach. Ta piątka by mi absolutnie spowodowała, że w Gdańsku byłaby czołowa

orkiestra w Polsce, na równi z Filharmonią Narodową.

Rzucano mi potężne klody pod nogi albo ze zwykłej ludzkiej zawiści, albo z głupoty, albo z powodu tzw. układów, bo mieli kogo innego na horyzoncie, a ja jestem nieukładowy. Jako byk jestem zacięty i nie sobie nie robię z wrogów, tylko idę ciągle naprzód. Życie jednak ma się tylko jedno, cały czas walczyć nie można.

Minęły dwa lata i przełożeni powiedzieli mi, że skoro sobie dotąd dawałem radę i orkiestra jest dobra, to dalej sobie też dam radę i oni nadal mi nie pozwalają przyjmować nikogo z opery. I tu się sprawdziła nasza stara polska metoda - robię wszystko na trzy czwarte, nie do końca. Nie toleruję takich postaw. Choć jest we mnie słowiańska dusza, umysł mam zachodni, niemiecki: imponuje mi w pracy precyzja, dokładność, punktualność konsekwencja. A nie na zasadzie, że Polak potrafi i sprężyć się w ostatniej chwili. Ja tego nie lubię, bo to jest balagan z bliskiem na końcu. Niestety, doszedłem do wniosku, że najważniejsze są na pewno nie kwalifikacje u nas. Nie odkryje Ameryki, gdy powiem, że muzyk jest w Polsce bardzo niedoceniany. Wieleu najlepszych gdańskich muzyków pociągano z kraju na sakso do Niemiec i nie tylko, bo niektórzy są aż w Australii. W Rejkiawiku spotkałem skrzypków z Gdańska. W całej Europie są rozproszeni, inni pracują w Stanach, mogą rzucić nawet trzydzieści nazwisk.

- Mimo przeszkód gdańscy filharmonicy mają na swoim koncie znaczące sukcesy artystyczne.

- Było kilka ciekawych koncertów za mojej siedmioletniej kadencji. Graliśmy w Gdańsku ze wspaniałymi solistami. Kilka razy gościł u nas Krystian Zimermann. Z nim i z orkiestrą potrafiliśmy zrobić rzeczy karkołomne, jakich nie praktykuje się nigdzie. Na przykład grał z nami w piątek koncert e-moll Chopina. Program miał być wtorzonym w Elblągu w sobotę, była wtedy taka tradycja. I on mi wtedy powiedział, że za dwa tygodnie jedzie do Paryża, że będzie miał tam spotkanie z Rubinsteinem i że będzie tam pracował nad koncertem f-moll Chopina, ale go jeszcze nie ograł. I ja mu zaproponowałem zagranie tego koncertu bez próby w Elblągu. To był wyczyn cyrkowy i bez pudła. Bez skazy zagrała orkiestra. Pamiętam też wspaniały Stefania Wojtowicz, dawniej czołowa polska solistka, która kilka-

krotnie śpiewała z naszą orkiestrą. Bywała w Gdańsku Wanda Wilkomirska. Grał czołowy trębacz na świecie Timofiej Dokszycew. Miałem zaszczyt gościć tych ludzi w domu. sporo przyjaźni nawiązałem.

- Były pamiętne koncerty za granicą.

- Gdańscy filharmonicy pod moją batutą zrobili furorę grając w Wiedniu, mam do dzisiaj stamtąd wspaniałe recenzje.

Fot. Maciej Kostun

Pamiętam, iż w programie była IV Symfonia Brahmsa. Orkiestra się sprężyła. Koncert był tym bardziej trudny, nie było momentu wytchnienia. Nic nie było z akompaniamentów, cały czas orkiestra była „na wierzchu”.

Podobnie było w Leningradzie ówczesnym, który był i jest jednym z najbardziej liczących się centrów muzycznych na świecie. Mieliśmy świetne koncerty w Wenecji.

Później po moim odejściu orkiestra miała kilka świetnych koncertów na Zachodzie z Wojciechem Michniewskim, Jerzym Maksymikiem, ale to były efemerydy. Generalnie był pewien zastój. Chciałbym powiedzieć, że odszedłem z funkcji dyrektora artystycznego orkiestry z własnej woli, nikt mnie nie wyrzucał. Tak mi się ułożyło życie w pewnym momencie, że musiałem odejść, wjechać.

- Z jakimi odczuciami pracuje pan teraz z orkiestrą, która przeżywa swój prawdziwy artystyczny wzlot?

- Wierzę teraz w te instytucje, bo kilka ostatnich lat było na pewno straconych. Robiono różne eksperymenty, uczono się na tej orkiestrze. Decyzje władz kulturalnych były idiotyczne wręcz. Mówiąc o przeszłości koniecznie muszę wymienić nazwisko wspaniałego szlachetnego człowieka, który miał dużo pomysłów, bo nie tylko spowodował założenie

Filharmonii Bałtyckiej, ale i orkiestry Wojciecha Rajskiego - Mieczysława Preisa, byłego dyrektora wydziału kultury i sztuki Urzędu Wojewódzkiego. To on mi zaproponował przyjeście do Gdańska i był motorem działań orkiestry w pierwszych latach jej istnienia. Darzę go wysokim szacunkiem za mądrość w podejmowaniu decyzji.

Po objęciu przez mojego przyjaciela i wspaniałego profesjonalistę, Romana Peruckiego, funkcji dyrektora naczelnego i artystycznego Państwowej Filharmonii Bałtyckiej, sytuacja diametralnie się zmieniła. Jest to wirtuoz, mający wielką

klasę jako muzyk i dlatego rozumie problemy innego muzyka, umie docenić cudze kwalifikacje. A do tego przejawia wspaniały inicjatywę. Szkoda, że nie spotkał się wcześniej. Jesteśmy dla siebie partnerami. Cieszę się, że dyrektrowi udało się oddzielić od opery, od samego początku popierałem to.

Uważam, że ta orkiestra ma przyszłość. Potrzebne jest jeszcze jednak dokonanie pewnych niezbędnych zmian kadrowych.

- Co może pan powiedzieć o programie piątkowego koncertu?

- To są hity. Jestem praktykiem i na utwory mam zawodowe, rzeczowe, obiektywne, chłodne spojrzenie. Nie mam do kompozycji uczuciowego stosunku. Jestem licznikiem błędów, w ułamku sekundy wiem, kto się pomylił i co należy zrobić, żeby było dobrze. Jestem takim czyszcicielem, który konsekwentnie i spokojnie jeszcze raz zwraca na próbach. Uważam, że w dobie komputerów, kiedy się kończy XX wiek, skończyły się jakieś mrzonki romantyczne, wzruszenia bez pokrycia, mam to dawno za sobą, może za dużo przeszedłem w życiu złego i dobrego.

- Dziękuję panu za rozmowę.

Rozmawiała: Katarzyna Korczak

Komunikat dla klientów

BANKU PEKAO SA

natychmiastowe przekazy gotówki

Uprzejmie informujemy, że Bank Pekao SA wprowadził kolejne udogodnienie dla klientów, posiadaczy Identyfikacyjnych Kart Magnetycznych - możliwość dokonywania operacji wpłat i wypłat gotówkowych poza miejscem prowadzenia rachunku.

W 34 placówkach Banku połączonych wspólną siecią teleinformatyczną posiadacze rachunków oraz ich pełnomocnicy mogą za pomocą Identyfikacyjnej Karty Magnetycznej dokonywać następujących operacji bankowych:

- wpłat i wypłat gotówkowych z rachunków walutowych
- wpłat i wypłat gotówkowych z rachunków bieżących w złotych
- wpłat i wypłat gotówkowych z rachunków czekowych w złotych

Wypłaty realizowane są do wysokości salda na rachunku.

Ponadto w tych jednostkach jest możliwe dokonywanie wpłat gotówkowych na rachunki bieżące firm.

Następujące placówki Banku zostały połączone wspólną siecią teleinformatyczną:

1. I Oddział Warszawa, Plac Bankowy 2	17. Oddział Katowice, ul. Chorzowska 1
2. Filia I Oddziału Warszawa, ul. Grzybowska 53/57	18. Agencja Częstochowa, ul. Kopernika 17/19
3. II Oddział Warszawa, ul. Mazowiecka 14	19. Oddział Kielce, ul. Sienkiewicza 22/24
4. III Oddział Warszawa, ul. Czackiego 21/23	20. Oddział Koszalin, ul. Jana z Kolna 11
5. IV Oddział Warszawa, ul. Grojecka 1/3 (Hotel „Sobieski”)	21. I Oddział Kraków, ul. Armii Krajowej 4
6. V Oddział Warszawa, Al. Jerozolimskie 65/79	22. II Oddział Kraków, ul. Kapelanka 1
7. VII Oddział Warszawa, ul. Witośa 31 (Budynek „Panoramy”)	23. Oddział Lublin, ul. Królewska 1
8. VIII Oddział Warszawa, ul. Wołoska 18 (Budynek „Curtis Plaza”)	24. Oddział Łomża, Al. Legionów 5
9. IX Oddział Warszawa, ul. Dereniowa 9	25. Oddział Łódź, ul. Piotrkowska 211
10. Oddział Białystok, ul. Sienkiewicza 40	26. Oddział Nowy Targ, ul. 1 Maja 10
11. Oddział Bydgoszcz, ul. Wojska Polskiego 20a	28. Oddział Opole, ul. E. Osmańczyka 15
12. I Oddział Gdańsk, ul. Reja 13/15, Gdańsk-Sopot	29. I Oddział Poznań, ul. Św. Marcin 52/56
13. II Oddział Gdańsk, ul. Garnarska 23	30. II Oddział Poznań, ul. Masztalarska 8a
14. Agencja II Oddziału Gdańsk, ul. Kolobrzaska 43	31. Oddział Rzeszów, ul. Cieplickiego 1
15. Oddział Gdynia, ul. Śląska 23/25	32. Oddział Szczecin, ul. Grodzka 9
16. Oddział Gliwice, ul. Gen. Berbeckiego 4	33. Oddział Tarnów, ul. Kazimierza Wielkiego 3a
	34. Oddział Wrocław, ul. Olawska 2

Zapraszamy do Oddziałów, Agencji i Filii Banku Pekao SA.

Za kulisami Opery Paryskiej

Dla tych, co nie lubią opery i baletu Opera Paryska to tylko wspaniały zabytek architektury. Ale nawet większość jej stałych bywalców podziwia tylko Wielką Salę wykładaną czerwonym i złotym aksamitem. Foyer i teatralne schody. Wystarczy jednak zgłosić się do agencji turystycznych, by móc z przewodnikiem spenetrować kulisy tego niezwykle teatru.

Ogromnych rozmiarów scena: 48,5 metra szerokości, 27 metrów głębokości i 60 metrów wysokości. Zmieszczyłby się tu cały budynek teatru Comedie-Francaise! Z tyłu, za żelazną kurtyną, foyer do tańca, które przedłuża scenę do ponad 50 metrów. Ci, co nie mają lekką wysokość wjeżdżają windą na górę, aby zrobić kilka kroków po „teatralnym niebie”. Po czym zjeżdżają do podziemi (podobno Fantom Opery ciągle jeszcze grasuje). Na jednej ze ścian znajduje się przyklejona tablica z napisem: Don d'Alfred Clark, 28 czerwca 1907. Gramofon, Tego właśnie dnia Alfred Clark, amerykański przemysłowiec, złożył tu w podziemiach dwie dokładnie zapieczetowane urny z 24 płytami, na których nagrano największe głosy epoki - Patti, Melba, Caruso, Tamagno, Chailapiner... Obok gramofonu, instrukcja obsługi i pudełeczko z igłami gramofonowymi. 13 czerwca 1912 roku dołożono jeszcze 32 płyty poświęcone przede wszystkim muzykom, między innymi płytę Paderewskiego i Kreislera. Zgodnie z

wolą pierwszego ofiarodawcy, urny będą otwarte po upływie stu lat, czyli 28 czerwca 2007 roku.

W jednym z pomieszczeń znajdują się dzwony. Jest ich 16. Największy z nich, używany w operach „Rigoletto” i „Borys Godunow”, waży 650 kg. Według legendy został odlany ze stały dzwon, który dał sygnał do masakry w Noe Świętego Bartłomieja.

Prawdziwą jaskinią Ali Baby jest magazyn biżuterii - bransolety, kolce, pierścienie, diademy, korony, medale... Wszystko oczywiście sztuczne - przede wszystkim ze względu na cenę, ale także na efekt, jaki wywołuje sztuczna biżuteria przy dużej odległości widza od sceny.

Od jubilera przechodzimy do krawca - ogromna garderoba, w której wisi ponad trzydzieści tysięcy kostiumów. Jest to prawdziwe muzeum historii teatru. Zwiedzanie Opery Paryskiej kończymy na jej dachu. Przy dobrej pogodzie rozciąga się stamtąd rewelacyjny widok na Paryż i okolice.

Lilianna Bartowska

Fot. ze zbiorów prywatnych

Twórca przy warsztacie

Tomasz Misztal

- artysta
rzeźbiarz i grafik

Od pół roku pracuję w Portugalii, w międzynarodowym studiu rzeźbiarskim pod Lizboną. Zrealizowałem tam dzieła rzeźb kameralnych w marmurze. Łączę je z rysunkiem. To są kompozycje, w których te dziedziny się przenikają i nieuchwytne są granice między nimi. Jest to dla mnie pełniejszy język wypowiedzi.

W Portugalii zatrzymały mnie tamtejsze piękne marmury, wspanialsze od włoskich. Polerowanie odłamań tkwiących w nich niespodzianki. To są odkrycia, zaskoczenia, cudowna przegoda. Cała podlizbońska okolica jest bardzo bogata w taki marmur, co dwieście, trzysta metrów funkcjonują też warsztaty, w których można zyczyć kamień. Są tam również do wynajęcia pracownice z narzędziami. Raj dla rzeźbiarzy!

Na zakończenie mojej pracy w Portugalii będę miał wystawę w słynnym XVIII-wiecznym klasztorze w Mafre, na zaproszenie władz tego miasta. Pokażę sto swoich rysunków i wszystkie „portugalskie” rzeźby, łącznie z kilkoma niedawno rozpoczętymi, w tym - jedną trzymetrową kompozycję. Chciałbym też na tę wystawę sprowadzić z Polski swoją pracę doktorską - dużą grupę ceramiczną. Połączę ją z nową kompozycją - już mam jej koncepcję - także grupą ceramiczną, tyle że bardziej dynamiczną, bardziej wychodzącą w przestrzeń. Z Mafry planuję przenieść tę wystawę do Lizbony. Tam właśnie, w Międzynarodowym Centrum Rzeźby, uczestniczyłem ostatnio w dwóch wystawach zbiorowych.

Na zaproszenie gdańskiej Fundacji Pro Arte Sacra pokazałem rzeźbę i rysunki na polskiej ekspozycji w Szwajcarii. W Berlinie brałem udział w zorganizowanej przez Fundację im. Chłodowickiego prezentacji polskiej grafiki i rysunku. Wystawa ta ma trafić niedługo do Polski, być może także do Pałacu Opatów w Oliwie.

Mój pobyt w Portugalii potrwa jeszcze kilka miesięcy. Urlop w Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Gdańsku kończy mi się we wrześniu, przed nowym rokiem akademickim wrócę więc do kraju.

Zanotowała: Anna Kościelicka

**KARTKA
GDAŃSKIE**

„Że się nie gniewam na najczystsze mydło,
Którego pianę, to jest wartość chwałę -
Pozwól mi tylko gęsim skreślić piórem
(Które pluskało się przez żywot cały),
Że mydło - nie jest rzeźbionym marmurem;
Dobre na bańki, nie - na ideały!”

(C.K. Norwid, Purytanizm)

O ile mi wiadomo, nikt dotychczas nie opracował planu starego Gdańska według zapachu poszczególnych jego ulic i zaułków. Szkoda, gdyż w przeszłości były one różnicowane nie tylko przecież w sensie urbanistycznym, lecz również ze względu na specyficzną ich woń. Myślę, że gdybyśmy ktorémuś z doświadczonych gdańszczan zasłonił kilkadziesiąt lat temu oczy, a następnie prowadził go po rozmaitych zakątkach: Głównego, Starego, czy też Dolnego Miasta, zawiadlił go na nadmotałską przystań i Wyspę Spichrzów, człowiek ów bez trudu odgadłby, dokąd został zaprowadzony.

Rozpływająca się w poszczególnych częściach miasta woń inna była w rejonach jakże licznych tu niegdyś browarów i słodowni, młynów zbożowych i olejarni, warsztatów garbarskich i tartaków. Kierując się jedynie zmysłem powonienia, bez trudu potrafiłoby odróżnić miejsca sprzedawcy bydła od magazynów przypraw korzennych, odlewni metali, tj. „giserii” bądź „topni” miedzi, srebra i cyny od targów rybnych lub siennych. Własny zapach miały składowiska smoły, magazyny wół, jarki mięsne, ławy chlebowe oraz kramy bursztyniarzy. Tak więc dla miejscowych tabliczki z nazwami ulic przez długie stulecia były zupełnie zbędne.

Trzeba jednak pamiętać i o tym, że pozbawione kanalizacji uliczki, przez wieki wyposażone co najwyżej w rynsztoki, do których spływały wszelkie nieczystości, dostarczały przechodniom dodatkowych „atrakcji”. Jeszcze w XVII stuleciu w wielu przydomowych ogródkach hodowano nie tylko drób, ale także trzodę i kozy, którym nazwę swą zawdzięcza jedna z ulic na Głównym Mieście. Koniom żyło się tu całkiem nieźle, stałymi zaś gośćmi były w Gdańsku krowy, które doczekały się zarówno własnego mostu, jak i jednej z wodnych bram nad Motławą (Krowia Brama).

Zważywszy na to wszystko, trzeba mówić nie tylko o Gdańsku pachnącym paloną

kawą, tudzież hodowaną w specjalnych przedprożowych skrzyneczkach maciejką, ale także - jak przystało na miasto wielu różnych kontrastów - odrobinę... cuchnącem. Z jednej strony wytwornym i jakby

o ówczesnym Gdańsku wytykał jego gospodarzom, iż miejsca te, jeśli już były sprzątane, to odbywało się to częstokroć kosztem przechodniów. Wozy, na które ładowano cuchnące fekalia, przejeżdżały wówczas w liczbie 3, 4, a ładowacze nie zważając na panującą ciśnień i przechodzących, opryskiwali ich obficie odchodami. Sztuką więc było przemknąć się nie ubrudzonym w swoją stronę.

Takich miejsc o nie najlepszej sławie było tu niegdyś sporo. Należała do nich m.in. ulica, której z tych właśnie względów gdańszczanie nadali ironiczną nazwę Lawendowej. dziś zna ją zapewne każdy, kto odwiedza główne targowisko. Leży ona bowiem nie opodal Bazyliki św. Mikołaja i łączy ulicę Świętojańską z Podwalą Staromiejską. Pachnąca nazwa pojawiła się na planach ok. roku 1763. Jednakże za-

żył do wyrobu wody lawendowej i zawsze tu modnych pachnidel, z czasem zaś także do produkcji mydła.

Ten podstawowy środek czystości potrafiłono tu wytwarzać już zapewne w czasach przedkrzyżackich. W wieku XV nie tylko handlowano mydłem, lecz sporo go nad Motławą produkowano. Pośrednio sprzyjał temu przemysł mięsny, jako że jednym z głównych składników niezbędnych do wyrobu mydła był łój bydły. W wielkim handlowym mieście bez trudu też, i w zasadzie w każdej ilości, można było nabyć oleje: lniany, konopny, rzepakowy, no i także te droższe, luksusowe, jak lawendowy. Na nabrzeżu Motławy istniały olbrzymie składy potażu. Interes szedł więc doskonale, zważywszy że do stałych odbiorców gdańskiego mydła należała zamożna polska szlachta.

Lawendowe mydliny

Herb mydlarzy. Ilustracja z Kodeksu Bałtyczna Behema (pocz. XVI w.)

na pokaz, z drugiej zaś, szczególnie pod względem higieny, wiele pozostawiającym jeszcze do zyczenia.

Od niezapamiętych czasów oprócz utrzymywanych w czystości, zazwyczaj solidnie zabudowanych centralnych traktów komunikacyjnych istniały też zapuszczone zakątki, brudne, waziki uliczki, zaszczurzone rudery, składowiska śmieci i wszelkich nieczystości. Jeszcze w pierwszym dziesięcioleciu minionego wieku jeden z anonimowych autorów relacji

miast lawendowych aromatów w rejonie tej ulicy czuć było wówczas jedynie nieznosny odor padliny. Tuż obok bowiem wykonywał swoje rzemiosło gdański rakarz. Wybierając się wszakże w rejon placu Dominikańskiego, szczególnie porą letnią, można było sobie oszczędzić wchłaniania przykrych zapachów zabierając ze sobą np. flakonik olejku lawendowego, który to specyfik sprowadzany był wówczas do Gdańska, i to w niemałych ilościach, z dalekiej Anglii. Słu-

Wiadomo, iż od momentu gdy Gdańsk dołączył do produjących ośrodków produkcji tego towaru, być może wyprzedzając nawet Kraków, zaczęło dochodzić do coraz częstszych konfliktów o prawo handlu białym mydłem i wyłączność produkcji czarnej jego odmiany, którą to umiejętność zawiadczamy przybywając z Holandii.

Niewątpliwie do najgłośniejszych przedstawicieli tej dziedziny rzemiosła należał niejaki Gregor Koch. Latem 1463 roku stanął on na czele grupy rzemieślników planujących zorganizowanie przemysłu i obalenie władz miejskich. Spisek został wykryty, a jego przywódców przykładnie ścięto.

Ulica Mydlarska pozostała na zawsze jedną z owych maleńkich i pełnych uliczek gdańskich. Do dziś zachowała dawny charakter, choć nikt już tu nie produkuje mydła, ani też nim nie handluje. Zapowiada ją na ścianie zabytkowej Bramy Mariackiej płaskorzeźbiona kamienna plakietka, na której wyobrażono drewnianą balie, a z niej obficie wydobywające się mydliny, kto wie, może nawet lawendowej woni?

Jerzy Samp

JAK UCZCIĆ TYSIĄCLECIE

Od kilku miesięcy trwa dyskusja na temat obchodów tysiąclecia pierwszej wzmianki o Gdańsku. W trakcie narad, debat, posiedzeń padają dziesiątki słów, projektów, propozycji. Jednak nikt z gdańskich decydentów naprawdę nie wie, czego po tysiącleciu swojego miasta oczekują mieszkańcy grodu nad Motławą. Postanowiliśmy więc przybliżyć miejskim władzom oczekiwania niektórych mieszkańców naszego miasta. Kilkanaście pierwszych wypowiedzi zamieściliśmy w poprzednich numerach „Rejsów”. Dzisiaj publikujemy głosy następne.

Nie malujmy trawy na dożynki

Dr inż. arch. Andrzej Baranowski

Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej

Mam wrażenie, że cała idea obchodów tysiąclecia Gdańska jest mało upubliczniona; mimo licznych doniesień prasowych, przeciętni mieszkańcy Gdańska nie wiedzą, jaka jest waga tej okragłej rocznicy pierwszej wzmianki o mieście i że w związku z tym planowane są pewne przedsięwzięcia. Również ci, którzy mogliby służyć swoją wiedzą i dobrymi chęciami w organizacji obchodów nie wiedzą, gdzie mogliby zgłosić swoje pomysły, z kim na ten temat rozmawiać.

Poza tym, w wielu informacjach wieje niepotrzebnym pesymizmem: jest mało czasu, nie ma pieniędzy i calościami koncepcji i w związku z tym zróbmy coś, co przyniesie spektakularny efekt, bez zaangażowania większych środków i... jakoś to będzie. To nie jest dobre podejście. Jego efektem może być „tandeta”, z której dla miasta nie praktycznie nie zostanie. Mówiąc krótko: „nie malujmy trawy na dożynki”.

Wydaje mi się, że oprócz akademijnego potraktowania obchodów przydałoby się także szczerą dyskusję, przy udziale Zarządu Miasta, o problemach rozwojowych Gdańska. Należałoby do niej zaprosić również gości z Europy. Jednym z elementów debaty winien być ekorozwój Gdańska, godzący cele ekonomiczne, społeczne i ekologiczne. Warto przy okazji przypomnieć, że byliśmy jedynymi z pierwszych miast bloku wsch., które zadeklarowały chęć działań, zmierzających do harmonijnego rozwoju miasta. Pewne prace - aczkolwiek rozproszone - trwają, nie mają jednak charakteru strategii.

Elementem tej wielkiej debaty, obejmującej zagadnienia takiej miary, jak chociażby modernizacja systemu ener-

Fot. Dariusz Kula

tycznego czy transportowego, mogłoby być tematem formułującym zasady modernizacji zdegradowanych zespołów zabudowy mieszkaniowej, których obecnie większość mieszkańców marzy o zmianie miejsca zamieszkania. Nie chodzi w tym przypadku wyłącznie o remonty fasad i infrastruktury technicznej. Jak pokazują wzorce zachodnie, działaniem poprawiającym warunki lokalowe, przy zastosowaniu nowoczesnych energooszczędnych technologii, winny towarzyszyć czynniki tworzące w tych kwartałach wspólnotę lokatorów, identyfikujących się z miejscem zamieszkania. Wyprowadzenie pilotowych dzielnic mogłoby być początkiem systemowych działań, do których być może uda się wciągnąć kapitał zachodni. Dlatego też uważam, że obchodom milenijnym winny towarzyszyć warsztaty, spotkania nie tylko z rodzinnymi specjalistami, ale również z miast partnerskich. Ich efektem może być zawiązanie europejskiej współpracy, która w przyszłości, już po obchodach milenijnych, przyniesie nam wymierne efekty.

Zanotowała: Elżbieta Przewoźniak

Urząd Morski w Gdyni, już jubilat - wydał książeczkę poświęconą pamięci Józefa Poznańskiego, pierwszego swego dyrektora. Jest to - jak podkreśla autor - przyczynek do dziejów polskiej administracji morskiej. Dzieje te nie są szerzej (ani dokładnie) znane, stąd zasługa autora w popularyzatorskim ich napoczeku.

Jest to godne uwagi, że naukowiec (także zresztą społecznik) całym sercem oddany sprawom morskim i znany przy tym organizator i animator wielu pożytecznych poczynan, profesor i kapitan żegluga wielkiej, teoretyk więc i praktyk, zbiera swe uzdolnienia i doświadczenia chwytając za pióro, by utrwalić Przemysł.

Przedstawione przez Daniela Dudę koleje życia pierwszego dyrektora Urzędu Morskiego, jednego z twórców polskiej administracji morskiej, związane są oczywiście z naszymi poczynaniami w dziedzinie gospodarki morskiej, nie-

jeden więc interesujący szczegół jawi się ku naszemu pożytkowi z cienia.

Broszura wyposażona jest w część dokumentacyjną, co znacznie podnosi jej wartość, autor miał bowiem możliwość sięgnięcia także do rodzinnego archiwum Poznańskich.

Jest to już druga książeczka Daniela Dudy, poświęcona znanym postaciom pracowników morza. Przybliży ich i dzieło ich życia, ukazuje także ich prywatność. W swojej broszurze Daniel Duda wskazuje np. dom przy ul. Karłowicza 12 w Gdańsku Wrzeszczu, gdzie w każdy czwartek u emerytowanego już Józefa Poznańskiego „gromadziły się najpotężniejsze umysły, jakimi dysponowała gospodarka morska okresu powojennego”. I taka refleksja: a gdzie to mieszkał Kwiatkowski? Gdzie Wenda? Gdzie Żurawski? Czy niegodnie by były te miejsca jakiegoś upamiętnienia?

(dział.)

Śladem naszych publikacji

Święty Wojciech z wysokiej kolumny

Z uwagą obserwuję wszystkie wypowiedzi gdańszczan na temat sposobu uczczenia tysiąclecia miasta i podobnie jak autor artykułu „Znak tysiąclecia” dziwię się, że propozycje wyrażane przez ludzi „z nazwiskami” często obracają się wokół spraw powszednich i przyziemnych, których załatwianie - i załatwienie! - nie potrzebuje bodźca w postaci jubileuszu tak niezwykłego i tak rzadkiego. Pomysłów: tylko raz na tysiąc lat zdarza się coś takiego, i wobec takiego wydarzenia staje właśnie nasze pokolenie. Czy naprawdę nie pozostawimy po sobie czegoś, co by trwało wieki i było prawdziwym „znakiem tysiąclecia”?

Też podpisuję się pod propozycją autora wspomnianej publikacji obu rękoma. Postawmy wielki pomnik świętemu Wojciechowi, patrono-

wi i chrzcicielowi naszego miasta. Będzie to prawdziwy „znak tysiąclecia”. Wielki święty Wojciech na wysokiej kolumnie. Patron miasta patrzył opiekunko na jego społeczność.

Mamy takich architektów - jak na przykład Szczepan Baum - mamy takich rzeźbiarzy - jak na przykład Tomasz Misztal (przypadek sprawił, że właśnie dziś odnotowujemy na naszych łamach twórcę planu tego rzeźbiarza - przyp. redakcji) - mamy menedżerów, mamy mecenasów, mamy społeczników, którzy bez trudu wzniesliby podobne dzieła. Trzeba tylko, by się skrzyknęli i zaczęli. Pozyskajmy na pewno wielu gdańszczan, którzy swą fachowością i oddaniem wspieraliby ich poczynania. I ja bym się zapisał do ich szeregu.

Stanisław Pietrzak

INFORMATOR

APTEKI

GDAŃSK, „Staromiejska”, Podwale Staromiejskie 89, tel. 31-40-59
WRZESZCZ, „Pod Filarami”, ul. Grunwaldzka 83, tel. 41-08-03

Apteki pracujące non stop:
GDAŃSK, „Dworcowa” - Dworzec Główny, Podwale Grodzkie 1, tel. 31-28-41 do 45 wew. 210; „Chelmska”, ul. Łużycka 1/1, tel. 32-14-63; Apteka 19060 w Pogotowiu Ratunkowym, al. Zwycięstwa 49
PRZYMORZE, ul. Polska 3; tel. 56-38-22

ZASPA, ul. Pilotów 21; tel. 56-92-71
WRZESZCZ, ul. Grunwaldzka 52, tel. 41-23-06

SOPOT, „Sopocka”, al. Niepodległości 750, tel. 51-68-08 - cały styczeń
GDYNIA, apteka nr 19054, ul. Armii Krajowej 42, tel. 21-00-

32; „Pod Gryfem”, Gdynia, ul. Starowiejska 34, tel. 20-19-82
Sobota i niedziela:
GDAŃSK, ul. Piwna 9, godz. 9-15; tel. 31-48-92; AM Gdańsk, al. Zwycięstwa 41/42, godz. 10-15, tel. 47-82-22

MORENA, Nałkowskiej 3, sob. 8-15, niedz. i św., g. 9-13; tel. 47-99-30
ZASPA, ul. Zwirki i Wigury 4a, godz. 10-13;
PRUSZCZ GD., „Bios”, ul. Wita Stwosza 3, tel. 82-36-13 - dyżur nocny
PRZYWIDZ, tel. 112
PSZCZÓŁKI, tel. 74

OSTRE DYŻURY

GDAŃSK
Chirurgia, Interna i Okulistyka - Szpital Miejski Zaspa, ul. Jana Pawła II nr 50
GDYNIA, Szpital Miejski, ul. Wójta Radtkego 1, tel. 20-75-01
Morski, Redłowo, ul. Powstańca Styczniowego 1, tel. 22-00-51

POGOTOWIA
RATUNKOWE
i PRZYCHODNIE
GDAŃSK, ul. Aksamitna 1 - lekarz ogólny, gabinet zabiegowy dla dorosłych w wolne

sob., niedz. i święta - całą dobę, w pozostałe dni w godz. 19-7

- poradnia dla dzieci chorych i gabinet zabiegowy w wolne sob., niedz. i święta - całą dobę w pozostałe dni w godz. 19-7
* LEKARZ DOMOWY, ALK-MEDYK, 31-89-53, 20-68-16
* WIZYTY LEKARSKIE, EKG, 51-65-97, 53-69-86
* POGOTOWIE WETERYNARYJNE, 20-55-55; Batorego 27
POGOTOWIE DLA ZWIERZĄT (bezpąskich, rannych i podejrzanych o wściekliznę), 22-21-48 (czynne całą dobę)
WRZESZCZ, al. Zwycięstwa 49 - czynne całą dobę - wypadki - 999

- nagłe zachorowania: tel. 32-29-29, 41-10-00.
Biuro Przewozów Sanitarnych - 32-39-24 lub centr. 32-30-76, 32-36-14, 32-39-44 w. 236
Ambulatorium chirurgiczne - czynne całą dobę
- Laryngolog przyjmuje w dni powszednie w g. 19.30-7.30, w soboty robocze 17.30-7.30, w wolne soboty, niedziele i święta - całą dobę
- stomatolog w dni powszednie w g. 19.30-7.30, w soboty ro-

bocze, w g. 17.30-7.30, wolne soboty, niedziele i święta - całą dobę

ZASPA, ul. Pilotów 21, tel. centr. 56-69-95, 47-82-51 - nagłe zachorowania, wypadki, ambulatorium chirurgiczne czynne całą dobę
Przychodnia Międzyrejonowa, ul. Startowa 1 - w dni robocze w g. 19-7.30

- lekarz pediatra, lekarz ogólny w wolne sob., niedz. i święta w g. 8-8 oraz stomatolog w godz. 10-16,
- gabinet zabiegowy dziecięcy w dni robocze w g. 19-7.30, w dni wolne od pracy w g. 8-8,
- gabinet zabiegowy ogólny, w wolne sob., niedz. i święta w g. 8-18.

SOPOT, ul. Chrobrego 6/8 - wejście od ul. Mieszka I. Telefony: 51-11-56, 51-24-55 i tel. alarm. 999. Ambulatorium chirurgiczne czynne całą dobę.
GDYNIA, ul. Zwirki i Wigury 14, czynne całą dobę - nagłe zachorowania i przewozy chorych, tel. 20-00-01, 20-00-02 - ambulatorium stomatologiczne czynne w g. 20-7
OBLUZE - Podstacja Działu Pomocy Doraźnej, ul. Białowieska 1 (tel. 25-19-99), dla

mieszkańców dzielnic: Obluze, Pogórze, Oksywie, gm. Kosakowo - pediatra, lekarz ogólny, gabinet chirurgiczny, czynne w g. 15.30-7
PRUSZCZ GD., ul. Wojska Polskiego 9, tel. 82-24-00, alarmowy 999; Przychodnia rejonowa, ul. Wojska Polskiego 9, tel. 82-26-45; Poradnie: Dziecięca, Rehabilitacyjna, Medycyny Szkolnej, ul. Grunwaldzka 25, tel. 82-35-62, Poradnia Internistyczno-Cukrzycowa, ul. Grunwaldzka 25, tel. 82-22-82
PSZCZÓŁKI, Ośrodek Zdrowia, ul. 22 Lipca 8, tel. 55

POLICJA

GDAŃSK, dyżury oficerów Komendy Wojewódzkiej Policji, tel. 39-53-33; oficer dyżurny ruchu drogowego, tel. 31-92-12; oficer dyżurny Komendy Rejonowej Policji, tel. 38-62-22 (Straż Miejska 31-30-11)
SOPOT, dyżury oficerów Komendy Rejonowej Policji, tel. 51-30-51, 997 (Straż Miejska, 52-20-21, w. 214)
GDYNIA, Komenda Rejonowa w Gdyni, ul. Portowa 15, tel.

997, oficer dyżurny 20-63-43 (Straż Miejska 82-86; 986)
PRUSZCZ GD., 82-22-41, 997
PRZYWIDZ, 147

STRAŻ POŻARNA

GDAŃSK, SOPOT, GDYNIA, PRUSZCZ GD, tel. 998; PRZYWIDZ, 169

TELEFONY INFORMACYJNE

„BROKER” Bank Informacji gospodarczej, 24-07-79

* POMOC DROGOWA - HOLSERVICE, 52-29-87, 56-64-98

Telefoniczna Agencja Informacyjna (handel, usługi, produkcja) - 56-51-29, 56-75-65, 24-22-65

Telefoniczna Poradnia Językowa UG - tel. 41-15-15; od pon. do pt. w g. 13-15

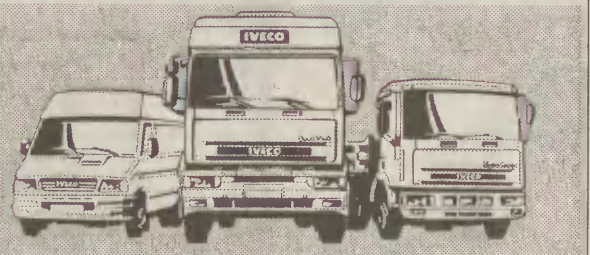
Rzecznik Praw Ucznia - 31-36-51 w. 18

Telefon Zaufania - Antymafijny telefon zaufania - Gdańsk 32-27-30, Gdynia 20-65-29, czynny codz. w g. 8-15.15 (dyżurnia prokuratorzy rejonowi obu miast); Anonimowy Przysięgacz, tel. 988 (od godz. 16 do 6 rano); Telefon Zaufania „Po-

Teraz już wiesz dlaczego wybrać

IVECO

po prostu jest lepsze,
nowocześniejsze,
a przy tym znacznie tańsze !!!

TRUCK CENTER sp. z o.o., ul. Miałki Szlak 48-50, Gdańsk
tel. 31 07 53, 31 84 67, 31 11 23, tlx 051 3251

2977

gotowie Makowe”, środy, piątki, 16-18, tel. 51-59-22; Poradnia dla Rodzin Narkomanów „Powrót z U”, środy, piątki, w g. 15-19; Sopot, ul. 3 Maja 71; Bezpłatna telefoniczna informacja o AIDS - tel. 958

Wojewódzka Przychodnia Odwykowa - Pomoc dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin. Gdańsk, ul. Łąkowa 58, tel. 31-51-32 czynna codz. od 8 do 20; Dzienny Oddział Odwykowy, ul. 3 Maja 6, tel. 32-26-52.

USŁUGI POGRZEBOWE

* „ZIELEŃ” Gdańsk Wrzeszcz, ul. Partyzantów 76 - całodobowe kompleksowe usługi pogrzebowe, w tym przewóz i przechowywanie zwłok, 41-20-71, 41-73-35, do 15.00 - 46-16-33

POGOTOWIA

GDAŃSK - ciepłownicze: 31-20-88, 993; - energetyczne: 41-23-23, 991; - gazowe: 31-18-68 (całodobowe), 52-14-62, 992; - techniczne PKM: 995; - wodociągów i kanalizacji: 31-20-67, 994; - opiekuńcze państwowe: 41-10-42

PRUSZCZ GD. - gazowe 82-36-75; energetyczne 82-26-43; wodociągów i kanalizacji: 82-34-17

SOPOT - gazowe: 51-10-68 (czynne w g. 6-22); - wodociągów i kanalizacji: 51-40-55, 994

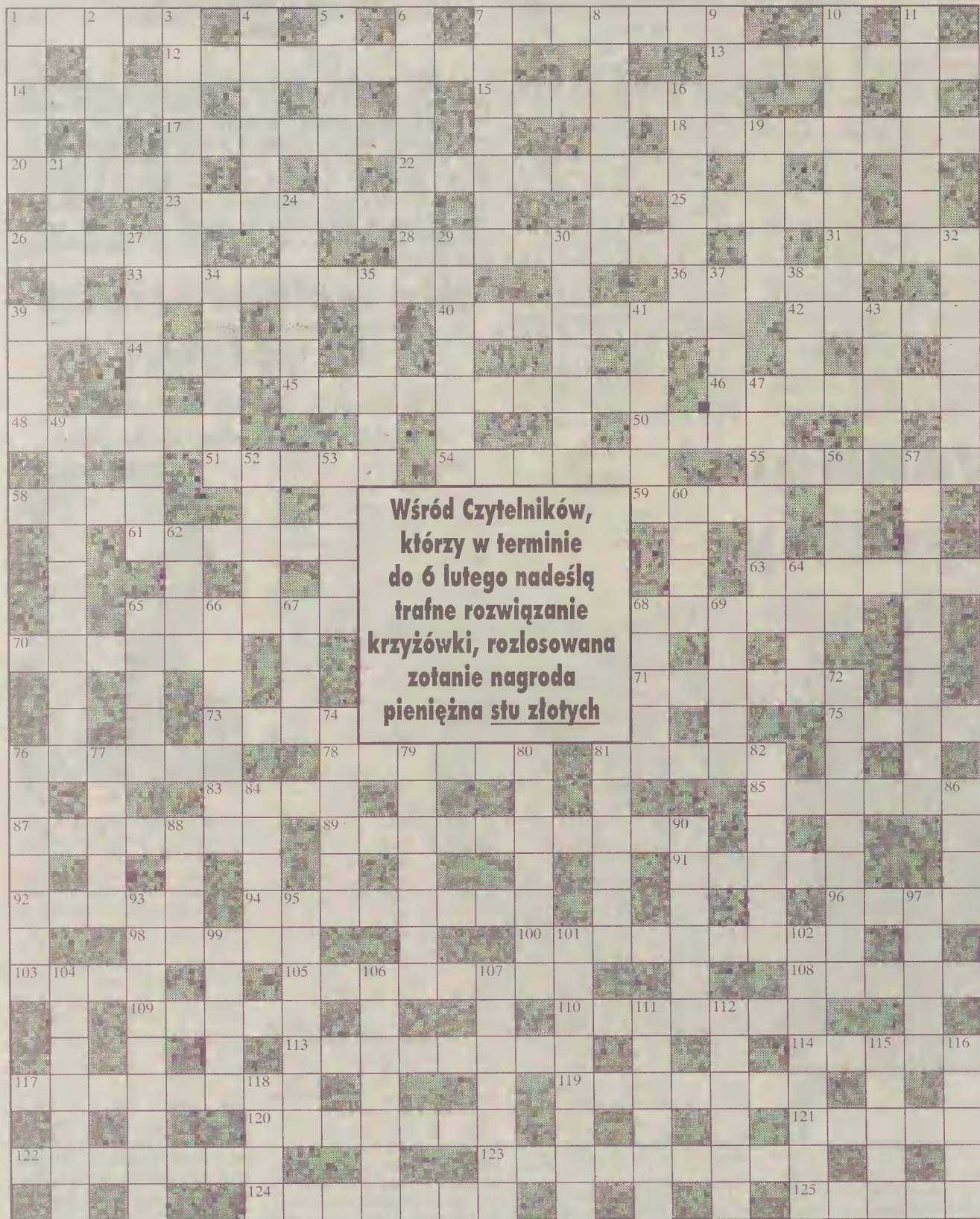
GDYNIA - pogotowie ciepłownicze: 23-19-41; - pogotowie dźwigowe: 23-36-65, 25-27-27; - pogotowie energetyczne: 20-45-50; - pogotowie gazowe: 20-44-73, 20-44-79; - pogotowie wodociągów i kanalizacji: 21-90-19

TAXI

* HALLO TAXI GDAŃSK, tel. 91-91; 316-316, 31-91-91
* MILANO TAXI, tel. 96-27, 37-30-30; 370-800. Taniej 30 proc.
* TAXI PLUS 96-25, 46-35-35, 374-374
* TAXI SOPOT, tel. 51-02-70, 91-96
PRZESYŁKI KURIERSKIE - 52-00-71 do 76
ZKM GDYNIA - Mikrobusy dla osób niepełnosprawnych, tel. 23-50-78, w g. 7-21

Krzyżówka za stówę

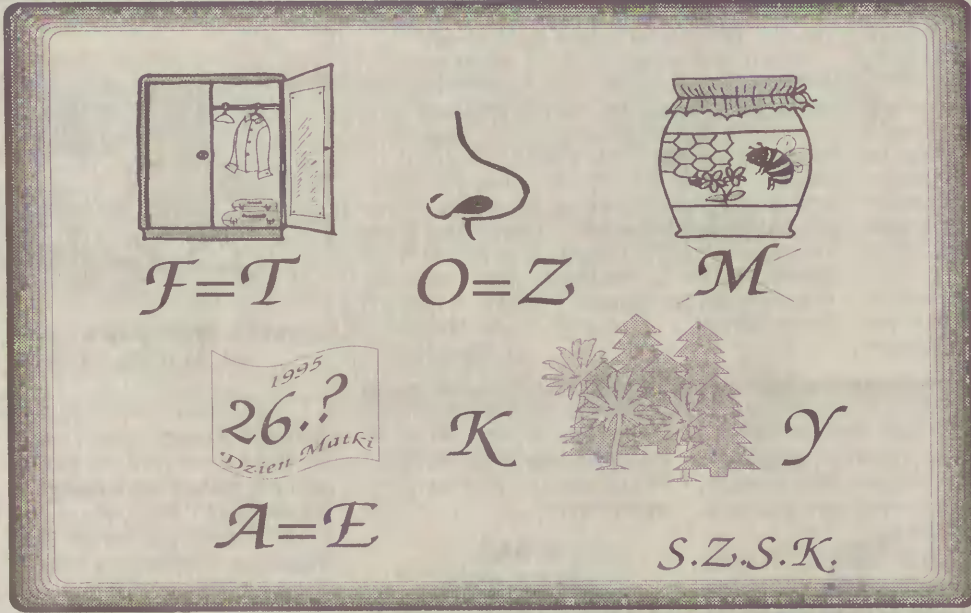
Wśród Czytelników, którzy w terminie do 6 lutego nadeślą trafne rozwiązanie krzyżówki, rozlosowana zostanie nagroda pieniężna stu złotych

POZIOMO: 1) stolica Ukrainy, 7) ustronne miejsce, 12) część składowa maszyny tkackiej, 13) na krańcu miasta, 14) w X w. wraz z Metodą prowadził misję na ziemiach polskich, 15) ssak australijski, 17) sympatyczny porucznik z amerykańskich filmów sensacyjnych, 18) ulepszone pończochy, 20) niuza poezji miłosnej, 22) kanadyjska metropolia, 23) rzeka w kolanie, 25) rodzaj ciastka lub zamek błyskawiczny, 26) nieudany spektakl, 28) melanoma, 31) graficzny symbol pojedynczego dźwięku, 33) koncentracja, 36) miasto nad Jeziorkiem, 39) szerokie ramiona, 40) deser, 42) opoka, 44) państwo w Ameryce Południowej, 45) szkarłupień z dna morza, 46) nie adresat, 48) tama, 50) miasto we Francji o rozwiniętym przemyśle włókienniczym, 51) wonna zielenina, 54) waluta Afganistanu, 55) dzierzawa, 58) dziw, 59) syn Adama i Ewy, 61) seria amerykańskich statków przeznaczonych do badania zachowań ludzkich w warunkach kosmicznych, 63) granice występowania jakiegoś faktu, zjawiska, 65) powołany do wojska, 68) w gwarze uczniowskiej - ucieczka z domu, 70) po utracie bliskiej osoby, 71) świta, 73) sklep z antykami, 75) stamtąd pochodził św. Franciszek, 76) po przeciwej stronie anody, 78) wszechświat, 81) muł, 83) jedna z dwóch podór człowieka, 85) urządzenie, 87) indyjski but, 89) chorowitość, 91) część mezu bokserskiego, 92) marka angielskiego samochodu sportowego, produkowanego w Newport, 94) syrop na kaszel, 96) nad umywalką, 98) dom króla, 100) nietykalność, 103) pierwsza w alfabecie greckim, 105) napasek czynna lub słowna, 108) elegancja, 109) stado koni, 110) coś strasznego, 113) ze stolicą w Dublinie, 114) kolor włosów, 117) male zderzenie, 119) grata dla rybaka, 120) bukieciarstwo, 121) przeciwnik, konkurent, 122) dykta, 123) biblijnia jawnogrzeczna, 124) siła pociągowa środka komunikacyjnego, 125) polskie Alpy.

PIONOWO: 1) zajęcie kowala, 2) mongolski namiot, 3) czelownik, 4) krwi synek, 5) kształtne pogody, 6) obok filaretów, 7) np. bojowe do spełnienia, 8) szczep indyjski, 9) karetka reanimacyjna, 10) w porządku razem z figą i z makiem, 11) najędźca, 16) bohater komedii dell'arte, 19) typ krzyżówki, 21) „jednostka miary” papieru toaletowego, 24) od chorągwie wywodzi, 27) usługa zgłębić ludzkie charaktery, 29) często przeciera się w bucie, 30) po popelnieniu błędzie - na przyszłość, 32) południowy stan USA, 34) trzepaczka do piany, 35) szczególna opieka, 37) cenne, gdy nadaje się na nawóz, 38) może być dewizowy, 39) stop miedzi z innymi metalami, 41) słoneczne Włochy, 43) obszar morski, 47) np. badanie krwi, 49) nagromadzenie, 52) nie walczy, 53) popularny poeta angielski amerykańskiego pochodzenia, ur. 1888 r., 56) rozporządzenie panującego, 57) panna, 60) Michał, był ministrem pracy i spraw socjalnych, 62) Hades u Homera, 64) obchodzi imieniny 26 lipca, 65) symbol Wisły z Krakowem jako centrum kulturalnym, 66) okowy, 67) skos, 68) od nowego roku wrócił do naszych portfeli, 69) podopieczna sierotki Marysi, 72) zaćma, 74) kłujące drzewo pochodzące z Afryki, 76) izba w pałacu, 77) treść słowna wypowiedzi, 79) wśród zbóż, 80) drewniane naczynie na wodę, 81) groźny na morzu, 82) możnowładca, 84) port morski w Zatoce Oneskiej, 86) składnik powietrza, 88) imię żeńskie pochodzenia żydowskiego, 90) prowincja w RPA, 93) na ranie, 95) w szkolnej ławce, 97) książd w powijakach, 99) drakus, 101) potrawa z kukurydzy, 102) przydługi referat, 104) środek lokomocji napędzany siłą mięśni, 106) torba wycieczkowa, 107) kreacja łózkowa, 111) powstaje w cieple po silnym uderzeniu, 112) angielska rasa psa, 115) rewanz, 116) tam Pytia w wyroczni, 118) waluta birmńska.

Cześć, dzieciaki!

REBUS

Rozwiązanie zadań z 13 stycznia:

Krzyżówka za stówę

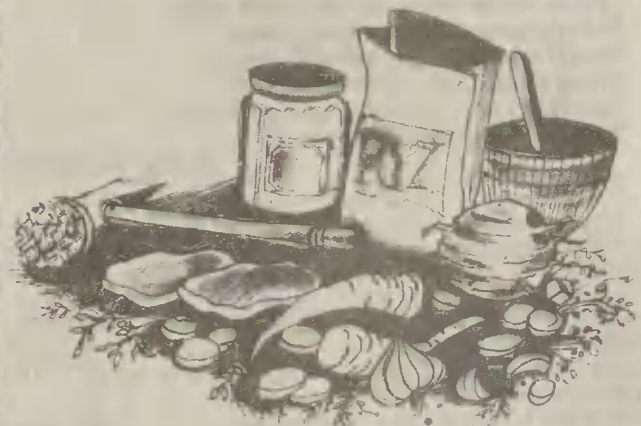
POZIOMO: 1) konstatacja, 6) wyjazd, 9) stroik, 12) remanent, 13) wtyczka, 15) Canberra, 16) enuir, 17) obój, 18) kirasjer, 22) nowenna, 23) aksjomat, 27) neon, 28) Budda, 29) odzysk, 31) garncarz, 33) Kama, 35) team, 36) linka, 37) gody, 38) Iganie, 41) lotka, 42) wąsal, 44) cymbalista, 49) nuda, 51) Allah, 52) fiord, 53) ryso-pis, 54) alpaka, 56) tratwa, 58) stadion, 61) Niagara, 65) proporcja, 66) jasnowidz, 68) tarantela, 70) czystopis, 71) pitawał, 74) gorzala, 77) Arabia, 80) iglica, 82) padalec, 84) locja, 86) troll, 87) rasa, 88) degradacja, 93) Opole, 95) dziwo, 96) nestor, 98) papa, 100) Delhi, 102) odma, 103) gady, 105) biesiada, 106) Krakus, 108) tremo, 109) cedr, 111) rezonans, 115) dekokor, 116) imigrant, 120) piec, 121) nysa, 122) Buszmeni, 123) szlemik, 124) chłopiec, 125) azbest, 126) kwazar, 127) melancholia.

PIONOWO:

1) Kursk, 2) numer, 3) tenis, 4) alternatywa, 5) astronomia, 6) wycieczka, 7) Akaba, 8) Dacja, 9) sinus, 10) ogrom, 11) kwant, 13) wino, 14) konus, 19) inka, 20) alba, 21) jadro, 24) Krak, 25) obęgi, 26) agrest, 30) klechda, 31) gnom, 32) rada, 33) kilof, 34) matrona, 37) Gandhi, 39) glaca, 40) nalot, 43) sofa, 45) Baran, 46) lista, 47) sep, 48) Aisza, 50) Dean, 55) pogadanka, 57) trojaczki, 58) Sopot, 59) dopłata, 60) okrętka, 62) Ionesco, 63) Gawrosz, 64) ród, 67) Zaspia, 69) Ali, 71) popęd, 72) wilga, 73) lacha, 74) gaza, 75) rolada, 76) archiwa, 78) botanik, 79) aloes, 80) igloo, 81) lido, 83) dyg, 85) Azory, 87) repatriacja, 89) empire, 90) rzyśko, 91) Duda, 92) cola, 94) proscenium, 97) taksonometr, 99) piegi, 101) Eden, 103) GOPR, 104) dren, 107) rzecz, 110) Eryk, 11) Rabka, 112) zasób, 113) adept, 114) spiek, 115) deska, 117) groch, 118) Ariel, 119) recza. Nagrodę wylosował Edward Lach, Gdańsk, ul. Kurpińskiego 20/19. Gratulu-

Marek Kotański, psycholog-terapeuta

„Wołowina z selerem”

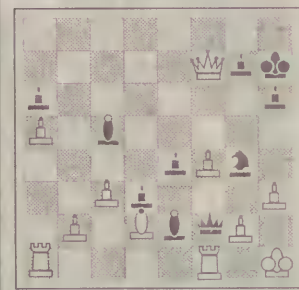
Rys. Barbara Kruszcwska

Pan Marek bardzo lubi gotować i nawet gotuje często. Z kuchni polskiej lubi potrawy z ryb np. rybę w galarecie i smażoną. Jednak nade wszystko preferuje kuchnię chińską, a to dlatego, że to kuchnia zdrowa i oczywiście smaczna. Potrawa, na którą podał przepis jest właśnie chińska. Należy namoczyć wołowinę w sosie sojowym z przyprawami, najlepiej aromatycznymi (np. czosnek, bazylija, tymianek). Po namoczeniu mięso kroimy na pasma i mocno je rozbijamy, po czym rozbite pasma kroimy na drobne paseczki. Następnie wrzucamy je na rozgrzany olej, krótko przysmażamy i odsączamy. W tym czasie myjemy i obrany seler kroimy również w cienkie paseczki i wrzucamy na rozgrzany olej. Można usmażyć także marchewkę, pietruszkę i cebulę. Wszystkie warzywa mieszamy w miseczce. Oddzielnie podajemy mięso, warzywa i ryż przygotowany na sypko. Jako dodatek podajemy sosy, np. sos sojowy lub inne firmowe, a także niskokaloryczny dżem.

Aneta Niedźwiecka

SZACHY

pod redakcją Piotra Sobolewskiego
L. Arnold-M. Czigorin
St. Petersburg 1885

Kontrola diagramu: B. Kh1, Hf7, Wc1, Wa1, Gd2, p. a5, b2, c3, f4, g2, h3; Cz. Kh7, Hf2, Gc5, Ge2, Sg4, p. a6, d3, e4, g7, h6. Przedstawiona pozycja pochodzi z partii granej w seansie gry jedno-czesnej... na ślepo! Grający czarnymi M. Czigorin pięknie zakończył doskonale prowadzoną partię. Za rozwiązanie przyznajemy 3 pkt. Nagrodę za pierwsze zadanie konkursu: „Ofiara hetmana” otrzymują: J. Szewczyk 84-250, Gnie-wino, Osiedle 17/5 oraz R. Zieliński 83-224 Borzechowo, a ponadto prawidłowe rozwiązania nadesłali: A. Konkol, D. Kowalczyk, W. Ho-za, R. Szymczak, P. Fersner, P. Bogdaniński, M. Szydłowski, M. Formela, M. Mazur, P. Poniewierski, S. Pluciński, A. Jagielski, J. Grulkowski, M. Niergodza, A. Ta-lar, J. Lasota, Z. Narloch, J. Ki-szkis, M. Bogdaniński, E. Studzińska, A. Lejk, E. Budyś, L. Oso-wicki, A. Streng, A. Milewicz, A. Hebel, E. Adolph, R. Lesiak, L. Badurowicz, Z. Pelowski, J. Trze-biatowicz, W. Mejer, S. Wronski, J. Razyński, Z. Aniczkin, M. Stabek.

Laureatami naszego konkursu „Różnobarwne gońce” zostali: N. Knap ul. Abrahama 15/22, 84-100 Puck, P. Bogdaniński, ul. Morska 303/5, 81-002 Gdynia, Z. Narloch 80-399 Gdańsk, ul. Chłopska 10L/6, A. Streng, ul. adm. Unru-ga 47 d/3, 81-181 Gdynia, Z. Szym-czak, ul. Wojewódzka 23/2, 81-437 Gdynia, którzy rozwiązali wszystkie zadania konkursowe. Gratuluję!

Po raz pierwszy wprowadzamy klasyfikację roczną - dla najlep-szych „rozwiązywaczy” w ciągu całego roku. Najlepiej w 1994 ro-ku rozwiązywali zadania: Z. Na-rlach, 80-399 Gdańsk, ul. Chłop-ska 10L/6, R. Szymczak, ul. Wo-jewódzka 23/2, 81-437 Gdynia, M. Mazur, 82-340 Tolkmicko, ul. Królewiecka 42 oraz E. Adolph, ul. Rozgard 1, 84-10 Puck. Gratu-luję i życzę wytrwałości! Wszyscy wymienieni otrzymują nagrody. Gratuluję i życzę dalszych sukcesów!

A teraz uwaga! Wybiegając nieco w przyszłość zdradzamy temat następnego konkursu: „Grom z ja-snego nieba”, w którym będzie chciał zaprezentować kombinacje z partii o zupełnie niesamowitych rozstrzygnięciach. Zwracam się do wszystkich Czytelników z prośbą o nadsyłanie propozycji do tego konkursu - z twórczości własnej lub innych.

Jak co roku o tej porze... indywiduálne mistrzostwa Wybrzeża seniorów w szachach wygrał m. Z. Ploch z Gedanii Gdańsk, który uzyskał 8,0 pkt. (z 9) zdobywając po raz 8. zaszczyt-ny tytuł mistrza Wybrzeża i obejmując zdecydowane prowadzenie w klasyfikacji mistrzów wszech-czasów. Dalsze miejsca zajęli 2-5. M. Rams AZS Gdańsk, S. Szcze-paniec Gedanina Gdańsk, W. Wal-cuska Stolem Gniewino, M. Taras YMCA Gdynia po 6,5; 6-8. M. Kut, K. Kiełczewski obaj Jan-tar Pruszcz Gdański, M. Uziatko Ca-issa Oliwa wszyscy po 6,0. Cieszy spora frekwencja (52 zawodni-ków) i... to jedyny optymistyczny

akcent tych mistrzostw. Czołowe miejsca zajęli zawodnicy, którzy szachy traktują dawno jako hobby. W dalszym ciągu nie widać, aby wybrzeżowa młodzież była po-ważną konkurencją dla wetera-nów, a wyjątki w osobach R. Kempńskiego, P. Murdzi i progre-sującego ostatnio P. Koca tylko potwierdzają smutną regułę. Obym był złym prorokiem...

Sędzią Regina

Nadeszła oficjalna informacja, że kongres FIDE obradujący w Moskwie w grudniu 1994 roku nadał tytuł sędziego międzynaro-dowego pani Reginie Paderew-skiej z gdańskiej YMCA! „Sędzi-na Regina” jest prawdziwą instytu-cją w wybrzeżowych szachach - jej zaangażowanie i kompetencje są szeroko znane i cenione, czego wyrazem jest powierzenie jej w tym roku prowadzenia finału mi-strzostw Polski seniorów rozgry-wanych w Warszawie! Serdeczne gratulacje!

II edycja Grand Prix „Caissa 67”

30.01.95 startuje II edycja Grand Prix „Caissa 67”. Roz-grywki będą się tradycyjnie odby-wały w Domu Kultury „Kolejarz”, Gdańsk Przymorze, ul. Kołobrze-ska 25 E. Początek turnieju o godz. 16.45. Zapisy na miejscu rozgrywek od godz. 16. Cały cykl będzie się składał z 10 turniejów, z czego do końcowej klasyfikacji zaliczonych zostanie 8 najwyj-szych punktowanych. Terminy nastę-pnych turniejów: 27.02., 27.03., 24.04., 29.05., 26.06., 25.09., 30.10., 27.11., 11.12.1995 r.

Nagrody są fundowane przez Salony Sportowe KC: Gdynia ul. Obrońców Wybrzeża; hall dworca głównego PKP; Gdańsk DT „Se-zam”.

W brydżu jak w życiu

Ranking brydżystów Okręgu Gdańskiego

Ranking brydżystów OZBS Gdańsk w sezonie 1993/94 do stycznia 95 r. - pierwsza dziesiątka:

1. Z. Pinkiewicz - Gdynia 2324
2. A. Sekowski - Gdańsk - 1945
3. J. Pochroń - Gdańsk - 1713
4. S. Henclik - Gdynia - 1212
5. E. Stokłosa - Gdańsk - 1159
6. K. Onernik - Gdynia - 1139
7. A. Bunikowski - Gdańsk - 923
8. E. Pinkiewicz - Gdańsk - 785
9. I. Dzikowski - Gdańsk 743
10. J. Misiak - Gdańsk - 725

Mistrzostwa Polski Parami '95 - półfinał - 22.01.95

Do finału MPP'95 awansowały pary:

1. M. Banasiński - K. Kluf - Słupsk - 597.1
2. L. Falkowski - A. Majcherczyk - Byd-goszcz - 571.46
3. M. Haczewski - L. Laniewski - Bydgoszcz - 563.6

4. M. Kopowski - W. Maczkowski - Słupsk - 561.3
5. S. Henclik - J. Misiak - Gdańsk - 552.7
6. E. Wesołowski - M. Kowalski - Gdańsk - 552.4

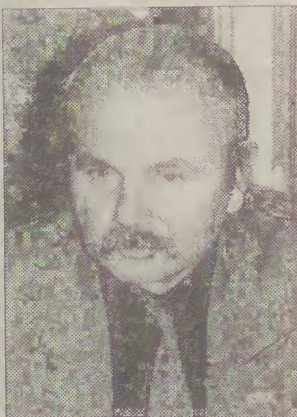
Turniej „Piątkowy” w Gdyni - 20.01.95

1. L. Henclik - S. Henclik - 134
  2. A. Kolański - W. Warzala - 123
  3. Kanczkowski - A. Grubba - 122
  4. W. Drobniński - J. Sowiński - 117
- Turniej odbywają się w każdy piątek o godz. 17 w Klubie „Riwiera”, ul. Zawiszy Czarnego 1.

Turniej „Wtorkowy” w Gdańsku - Wrzeszczu, wyniki z 17.01.95

1. S. Chruściński - Z. Pinkiewicz - 145
  2. E. Pinkiewicz - W. Warzala - 132
  3. Piontko - Wiczorek - 128
  4. M. Kowalski - A. Sekowski - 115
- Turnieje odbywają się w każdy wtorek o godz. 17 we Wrzeszczu, ul. Słowackiego 3. Turniej jest otwarty dla wszystkich chętnych.

VIP W KUCHNI

Fot. Maciej Kostun

Nie tylko dla filatelistów

W końcu ub. roku Poczta Polska wprowadziła do obiegu kartkę pocztową z okazji 75-lecia powstania Polskiej Służby Hydrologiczno-Meteorologicznej. Za kilka dni, 31 stycznia wejdzie do obiegu znaczek o nominalnej 60 gr. Symbolicznym rysunkiem opadów atmosferycznych, słońca i wody projektant nawiązuje do działalności służby hydrologiczno-meteorologicznej. Znaczek oraz koperta FDC opatrzone okolicznościowym datownikiem będą sprzedawane 31 bm. w

UP Warszawa 1. Emisję projektował H. Chybiński.

20 lat kopalni „Belchatów” upamiętnił datownik okolicznościowy stosowany 17 bm. w UP Belchatów 1, a 21 bm. w UP Głogów 2 datownik okol. dotyczył Okręgowej Wystawy Filatelistycznej - „Głogów '95”.

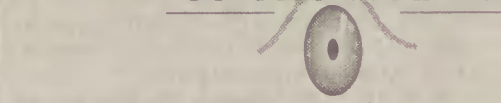
50 rocznicę powrotu ziem zachodnich i północnych do Polski Poczta Polska upamiętniła emisją znaczka w maju, natomiast sukcesywnie będą stosowane datowniki okolicznościowe, 22 bm. w Olsztynie, 24 bm. w Opolu, a 26 bm. w Malborku. Toruń (UP 1) stosował 18 bm. datownik z napisem: 75 rocznica powrotu Torunia do Polski Odrodzonej. W Gdańsku datownik na 50-lecie będzie stosowany w UP Gdańsk 1 w dniu 30 marca.

W styczniu będą jeszcze używane datowniki okolicznościowe w UP Oświęcim 5 - na 50 rocznicę wyzwolenia obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau, a 29 bm. w UP Iława 1 - Okręgowa wystawa Filatelistyczna - 690 lat miasta Iławy.

Może nie wszyscy zwrócili uwagę na szereg kropek znajdujących się na kartkach pocztowych równoległe do krawędzi znaczka. Kropki zawierają ukryty mikrodruk o treści: Poczta Polska 94, zabezpieczający przed fałszerzami.

(t)

CO OKO WIDZIAŁO

W dzisiejszym kąciaku powinien znaleźć się zestaw nazwisk autorów zdjęć związanych z konkursem „Karnawał - zabawa”. Tej zabawy jednak uruchomić nie możemy z prozajicznej przyczyny - brakuje zdjęć. Czy bawimy się do tego stopnia, że zapominamy o utrwaleniu radosnych chwil, czy też zgola nie do zabawy i śmiechu nam jest.

Nadeszły cztery zdjęcia i dynamiki na nich tyle, co kot napłakał. Można wyciągnąć z tego - błędny przecięć - wniosek, że karnawał to egzotyka bliska tylko Brazylijczykom. Żeby takim supozycjom kłam zadać, przedłużam termin konkursu do końca karnawału, a zatem do 27 lutego br.

Tymczasem, sięgamy do remanentów z archiwum. „Zimowa opowieść” Piotra Januszewskiego z Nowego Dworu Wejherowskiego daje nam poczucie pełnej satysfakcji, jaka może wynikać z zimowiska. Piękny śnieg, ciepłe ciuszki, dużo wolnego czasu i beczka zimnego, szlachetnego piwa. A jeśli w domku trzaska aromatyczne drewno na kominku...

Maciej Kostun

Auto Salon pod redakcją Szczepana Krydy.
Opracowanie graficzno-techniczne Krzysztof Ignatowicz.
Zdjęcia Robert Kwiatek.

AUTO SALON

PEUGEOT

Nowe wcielenie peugeota 306

W produkcji samochodów średnioślazowych utrwalił się obecnie zwyczaj, że obok wersji hatchback pojawia się również odmiana sedan. Jest to oczywiście podyktowane różnymi upodobaniami klientów. Co prawda, koronnym argumentem nakłaniającym do wyboru wersji hatchback jest ułatwienie przy zakupie i transporcie... lodówki. To bardzo stary i oklepany chwyt reklamowy, który lansuje tego rodzaju modele jako niezwykle pojemne pod względem bagażu i przydatne do jego transportu. Pytanie tylko, jak często ową osławioną lodówkę kupujemy i przewozimy własnym samochodem. Zresztą o gustach i ich różnorodności lepiej za dużo nie mówić. Każdy przecież ma prawo do własnego poglądu i wyboru. Składając jednak wiadomo, że w Polsce samochody w wersji sedan cieszą się dużą popularnością. Taka właśnie odmiana peugeota 306 ostatnio zawiłała również na nasz rynek. Nieco wcześniej w Niemczech promowano to auto z VW vento. Wygrał co prawda vento, ale to w Niemczech rzecz normalna, bo tam bez większych ceregieli faworyzuje się rodzime wyroby. Peugeotowi 306 np. zarzucano, że ma on bardzo słabe hamulce. W zestawieniu z testowanym równolegle vento niby było tak rzeczywiście. Otóż z prędkości 100 km/h peugeot hamował na odcińku 48 m. Vento miał drogę hamowania znacznie krótszą, bo 40,8 m. Był on wyposażony jednak w układ ABS, co niby dla samej drogi hamowania jest bez znaczenia, ale zawsze lepiej gdy

w testach uczestniczą łatwo porównywalne auta. Ciekawe, że w innym numerze (47/94 r.) czasopisma „Auto Bild”, które było autorem tych porównań, zamieszczono zestawienie samochodów z uwzględnieniem skuteczności działania ich hamulców. Otóż wówczas peugeot 306 XR dt zatrzymał się po 40,8 m, a vento GL dopiero po... 41,7 m. Jest to tylko jeden z przyczynków skłaniających do roztrąpności w ocenie wyników różnych testów. Wróćmy jednak do pozostałych wyników badań porównawczych. Otóż badany peugeot 306 ST z silnikiem 1998 cm o mocy 121 KM, wyposażony w elektroniczny wtrysk benzyny, przyspieszał od 0 do 100 km w ciągu 10,8 sek. Jego prędkość maksymalna wynosiła 187 km/h. Testowe średnie zużycie paliwa 9,2 l/100 km. Bardzo korzystnie kształtował się poziom hałasu we wnętrzu pojazdu. Przy prędkości 50 km/h 3-bieg, wynosił on 64 dB. Hałas zewnętrzny odpowiednio 74 dB. W teście bardzo korzystnie oceniono silnik i 5-przekładniową skrzynię biegów. Wymiary zasadnicze peugeota 306 w wersji sedan: 4232/1689/1386 mm. Masa własna 1160 kg. W autach tych znajdują zastosowanie silniki benzynowe o pojemnościach 1,4 l, 1,6 l i 2,0 l. Klienci mogą wybierać jedną z dwóch wersji silników wysokoprężnych, obie o pojemności 1905 cm odmianny wolno ssący o mocy 70 KM bądź turbo 92 KM. W samochodzie tym zastosowano wiele ciekawych rozwiązań, do których można zaliczyć np. konstrukcję zawieszenia tylnego z wahaczami wleczonymi, drążkami skrętnymi i prawie leżącymi amortyzatorami. Sprzyja to stabilnemu zachowaniu samochodu na prostej, a przede wszystkim na zakrętach. Znaczący zgodzić orzekli: że jest to komfortowe auto rodzinne i chyba się pod tym względem nie mylą.

(SKra)

Ford rusza do ataku

Na przykładzie Forda można dostrzec zdecydowane różnice w promowaniu swych przedsięwzięć i wyrobów przez poszczególne koncerny. Niektóre z nich dość długo przed tym zapowiadają szumnie swe zamiary, informują o planach, reklamują swe przyszłe wyroby itp. Zdarza się, że później niewiele z tych zapowiedzi pokrywa się z faktami. Ford postępuje chyba trochę inaczej. Kiedy ta firma w Płońsku uruchomiła wytwórnię tapicerki samochodowej, mało kto spodziewał się, że jest to tylko przyczółek w realizacji większych planów Forda. Teraz już wiadomo, że będą tam montowane escorty, fiesty i dostawcze transyty. Każde z tych aut jest doskonale znane w naszym kraju, a więc nawet nie trzeba ich zbytnio przedstawiać. Wiadomo jednak, że będą tam montowane najnowsze modele. Na razie mówi się o montażu ok. 10 tys. aut rocznie. Jest to chyba bardzo realna liczba zważywszy fakt, że tylko w ub.r. sprzedano w Polsce 2 tys. escortów, 1800 fiest i 500 transitów. Ford zajmuje jedno z czołowych miejsc na liście sprzedawanych samochodów w Polsce. Montaż niektórych modeli samochodów to ze strony Forda nie jedynie działanie w szybszym i skuteczniejszym opanowywaniu polskiego rynku. Przede wszystkim ma być podwójna liczba punktów sprzedaży i serwisów firmowych, aby dostęp do nich dla klientów był jeszcze lepszy niż obecnie. Dodajmy, że z roku na rok są one bogaciej wyposażone w nowoczesne urządzenia diagnostyczne i naprawcze. Ciągłe też udoskonalają się metody sprzedaży aut oraz obsługi klientów. Jednym słowem Ford rusza obecnie ostro do ataku na polski rynek. Z tego względu stanie się on zapewne jeszcze groźniejszym konkurentem dla innych koncernów w sprzedaży nowych samochodów.

(SZK)

Fiat cinquecento sporting

Intensywnie u nas promowany fiat cinquecento sporting, w Niemczech już przeszedł pierwsze testy drogowe. Przypomnijmy, że tego „malucha” wyposażono w silnik o pojemności 1108 cm i mocy 55 KM przy 5500 obr/min. Stosunek sprzętowania wynosi 9,6:1. Sporting ma 5-biegową skrzynię przekładniową. Jego wymiary zewnętrzne: długość 3227 cm, szerokość 1487 cm i wysokość 1436 cm. Bagażnik: 170/810 l. Masa własna 760 kg. Testowane auto osiągało przyspieszenia od 0 do 100 km/h w ciągu 13,5 sek. Jego prędkość maksymalna wynosiła 150 km/h. Droga hamowania przy prędkości 100 km/h wynosiła 46,7 m. Testowe średnie zużycie paliwa 6,9 l/100 km. Najwyższe oceniono silnik i koszty zakupu oraz eksploatacji (w Niemczech auto kosztuje 14 990 DM). Oceny zadowalające otrzymały: karoseria, komfort jazdy i prowadzenie.

(kr)

Okruchy z historii

Pierwsze hamulce bębnowe wynalazł w 1899 r. Wilhelm Haybach. Miały one zewnętrzne szczytki hamulcowe. Usprawnił je Louis Renault, który w 1902 r. opracował konstrukcję bębnow z wewnętrznymi szczytkami hamulcowymi. Ich konstrukcja w swych głównych założeniach przetrwała do naszych czasów. Bardzo wcześnie pojawiły się też hamulce tarczowe. Wynalazł je Frederick Lancaster w 1902 r. Niestety, na swe praktyczne zastosowanie oczekiwały one przez wiele lat. Po raz pierwszy zastosowano je w jaguarze w 1953 r. kiedy wóz ten uczestniczył w słynnym 24-godzinnym wyścigu Le Mans. Do pierwszego seryjnej produkcji weszły hamulce tarczowe w Citroenie DS 19. W 1958 r. zastosowano je w Niemczech w BMW 507.

(szk)

ASTRAWAGANCJA

Ekstrawagancja, choć kusząca, może sprowadzić Cię na złą drogę. Dlatego, jeśli chcesz dobrze wybrać, postaw na Nową Astrę '95. Odwiedź najbliższego dealera firmy Opel. Usiądź za kierownicą! Skorzystaj z bezpłatnej jazdy próbnej... i zostań Astarwagancem!

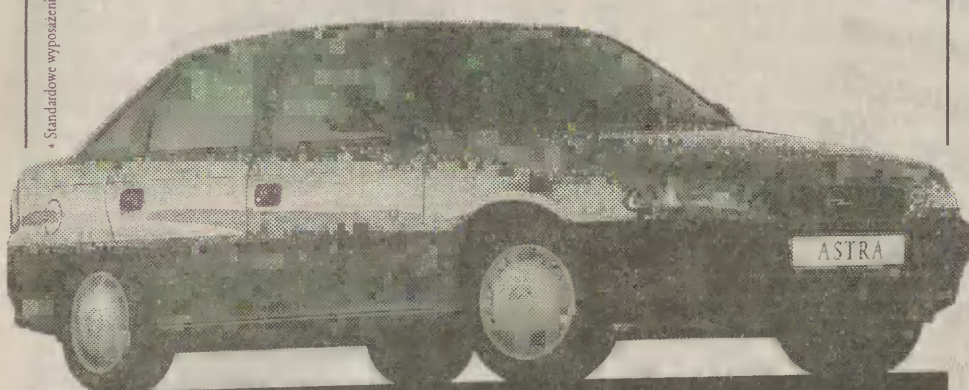
- pasy bezpieczeństwa z napinaczami • podwójne belki w drzwiach • pełnowymiarowa poduszka powietrzna* • wspomaganie układu kierowniczego*
- centralny zamek* • silniki z MPI - wielopunktowym wtryskiem paliwa*
- instalacja do montażu radia z 6-cioma głośnikami • sześć wersji produkowanych w Polsce • bezpłatna jazda próbna.

TWOJA JAZDA PRÓBNA

Opel Assistance: europejska pomoc drogowa. W Polsce: 290 punktów czynnych całą dobę.

OPEL BLIŻEJ CIEBIE

ZAPRASZAMY

ELBLĄG	GDAŃSK-BRZEŹNO	GDAŃSK-OLIWA
BAXIMA Sp. z o.o.	KONOCAR	HALLER
ul. Stocznia 2, bud. A6	ul. Łoży 80a	ul. Bażyńskiego 1
tel. (050) 32 51 21	tel. (058) 43 52 67	tel. 52 20 91 w. 56

Interesujące wyniki

W naszym kraju nie prowadzi się systematycznych badań rynku samochodowego. Z tym większym zainteresowaniem przyjmujemy zwykłe wyniki badań wykonywanych na zlecenie poszczególnych instytucji. Ostatnio opublikowano wyniki badań biura Estymator na zlecenie tygodnika „Motor”. Były one przeprowadzone w ub.r. wśród 1850 losowo dobranych osób. Wyniki są dość zaskakujące. Okazuje się, że najwięcej zakupiono samochodów nowych (39 proc.), a na drugim miejscu znalazły się pojazdy w wieku 1-2 lat (11 proc.). Dalej rozkład procentowy jest już dość regularny: 8-10 proc. aut w każdej grupie wiekowej (w przedziałach dwuletnich np. 3-4, 5-6 lat itd). Najmniej liczną grupę stanowiły samochody w wieku powyżej 15 lat. Nabytą je zaledwie 5 proc. badanych osób. Równie interesujące są dane dotyczące miejsca zakupu samochodu. Najczęściej, bo w 37 proc. przypadków, zakupiono je w salonach samochodowych. Na drugim miejscu znalazły się zakupy od znajomych (27 proc.) i tuż za nimi zakupy na giełdach (26 proc.). Stosunkowo nieliczne egzemplarze aut są kupowane w wyniku ogłoszeń w prasie (5 proc.).

Niewątpliwie trzeba do tych danych podchodzić ostrożnie. Przede wszystkim nie znamy metodologii tych badań oraz innych ich szczegółów. Szczególnie ostrożnie trzeba chyba podchodzić do tej części wyników, która mówi o nabywaniu tak dużej liczby aut w salonach. Gdyby zsumować liczbę (procenty) dotyczące aut nowych i 1-2-letnich, wówczas okazałoby się, że co drugie auto kupowane w Polsce jest... nowe lub prawie nowe. Mimo wszystko obserwując nasze ulice trochę trudno w to uwierzyć. Ale kto wie, badania statystyczne często zadają kłam potoczny opinii. Cała sprawa byłaby jasna gdybyśmy już mieli wzorem innych państw, centralny krajowy komputerowy bank informacji o samochodach i ich właścicielach, ale na to trzeba jeszcze poczekać. Póki co musimy się zadowolić wyrywkowymi badaniami rynkowymi i ich wynikami.

(SZK)

Pechowy czarny kot

Pani Susan Welham (Anglia) w trosce o życie przebiegającego tuż przed jej samochodem czarnego kota, wykonała kilka gwałtownych manewrów. Skończyło się to wypadnięciem auta z szosy i zderzeniem z budynkiem, w którym mieścił się sklep motocyklowy. Zarówno obiekt handlowy, jak i pechowe auto zostały

poważnie uszkodzone. Na szczęście właścicielka samochodu wyszła z całej tej operacji bez większych obrażeń. Mniej szczęścia miał właściciel sklepu. Kiedy z bliska obejrzał zniszczenia i ocenił poniesione straty, doznał szoku i trzeba go było odwieźć do szpitala.

(K)

Koreańscy w Lublinie i nie tylko...

Co z tego wyniknie?

Dużo się ostatnio spekuluje na temat wizyty przedstawicieli znanego koreańskiego koncernu samochodowego Daewoo w Fabryce Samochodów w Lublinie. O wysokiej randze tej wizyty może świadczyć fakt, że na czele delegacji stał prezes koncernu Kim Woo Choong. Niestety, jak to zwykle bywa przy nawiązywaniu wszelkiego rodzaju kontaktów handlowych, nie podano żadnych szczegółów na temat tego spotkania. Większość dziennikarzy domysła się, że Daewoo szuka możliwości uruchomienia montowni bądź produkcji swoich samochodów w Polsce. Przypomnijmy wszakże, że lubelską wytwórnię interesuje się także firma Sobiesława Zasady, a francuski Peugeot montuje tam swe auta. Skoro jednak o Daewoo mowa, to przecież nie tylko jego model tico wchodzi w grę. Ten trzeci co do wielkości samochodowy koncern koreański, wytwarza bowiem również auta średniej klasy oraz bardzo ciekawe samochody dostawcze. Można więc sobie wyobrazić, że przynajmniej niektóre z nich mogłyby np. zastąpić pocziwego lubelskiego zuka i przedłużyć życie tej znanej w Polsce wytwórni samochodów. Być może, intensywna penetracja polskiego rynku ze strony Daewoo, pobudziła do czynu ich konkurenta, a mianowicie najpotężniejszy koreański koncern samochodowy Hyundai. Na początku stycznia br. Polskę odwiedziło kilku przedstawicieli tej firmy. Prowadzili oni rozmowy z szefami resortów gospodarczych oraz przedstawicielami przemysłu. Ciekawe, że im również najbardziej przypadła do gustu Fabryka Samochodów w Lublinie. Dodajmy, że odwiedzili oni wiele fabryk i wytwórni w Polsce. Szef warszawskiego biura Hyundai Kang I. Lee poinformował dziennikarzy, że jego firma chciałaby rozpocząć montaż najnowszych modeli swoich aut z zamiarem eks-

portowania ich do Europy zachodniej. Te auta, zdaniem Koreańczyków, byłyby ewentualnie zwolnione w krajach Unii Europejskiej z opłat celnych. Oczywiście, część montowanych w Polsce samochodów zasiliłaby również nasz rynek krajowy. Hyundai jednak stawia dość twarde warunki. Chodzi głównie o rozmaite ulgi i zwolnienia podatkowe oraz bezpłatną dzierżawę fabryki. Przedstawiciele Hyundai nie poprzestali na wizycie w Polsce. Udali się oni do innych krajów b. EWG, aby zbadać również inne możliwości uruchomienia montażu aut w Europie środkowej.

Warto się zastanowić, co tego rodzaju manewry zagranicznych koncernów samochodowych znaczą dla naszego rynku samochodowego. Przede wszystkim wynika z nich, że żaden z szanujących się producentów nie lubi pozostawiać pustych miejsc na rynku w mapie świata. Obecnie mamy już w naszym kraju kilka montowni zagranicznych samochodów. Wymieńmy te najważniejsze. W Lublinie w ub.r. zmontowano 1600 peugeotów 405. W Poznaniu rozpoczęto montaż skód favorit z możliwością składania nowego modelu, jakim jest skoda felicia. Dzieje się to jak wiadomo pod patronatem Volkswagen. Na Zeraniu General Motors uruchomił montaż opłi astra. W Łodzi montuje się ukraińskie tawriy. W Nysie Citroen rozpoczął montaż modelu C 15. Bardzo energicznie reprezentuje na naszym rynku interesy Mercedesa Sobiesław Zasada. W jego planach jest utworzenie dużego holdingu samochodowego, który zatrudniałby ok. 20 tys. ludzi. Ostatnio tę bogatą listę montowni samochodowych uzupełnił dość niespodziewanie koncern Forda, o czym piszemy tuż obok. Teraz rynkowa logika wręcz nakazuje chyba zainteresowanie się Polską pod kątem

montowni samochodów również innym koncernom samochodowym. Chodzi tu np. o takich potentatów jak Toyota czy Renault. Warto bowiem pamiętać, że samochody montowane w Polsce są na naszym rynku sprzedawane bez cła, a tego nie może lekceważyć żaden producent, który do nas dostarcza swe wyroby. Jedną z głównych intencji przedstawicieli naszych kolejnych rządów było właśnie wspomaganie podupadających polskich wytwórni motocyklowych. Miały one w różnych formach korzystać z kapitału zagranicznego. Czy wobec tego powinniśmy się cieszyć, że tak liczne zagraniczne koncerny wchodzą do Polski? Na razie jest to chyba przedwczesne. Wiemy na przykładzie Fiata Auto Poland, który zarówno wytworza jak i montuje samochody w Polsce w dużych ilościach, że pożytki z tego tytułu mogą być oceniane różnie. Montownie samochodów w Polsce mają sens tylko do czasu zniesienia cła na sprowadzane auta. Potem każda firma będzie już dokładnie liczyć koszty i w wyniku tej analizy podejmować decyzje. Oczywiście, w każdej chwili owe montownie mogą się zmienić w autentyczne fabryki, co niewątpliwie przyniosłoby największą korzyść. Łączy się to jednak ze światową koniunkturą, warunkami, jakie stworzy się obecnemu kapitałowi w Polsce, a może głównie z radykalną, powszechną poprawą stopu zyciowej w naszym kraju. Po to, żeby produkować coś w większych ilościach, warto mieć w pobliżu stających klientów. Na razie jest tylko jedna pociecha, że pojawianie się większej liczby montowni aut przyczynia się do stopniowego, ale konsekwentnego niwelowania monopolistycznych wpływów i postaw na polskim rynku ze strony niektórych producentów samochodowych.

Szczepan Kryda

RENAULT

Bezpośrednio z fabryki
BEZPŁATNY MONTAŻ BLOKAD ELEKTRONICZNYCH
KONTYNGENT '95

- RENAULT TWINGO
- RENAULT CLIO
- RENAULT 19
- RENAULT LAGUNA
- RENAULT SAFRANE
- RENAULT ESPACE
- RENAULT DOSTAWCZE
- CZĘŚCI ZAMIENNE-Serwis

oleje

G. Cerkaski-TEL - Tel. 51-52-50
Sopot, al. Niepodległości 643

SAMOCHÓD DLA KAŻDEGO!

Od trzech lat prowadzimy tani, konsorcjny system kredytowania na zakup aut nowych i używanych.
Przyjdź lub zadzwoń do nas!

TYLKO 3-1% w stałej rata!

GDĄSK, ul. Grunwaldzka 258 tel. kom. 090202349
w komisie Big Autohandel
ELBLĄG, ul. Żeromskiego 3a, tel./fax 34 14 68
WARSZAWA, ul. Gen. Żajączka 1/5, tel./fax: 39 14 99
KRAKÓW, ul. Zakopiańska 288, tel./fax 67 62 26, 67 68 60

AUTO HANZA

AUTORYZOWANA STACJA OBSŁUGI

 FIAT 126
CINQUECENTO
UNO
PUNTO

 81-854 Sopot, Al. Niepodległości 663 A
tel./fax 51-46-33

WYDAWNICTWA SZKOLNE I PEDAGOGICZNE

00-950 Warszawa pl. J.H. Dąbrowskiego 8
tel. (0-22) 26-54-51 + 5
fax (0-22) 27-92-80
tlix 81-61-32 WSiP pl

KSIĘGARNIE PATRONACKIE

oferują najnowsze książki
WYDAWNICTW SZKOLNYCH I PEDAGOGICZNYCH

- poradniki metodyczne dla nauczycieli
- książki pomocnicze dla uczniów
- pozycje z zakresu pedagogiki i psychologii
- książki popularnonaukowe
- encyklopedie
- słowniki

Adresy księgarń:

Księgarnia 82-300 ELBLĄG ul. Hetmańska 35/37 tel. 461-21 w. 237	Księgarnia QUO VADIS 82-300 ELBLĄG ul. 1 Maja 35 tel. 32-57-91
Księgarnia EDUKACYJNA 80-244 GDĄSK-WRZESZCZ ul. Grunwaldzka 1 tel. 41-51-19	Księgarnia GULIWER 80-851 GDĄSK ul. Podbielańska 1
Księgarnia SEZAM 83-300 KARTUZY ul. Rynek 5 tel. 81-42-59	Księgarnia KSIĘGARENKA 82-200 MALBORK ul. Solna 18
Księgarnia im. A. Abrahama 84-100 PUCK Pl. Wolności 33 tel. 73-27-95	Księgarnia 83-400 KOŚCIERZYNA ul. Wodna 14 tel. 86-45-53
Księgarnia 83-110 TCZEW ul. Gdańska 33 tel. 31-61-77	Księgarnia 82-200 KWIDZYN ul. Chopina 14
	Księgarnia REMUS 84-200 WEJHEROWO ul. Sobieskiego 260 tel. 72-20-07

Wszelkich informacji o księgarniach udziela:
Dział Marketingu Wydawnictw Szkolnych i Pedagogicznych
00-696 WARSZAWA, ul. Pankiewicza 3, tel. (0-2) 628-95-73

AFRICA EXPLORER - KONTIKI

ogłaszają eliminacje do BEZPŁATNEGO udziału w:

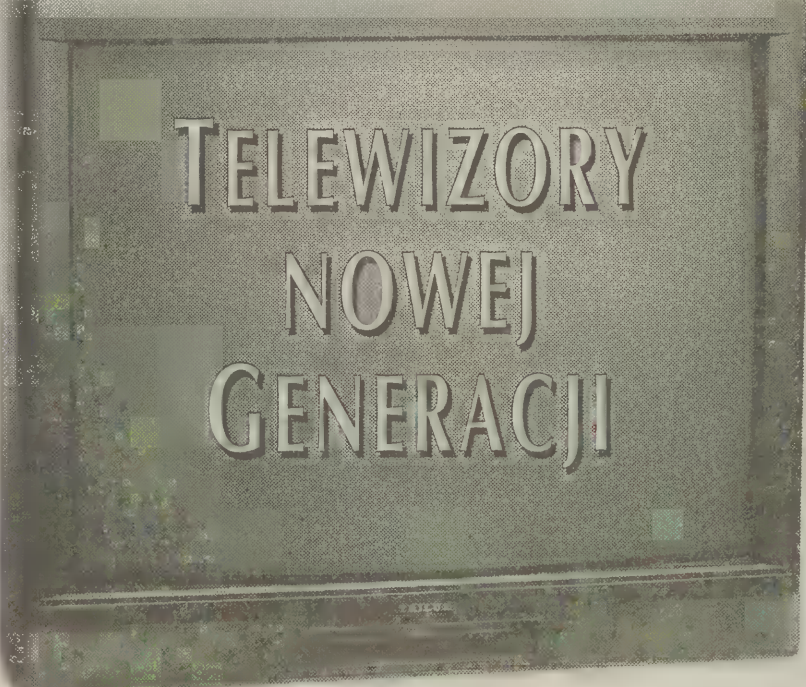
TRANS-SAHARYJSKIM TRUCK SAFARI

WARSZAWA-PARYŻ-DAKAR

Warunki uczestnictwa:
* ukończone 18 lat, dobry stan zdrowia

ELIMINACJE - PATRONAT

"KONTIKI" UL. DEUGI TARG 1-7 TEL. 31 68 41 w. 232, 239

TELEWIZORY NOWEJ GENERACJI

21"
25"
28"

- doskonała stylistyka
- nowoczesne
- niezawodne
- bezpieczne
- telegazeta
- do każdego wnętrza
- moduł PIP-obraz w obrazie
- 2 lata gwarancji

Sklepy sprzedające telewizory TRILUX:
GDYNIA: "A-Z" Sklep RTV- ul. Władysława IV 50, tel. 206769; "MULTIMIX"- ul. Abrahama 39, tel. 200035; "MORS"- ul. Abrahama 1/3, tel. 202773; GDĄSK: "A & Z"-ul. Heweliusza 33, tel. 316381; "ELMIX"-ul. Piastowska 31, tel. 523261; PH"BOSS"- Manhattan- pawilon 16, tel. 415222 w.260; PHU"TELE-RADIO"-ul. Pilotów 3, tel. 569494; "TELEWIZOREK"- Sklep RTV, ul. Kołobrzeska 65/67; "TELEWIZOREK"-Sklep RTV- ul. Dmowskiego 3, tel.413913; "MULTIMIX"- ul.Hallera 167; Sopot: "CONTINENTAL"-Salon Elektroniki- Al. Niepodległości 712, tel. 516363; KOŚCIERZYNA: Dom Handlowy "MARKET"-Rynek 16, tel. 864009; PRUSZCZ GDĄSKI: Sklep Firmowy "TRILUX"-ul. Batalionów Chłopskich 1, tel. 822053; TCZEW: ZS "ELECTRONICS"-ul. Wojska Polskiego 16, tel. 315403; WEJHEROWO: "ZURT"-ul. Dworcowa 1, tel. 72+842;

TRILUX

Polskie telewizory

"Proelco" S-ka z o.o., 83-000 Pruszcz Gdański, ul. Batalionów Chłopskich 1, tel.(+0 58) 822053, fax 822056, tlix. 0512448 pec.pl

SZEF KUCHNI HOTELU HEVELIUSZ ZAPRASZA

NA JEDYNĄ W TROJMIĘSCIE OFERTĘ TYLKO 8.50 ZŁ

SZWEDZKI STOŁ OBIADOWY

ZAPRASZAMY PO RAZ PIERWSZY 29 STYCZNIA 1995r OD 13.00 DO 16.00

DZIECI DO LAT 4 WSTĘP BEZPŁATNY DO NASZEJ RESTAURACJI

J.M. KOMANDOR

AUTORYZOWANY PRZEDSTAWICIEL

GDĄSK - WRZESZCZ, ul. PRUSA 2, 41-80-86

- DRZWI SUWANE DO SZAF
- ZABUDOWA WNĘK
- DOWOLNE WYMIARY
- NAJNIŻSZE CENY - RATY

ODPISZESZ TO OD PODATKU

GDĄSK WIELKIMILYN BOX 54 31-10-34 w. 382	ODYNIA SKWER KOŚCISZCZI 13B 20-59-58
GDĄSK TARG SIENNY "GILDIA" BOX 102 31-24-01, 56-19-01	PRUSZCZ GDĄSKI ul. CHOPINA 36 82-20-71 w. 893
GDĄSK PRZYMORZE "EXTRADOM" ul. BAZYNSKIEGO 1 52-04-19	TCZEW ul. WASKA 2 31-37-84
SOPOT al. Niepodległości 69/209A 51-74-21	WEJHEROWO ul. ŚWIĘTOPEŁKA 8 72-05-46

Biały konkurs á la Planta

Planta zagościła już w naszych kuchniach. Ten neutralny w smaku, biały tłuszcz roślinny, pozwala w pełni docenić walory smakowych potraw. Smakoszysmażonych á la Planta zapraszamy do wzięcia udziału w białym konkursie: należy z przedniej części opakowania Planty wyciąć wizerunek szefa kuchni i wraz z wypełnionym kuponem konkursowym przesać go na nasz adres.

Konkurs potrwa od 17 grudnia 1994 do 11 marca 1995. W tym czasie odbędzie się wśród wszystkich uczestników trzykrotne losowanie nagród, trzech Fordów Fiesta z firmy BIG-Autohandel. Dodatkowe nagrody zostaną rozlosowane wśród autorów najciekawszych i najzabawniejszych nazw dla produktu biały tłuszcz.

Nasz adres: Planta UP-4 skrytka pocztowa 39, 00-987 Warszawa. Ogłoszenie wyników w Gazecie Wyborczej nastąpi w dniach 15.02, 15.03, 15.04 1995.

Czym różni się Planta od smalcu?

Wymyśl krótką nazwę na "biały tłuszcz roślinny".

imię i nazwisko .....

adres .....

Pożytki z Programu Powszechnej Prywatyzacji

Co ja z tego będę miał?

Jeszcze w tym roku dostaniemy do ręki namacalny dowód sprawnego działania programu Narodowych Funduszy Inwestycyjnych. Dorośli obywatele będą mogli za niewygórowaną opłatą wykupić Świadcstwa Udziałowe. Wejdziemy w pierwszą fazę programu obejmującego wszystkich obywateli.

Można powiedzieć, że świadcstwa udziałowe są przepustkami uprawniającymi dorosłego obywatela do udziału w programie NFI. Dziś wiemy, że cena tej przepustki nie przekroczy 10 proc. średniej płacy, czyli ok. 50 zł. Dorosły obywatel będzie miał prawo do jednego świadectwa. Nie trzeba będzie stać w kolejkach, bo każdy wykupi swoje.

Rodzą się jednak pytania: jaki pożytek będzie ze świadectwa, jaką będzie miało wartość i jakiego dochodu można się spodziewać z jego sprzedaży?

Przed wszystkim warto przypomnieć, że świadectwo udziałowe nie jest obligacją ani innym poświadczeniem zaciągniętego przez państwo zobowiązania u obywateli. Świadectwo ma uprawniać obywateli do otrzymania, bezpłatnie, po jednej akcji każdego z utworzonych 15 Narodowych Funduszy Inwestycyjnych.

Właśnie w ten sposób dojdzie do prywatyzacji 444 spółek, które zostały programem NFI objęte. Jest oczywiście, że wartość akcji będzie zależała od sytuacji spółek wchodzących w skład funduszu. Im będzie ona lepsza, tym będziemy bogatsi - to najprostsza z odpowiedzi. Aby była jak najlepsza, do zarządzania funduszami dobrano tzw. konsorcja menedżerskie, czyli grupy polskich i zagranicznych fachowców.

Ich zadaniem jest opracowywanie strategii, dobór rodzajów produkcji i rynków zbytu a także pozyskiwanie kapitału. I znowu zastosowano najprostsze z rozwiązań: im wyniki ich pracy będą lepsze, tym będą za swą pracę lepiej wynagradzani, a poziom tego wynagrodzenia będzie regulowała rynkowa wartość spółek. Postawiono na profesjonalizm.

Dziś przedsiębiorstwa dobrze do programu NFI są w różnej sytuacji ekonomicznej, choć gene-

ralnie nie ma tam firm bardzo złych. Ich zarządy wiążą z udziałem w programie NFI wiele nadziei. Im pełniej będą one spełnione, tym przyszła wartość akcji, które uczestnicy programu otrzymają darmo, być może już na jesieni 1996 roku, będzie wyższa. To w Narodowych Funduszach Inwestycyjnych będzie rosła wartość naszych akcji.

Warto jednak mieć na uwadze, że na giełdach najwyżej są cenione firmy silne, o znacznych, rosnących zyskach, z wyraźną perspektywą rozwoju. Kursy ulegają jednak wahaniom. Gdy oczekujemy zbyt wiele, ale jesteśmy zbyt dużymi pesymistami - giełda reaguje na nasze wahania i związane z nimi polecenia kupna i sprzedaży akcji, jakie składamy przedsiębiorstwu, że wykonujemy najlepsze z możliwych w danej sytuacji posunięć.

Warto w tym miejscu posłużyć się doświadczeniami Czechów

i Słowaków, którzy na swoich kuponach zarobili 7-, 10 -krotnie w stosunku do opłaty rejestracyjnej, wynoszącej 1000 koron (ok. 30 dolarów). Dlatego ważny jest punkt wyjściowy. Im opłata regulacyjna, którą ustali rząd, będzie niższa, tym możemy oczekiwać większych dochodów.

I znowu mała uwaga. Taka sprzedaż będzie zależała od tego, co nazywamy prawem popytu i sprzedaży: od liczby sprzedających i gotowych akcje kupić. W każdym razie okazja na pozyskanie akcji bez wydawania pieniędzy będzie unikatowa.

Z prawem popytu i sprzedaży trzeba będzie się zaprzyjaźnić. W programie NFI zadziała ono także i na innej płaszczyźnie. Otóż masa majątku przewidzianego do podziału w ramach programu wynosi ok. 67 bln starych zł. Nie jest to wiele (ok. 3 mld USD), zważywszy na liczbę dorosłych Polaków. Nie trzeba dowodzić, że im więcej nas weźmie udział w NFI, tym mniejsza będzie wartość jednej części po podziale. Dlatego o wstępnej wartości naszych świadectw udziałowych będzie decydowała liczba Polaków, którzy zdecydują się wziąć udział w programie (sondaże zgodnie mówią,

że akceptuje go dziś ok. 10 mln osób).

W programie NFI przewidziano również miejsce na darmowe tzw. rekompensacyjne świadcstwa udziałowe przeznaczone dla pracowników sfery budżetowej dla wyrównania strat, jakie ponieśli w związku z nie zrekompensowanymi placami w 1991 roku. Otrzymają je także emeryci i renciści, których pozbawiono dodatków za pracę w warunkach szkodliwych.

Więcej o tym, ile warte będą świadcstwa udziałowe będzie można powiedzieć, gdy ustalona zostanie cena regulacyjna. A jednak świadectwo udziałowe nie jest kotem w worku. Jest wyrazem realnego majątku, na który pracowały pokolenia. Jeśli jednak ktoś bardzo nie chce obracać papierami wartościowymi, nie cierpi ryzyka związanego z obrotem papierami na rynku kapitałowym, to przecież może przełamać na chwilę niechęć, wykupić świadectwo udziałowe i zaraz sprzedać zarabiając na różnicy pomiędzy opłatą regulacyjną a ceną rynkową notowaną na rynku. Można będzie to zrobić odsprzedając świadectwo „z ręki do ręki”. Na pewno ktoś się znajdzie.

Jan Kreft

Firma prywatna - wróg publiczny czy przyjaciel

Fot. Jarosław Rybicki

Prywatyzując przedsiębiorstwa państwowe spodziewamy się poprawy wyników ekonomicznych. Jesteśmy przekonani, że troska, dbałość, ale i kontrola właścicieli prywatnych przyniosą wzrost efektywności działań gospodarczych. Z korzyścią dla nich samych, ale również dla całego społeczeństwa i państwa. To jednak tylko jedna część obrazu przedsiębiorstwa prywatnego, obrazu jaki tworzy sobie opinia publiczna. Druga nie jest już tak optymistyczna.

Otóż dość powszechne jest postrzeganie przedsiębiorstw prywatnych jako kierujących się wyłącznie swoimi własnymi interesami, bez oglądania się na interes publiczny. I w konsekwencji przedsiębiorstwo państwowe wydaje się ludziom bardziej od prywatnego „prospiecznie”, mniej drażliwe, bardziej skłonne do brania pod uwagę nie tylko czysto materialnych aspektów swej działalności. Mimo czterdziestoletnich negatywnych doświadczeń z gospodarką opartą na własności państwowej wciąż bardzo, bardzo wielu ludzi obawia się własności prywatnej. Myślałem, że tak jest tylko w naszej części Europy, ale okazuje się, że nie.

Kilka dni temu, na dużej międzynarodowej konferencji, wystąpiłem referat sekretarza generalnego europejskiej unii pracodawców. Powołując się na wyniki

różnych badań, a także na oceny managerów, stwierdziłem, iż obraz prywatnego przedsiębiorstwa w opinii publicznej Europy zachodniej jest wyraźnie negatywny. Firma taka postrzegana jest m.in. jako sprawca bezrobocia, jako spekulant, jako organizacja, która służy wypłacaniu wysokich pensji zarządowi i radzie nadzorczej; jako instytucja działająca często niejawnie (zawierająca tajne porozumienia), naruszająca prawo, nie dbająca o środowisko naturalne itd. Te rozpowszechnione opinie wywierają wpływ na polityków podejmujących decyzje makroekonomiczne. I w rezultacie ujawniają się ciągi do nadmiernej regulacji gospodarki przez państwo, do przerzucania wielu kosztów społecznych na firmę, do hamowania restrukturyzacji przedsiębiorstw z obawy przed społecznymi skutkami. Prowadzi do spadku konkurencyjności firm europejskich wobec Amerykanów i Japończyków. Czyli nasza opinia publiczna nie jest wcale tak bardzo „zacołana”, prowincjonalna i antykapitalistyczna jak to się nam niekiedy wydaje. Problem jest bowiem znacznie szerszy.

Jaka rolę powinna pełnić we współczesnym społeczeństwie firma prywatna? Czy można sprowadzić ją tylko do klasycznej formuły, że ma ona w długim okresie, z jednej strony, tworzyć zyski, z drugiej zaś - płacić podatki? Zresztą nawet w takim przypadku trzeba pamiętać, że wypracowując zyski przedsiębiorstwo prywatne zdobywa środki na inwestycje. Jeśli rynek jest konkurencyjny to inwestować musi. A to oznacza nowe miejsca pracy. I równocześnie mając wysokie zyski, płaci wysokie podatki tworząc fundusze umożliwiające finansowanie opieki socjalnej, ochrony zdrowia itp.

Takie rozumienie roli firm prywatnych to już wiele. Wniosek bowiem jest prosty: przedsiębiorstwa prywatne, którym stwarza się makroekonomiczne możliwości rozwo-

ju zachowują się „prospiecznie” niejako same z siebie. Bo to się im opłaca, no i stać je wówczas na to. Ale przyciśnięte do muru ostrymi regulacjami państwowymi, obłożone wysokimi podatkami, zaczynają się koncentrować na własnym (tzn. swoich właścicieli) interesie, stają się egoistyczne i rzeczywiście kwestie publiczne przestają być dla nich ważne. Jednak to nie znaczy, że w takiej sytuacji przedsiębiorstwa państwowe zachowywałyby się lepiej. Kto jest dziś w Polsce największym dłużnikiem skarbu państwa i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - właśnie sektor przedsiębiorstw państwowych. Są tak mało efektywne, że płacić podatków i składek nie mają z czego. Są może „opiekunkowe” dla swoich załóg, ale dzieje się to kosztem interesu publicznego. Partykularyzm, choć przecież nie ma tu prywatnego właściciela, dominuje tu aż nadto wyraźnie nad interesem ogółu.

Rzecz bowiem w tym, by stworzyć system, w którym przedsiębiorstwa, prywatne i państwowe, stały się „obywatelami”. Są już osobami - osobami prawnymi. Ale tak jak w przypadku ludzi - nie w każdym sytemie społecznym osoby fizyczne były (i są) obywatelami. I ludziom i firmom trzeba dać swobodę, stworzyć szerokie ramy dla ich działań, promować zaradnych i przedsiębiorczych, zachęcać do ich rozwoju, a nie karać za efektywność. Demokracja to nie tylko system swobód obywatelskich dla ludzi, to także system, w którym i przedsiębiorstwa muszą być traktowane jak obywatele. Ze wszystkimi konsekwencjami - przywilejami, ale oczywiście i obowiązkami obywatelskimi. Prywatyzacja z pewnością nie oddala nas od tego celu. Wręcz przeciwnie - tworząc warunki do poprawy efektów ekonomicznych, stanowi niezwykle istotny (choć niewystarczający) krok do jego realizacji.

Piotr Dominiak

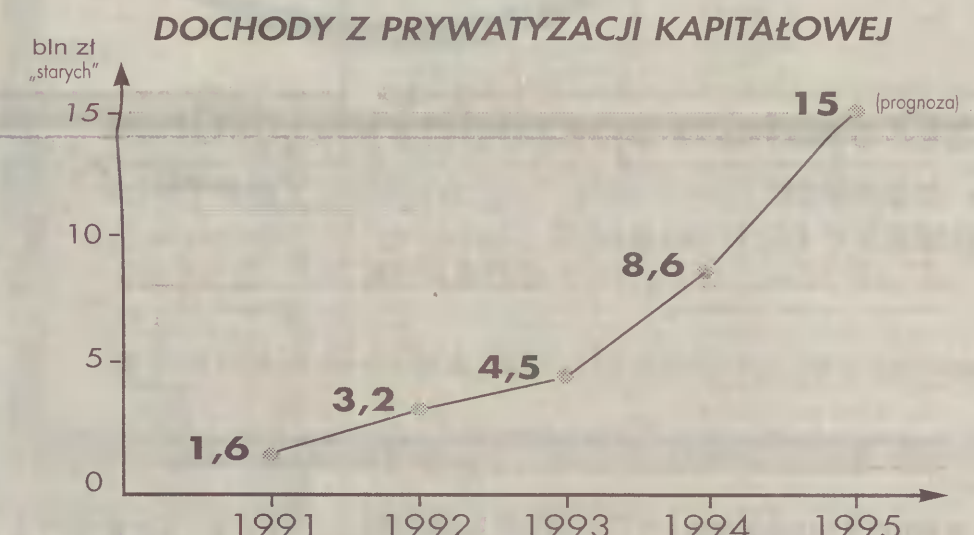
Bilans zmian

Znaczny wzrost sprzedaży akcji w ofercie publicznej, duża ilość projektów związanych z bankowym postępowaniem ugodowym oraz zmniejszenie ilości projektów wykonywanych w ramach prywatyzacji bezpośredniej (leasing spółce pracowniczej, tzw. szybka sprzedaż) - to w największym skrócie efekty prywatyzacji w ub. roku w porównaniu z rokiem poprzednim.

Zdaniem Ministerstwa Przekształceń Własnościowych, w ub. roku osiągnięto *dużą poprawę efektywności* prywatyzacji. Podwoiła się wielkość wpływów z prywatyzacji do budżetu, niemal podwoiła wartość zobowiązań inwestycyjnych, zmniejszeniu uległy koszty prywatyzacji, zwiększyła się wartość gwarancji socjalnych.

Analizy MPW wskazują, że pracownicze spółki leasingowe osiągają gorsze wyniki niż firmy „czysto pry-

watne”, wykazują niską skłonność do inwestycji, raty dzierżawne spłacają w długim okresie. W sytuacji braku kapitału i inwestorów strategicznych, spółki pracownicze są jednak wydajnym sposobem przyspieszenia prywatyzacji, wywołują inicjatywy pracownicze, poczucie identyfikacji z zakładem pracy, ich powołanie łagodzi wewnętrzne konflikty. Jednocześnie coraz częściej potwierdza się przejściowy charakter tego typu spółek -

„Lubiana” zdobywa rynki

Nie święci garnki lepią

Jest jednym z sześciu przedsiębiorstw z województwa gdańskiego, które znalazły się na liście 444 spółek skarbu państwa wytypowanych do Programu Powszechnej Prywatyzacji. Pracuje na trzy zmiany i wytwarza rocznie dziesięć tysięcy ton wyrobów porcelanowych w 350 asortymentach. 70 proc. produkcji idzie na eksport do 30 krajów. Portfel zamówień ma wypełniony na wiele miesięcy.

Pod dobrą gwiazdą

W ubiegłym roku Zakłady Porcelany Stołowej „Lubiana” obchodziły jubileusz 25-lecia istnienia. Firma urodziła się pod dobrą gwiazdą i wygląda na to, że szczęście dalej jej nie opuszcza. Decyzja o budowie fabryki na podkościerskich piachach zapadła w 1962 r., a realizacja rozpoczęła w 1966 r. i trwała zaledwie trzy lata. Dla mieszkańców tej ubogiej, pozbawionej przemysłu części Kaszub, którzy pracy szukać musieli najczęściej w Trójmieście, był to prawdziwy uśmiech losu.

1200 z nich znalazło zatrudnienie w nowej fabryce, o której - zgodnie z ówczesną stylistyką - pisano: „największa, najnowocześniejsza...”. I która - o dziwo - rzeczywiście taka jest. Młoda załoga maszerowała w pierwszomajowych pochodach z hasłami: „Nie święci garnki lepią” oraz „Lubiana naszą szansą”. W ciągu minionego ćwierćwiecza zmienił się dźwięk, gospodarka,

technologia, prawie wszystko, a hasła te ciągle są aktualne.

W okres transformacji ustrojowej weszła „Lubiana” jako przedsiębiorstwo państwowe z całym „dobrodziejstwem inwentarza” owego statusu. W roku 1991 nastąpiło, jak zresztą w wielu innych zakładach, załamanie. Największym problemem było utrzymanie się na rozregulowanym rynku krajowym. Przedtem wchłaniał on 70 proc. produkcji „Lubiany” i prosił o więcej, a teraz z miesiąca na miesiąc załamał się, bo przestał istnieć dotychczasowy system dystrybucji i skurczyło się zapotrzebowanie na luksusową bądź co bądź zastawę.

Przekształcenie

30 marca 1992 r. Zakłady Porcelany Stołowej „Lubiana” przekształcono w jednoosobową spółkę skarbu państwa. Wrócić potem, decyzją Rady Ministrów, zostały wytypowane do PPP. A potem przez długie mie-

siące nie działo się nic, bo wszyscy czekali na podpis premiera. W tym czasie - jak podało Ministerstwo Przekształceń Własnościowych - umieszczone na liście PPP zakłady ponosiły coraz większe straty.

- Wtedy wiedzieliśmy już co robić i gdzie szukać nowych rynków zbytu - mówi prezes zarządu, Benon Mahlik. - Postawiliśmy na eksport, odwróciliśmy proporcje: 30 proc. dla kraju, 70 proc. dla zagranicznych odbiorców. Nie było to łatwe przedsięwzięcie. Konkurencja w tej branży jest duża, o klientów zabiegają fabryki z ogromną tradycją i znanym w świecie znakiem firmowym. Naszym atutem była niższa cena i elastyczność przy przyjmowaniu zamówień.

Nie czekali na nie na miejscu, lecz rozpoczęli krojącą na dużą skalę promocję. W krajach najbardziej obiecujących zorganizowali własną sieć agentów, placąc im prowizję od obrotów. Zaczęli wystawiać swoje wyro-

by nie tylko w Poznaniu, lecz także na targach we Frankfurcie - największej i najbardziej prestiżowej prezentacji artykułów gospodarstwa domowego.

- Główne nasze rynki zbytu to: Włochy, USA, Francja, Belgia, Niemcy, Grecja, Holandia i Kanada - wylicza dyrektor ds. marketingu i handlu, Andrzej Wiśniewski. - Co miesiąc wysyłamy tam po kilka kontenerów wyrobów. Moglibyśmy więcej, ale nie chcemy rezygnować z rynku krajowego. Zamówienia eksportowe przewyższają nasze zdolności produkcyjne. Niekiedy nowi klienci odchodzą z kwitkiem i mogą już do nas nie wrócić. Dlatego tak ważny jest dla nas dalszy rozwój potencjału.

Kondycja

„Lubiana” oferuje klientom 350 asortymentów porcelany hotelowej (jest jedynym jej producentem w kraju) i cienkościenną. W ciągu roku produkuje ok. 25-30 milionów wyrobów. Żadna

z pozostałych fabryk polskich nie dorównuje jej pod względem ilościowym i wartościowym. Ostatnim hitem jest biała, z delikatnym rytym Arkadia, znakomicie sprzedająca się we wszystkich krajach. W cenie są również talerze Boss dla kolekcjo-

w sposób naturalny o 350 osób). Średnie zarobki wynoszą nieco ponad 6 mln (starych) złotych. Kredyty zaciągane na modernizację urządzeń technologicznych spłacane są w terminie i nie zagrażają płynności finansowej zakładu.

Fot. Maciej Kostun

Inwestycje

Wielkim szczęściem „Lubiany” jest to, że przez 25 lat była stale doposażana, unowocześniana. Dlatego poziomem technicznym i technologią niewiele odbiega dziś od innych światowych producentów porcelany. Inwestowanie trwa nadal i pochłania ok. 70 proc. zysku. Co na to załoga?

- Rozumie potrzeby zakładu; tak długo będzie on bezpiecznym miejscem pracy, jak długo utrzyma się na

rynku - mówi prezes Mahlik, który w „Lubianie” przeszedł wszystkie szczeble zawodowej kariery, od stażysty po czynając. Szefem firmy został po wygraniu konkursu w trudnym 1991 roku.

Dwa lata temu doprowadzono do zakładu gaz ziem-

maszynę nadającą kształt wyrobom poprzez prasowanie, urządzenie do szklwienia. - Być może wkrótce przyjdzie czas na dalszą poprawę warunków pracy i estetykę pomieszczeń - podsumowuje oprowadzający nas po 4-hektarowej hali pod jednym dachem dyr. Wiśniewski (23 lata w „Lubianie”).

Szansa czy dopust boży?

Po co zakładowi, który ma dostęp do zachodnich kredytów i rynków zbytu, który uzyskuje dobre wyniki i ma szansę na dalszy rozwój, udział w Programie Powszechnej Prywatyzacji? Pytanie jest retoryczne, bowiem decyzja już zapadła i wszystko wskazuje na to, że uruchomiony z dużym opóźnieniem mechanizm prywatyzacyjny nareszcie nabierze rozpędu. Oby, bo nic bardziej nie destabilizuje pracy niż stan zawieszenia w oczekiwaniu na start. Zgodnie z założeniem NFI - 15 proc. wszystkich akcji zakładu otrzyma za darmo załoga. Ambicją kierownictwa fabryki jest nie tylko utrzymanie tej puli, lecz jej powiększenie i wejście na giełdę. Stąd mało wymagające życzenie pod adresem NFI: nie przeszkadzać, nie utrudniać, a nawet pomóc. Dla 1200-osobowej załogi jest bowiem „Lubiana”, podobnie jak w chwili otwarcia, jedyną nadzieją na stałą pracę i stabilizację życiową.

Izabella Greczanik-Filipp

Kolumna przygotowana we współpracy z Ministerstwem Przekształceń Własnościowych.

101 % GWARANCJI

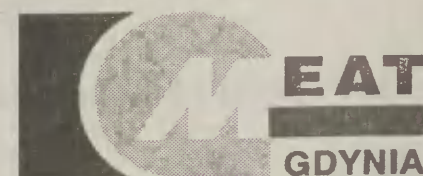
AUTO SYSTEM FSO • wszystkie modele Polonezów w wybranej wersji, kolorze i wyposażeniu • certyfikat gwarancyjny producenta na otrzymanie samochodu • raty w wysokości 1/30, 1/50 lub 1/60 aktualnej ceny samochodu • możliwość wpłacania połowy raty w systemie 60-miesięcznym • szansa odbioru samochodu już w pierwszym miesiącu • możliwość przyspieszenia odbioru samochodu drogą licytacji • wpływ licytacji i rat zaliczkowych na skrócenie czasu realizacji wszystkich umów • sposób na inflację – zmiana ceny samochodu nie wpływa na wysokość już wpłaconych rat • rewaloryzacja wpłaconych rat do aktualnej ceny samochodu

jedyny gwarantowany przez FSO system sprzedaży ratalnej

SALONY INFORMACJI AUTO SYSTEMU FSO: GDAŃSK Zbrojownia, Targ Węglowy 4 **GDYNIA** ul. Władysława IV 44 **ORAZ AUTORYZOWANI DEALERZY FSO: ELBLĄG** „Auto-Top” ul. Giermków 5, tel. 32-59-87 **GDAŃSK** PTHM, ul. gen. Hallera 132, tel. 41-30-62, 41-20-00 **GDAŃSK** PH „Centrum”, ul. gen. Hallera 132, tel. 41-04-01

AICE KONSORCJUM ul. Stawki 2, **INTRACO 1** (31 piętro), 00-193 Warszawa, tel. 635-89-33, 635-19-02, 635-12-60, fax 635-60-86

ZAKŁADY MIĘSNE w GDYNI „MEAT” S.A.

ZAPROSZENIE

Zakłady Mięsne „MEAT” S.A.
w Gdyni
zapraszają Państwa
na degustację swoich wyrobów

Degustacja odbędzie się
w Hotelu „Gdynia” w Gdyni
ul. Armii Krajowej 22
dnia 31.01.95 (wtorek)
w godzinach: 13.00-17.00

“SPRÓBUJ RAZ, A POLUBISZ NAS”

Dyrekcja Okręgowa Dróg Publicznych Gdańsk
Zarząd Dróg w Gdańsku, ul. Mostowa 11 a

ZATRUDNI INŻYNIERA o specjalności budowy dróg i mostów

na stanowisko
Kierownika Sekcji Utrzymania Dróg i Mostów.

Wymagana praktyka w drogownictwie - minimum 5 lat.
Kandydaci winni zgłaszać się do Zarządu Dróg
w Gdańsku - adres jw.

PHU „RAF STAL” RAFAŁ ŁOZICKI
GDAŃSK, ul. CZARNY DWÓR 18
Tel. 53-49-90

OFERUJE WYROBY HUTNICZE
PO CENACH KONKURENCYJNYCH

BLACHY CZARNE, BLACHY OCYNKOWANE
KSZTAŁTOWNIKI, SIATKA OGRODZENIOWA
STAL NIERDZEWNA, STALE JAKOŚCIOWE

PH KABA

prezentuje: wyroby firmy **STANLEY**

- ☐ drzwi przesuwne
- ☐ drzwi składane
- ☐ zabudowy wnęk

Prezentacja: Extradom, Gdańsk, ul. Bażyńskiego 1
tel. 52-04-18, 52-04-19, fax 52-36-23

PREZERWATYWY
Kama Sutra
KARTY
ZAPALNICZKI
POLISH-ITALY-JAPAN GROUP
GUST POL
Łódź, ul. Brukowa 6
tel. 042 407 362, fax 58 03 95
IMPORTER I PRODUCENT WA-WA, tel. 022 43 72 57

NAJWIĘKSZA W POLSCE HURTOWNIA
SOPOT - KAMIENNY POTOK
al. Niepodległości 962
GLAZURA - TERAKOTA
600 rodzajów i 1000 dekoracji
z Włoch, Holandii, Niemiec, Hiszpanii
ARMATURA - SANITARIATY
poniedziałki - piątki godz. 9-18,
soboty 9-16

TELEWIZORY KOLOROWE
TECHNOLOGIA JAPONSKA

TV LEXUS 14"	490 zł
TV LEXUS 20"	600 zł
TV LEXUS 20" TKT	640 zł
TV LEXUS 21" TKT	690 zł
TV LEXUS 25" TKT	1115 zł
TV ROYAL 20"	605 zł
TV ROYAL 20" TKT	660 zł
TV ROYAL 21" TKT	720 zł
TV SCHNEIDER 28 TKT	1350 zł
WIEŻA ROYAL 700	175 zł
WIEŻA ROYAL 800 CD	295 zł

TELEFONY
FHU TOTAL
GDAŃSK CHODKIEWICZA 2
TEL. 43-45-45; 43-58-88

ELEWACJE
z PCV
- NA DOMY, GARAŻE, ALTANKI
- OCIEPLAJĄCE, ESTETYCZNE, TRWAŁE
EURODOM, Zaspa, Kilińskiego 52 (hangary meblowe), tel. 57-31-25

OKNA I DRZWI
Z PCV I ALUMINIUM
FIRMY PROFIL
U NAS NAJTANIEJ
1200 x 1200 - 4 630 000 zł
1500 x 1200 - 4 990 000 zł
PROMOCJA DO KOŃCA MIESIĄCA
ul. Świętojańska 46; tel./fax 29-71-73
ZAPRASZAMY 9.00 - 16.00
w soboty 10.00 - 13.00

PODSZEWKI
tkaniny, dodatki
krawieckie
oferuje:
Firma Handlowo-Usługowa
»CATTINI«
Gdańsk, ul. Grobla III 12/14
tel. 46-23-43

PŁOCKIE PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT MOSTOWYCH Spółka Akcyjna
Oddział w Tczewie zatrudni dynamicznych pracowników na stanowiska:
1. Kierownik budowy
2. Inżynier budowy
3. Inżynier-specjalista d/s technicznych
4. Kierownik działu handlowego i zaopatrzenia
Od kandydatów na ww. stanowiska oczekujemy:
- odpowiedniego przygotowania zawodowego
- predyspozycji organizacyjnych
- operatywności w działaniu
- zaangażowania w pracę
- mile widziani absolwenci (dotyczy stanowisk 2 i 3)
Oferujemy stałą i ciekawą pracę, stwarzającą możliwości atrakcyjnego wynagrodzenia.
Zainteresowanych prosimy o kontakt: PPRM S.A. Oddział w Tczewie, ul. Baldowska 18
Tel. (069) 31-05-31, 31-05-32.

PP Dyrekcja Budowy Szpitala
w Kościerzynie
zatrudni inżynierów budownictwa
z uprawnieniami w specjalnościach:
sanitarnych, budowa i eksploatacja kotłowni
przemysłowych.
Podanie z życiorysem i krótkim udokumentowaniem
praktyki zawodowej (spis wykonanych robót) prosi-
my składać w sekretariacie Przedsiębiorstwa w ter-
minie dwudziestu dni od ukazania się ogłoszenia.

AQUATHERM
POWOGAZ
CIĘPŁOMIERZE
SUPERCAL
WODOMIERZE
POWOGAZ
GIERŁOWNICTWO
OGRZEWANICTWO
PEŁNA OFERTA ELEMENTÓW
DO INSTALACJI CIEPŁEJ I ZIMNEJ WODY ORAZ C.O.
NAJLEPSZYCH FIRM KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH
kompletacja
dostaw
POWSTAŁIŚMY,
PRZYBYLIŚMY,
JESTEŚMY
DO PAŃSTWA
DYSPOZYCJI
W NOWOOTWARTEJ
FILII FIRMY
AQUATHERM
ODDZIAŁ HANDLOWY W GDYNI
tel. 21 13 26 fax: 21 16 85
ul. Śląska 64
81-304 GDYNIA

KINA

GDANSK, Neptun, ul. Długa: Nie kończą się opowieści III, USA, bo., g. 9.30, 13.30; Brzdąc w opalach, USA, bo., g. 11.30, 15.30; Wywiad z wampirem, USA, od 15 l., g. 17.30, 20; Helikon, ul. Długa: Wrony, pol., od 15 l., g. 20.30.

Kameralne, ul. Długa: Wywiad z wampirem, USA, od 15 l., g. 10, 12.30, 15; Arizona dream, fr./USA, od 15 l., g. 17.30, 20.

Żak, Wały Jagiellońskie: Moja ulubiona pona roku, fr., od 15 l., g. 15.45; Projekt DKF filmu z Robertem De Niro, g. 18; Woodstock, USA, od 15 l., g. 20; „Watra” (Dom Harcerza, ul. Za Murami 2-10) - Sommersby, USA, od 15 l., g. 19; NOWY PORT, Nord, ul. Marynarki Polskiej 15 (Towarzystwo Morskiego Domu Kultury w Gdańsku) - Centrum Kultury Amerykańsko-Polskiej, Wiatr, USA, od 12 l., g. 17; Dobry człowiek w Afryce, USA, od 15 l., g. 19 (wersja oryginalna); wystawa w Salonach Centrum - „Robert Venturi - amerykański architekt”, g. 16-19.

Znicz (ul. Szymanowskiego) - Nie kończą się opowieści, USA, bo., dubbing, g. 16; Strażnik czasu, USA, od 15 l., g. 18, 20; Zawisza (ul. Słowackiego 3) - Speed, USA, od 15 l., g. 16; Co gryzie Gilberta Grape?, USA, od 15 l., g. 18; Lista Schindlera, USA, od 15 l., g. 20; Bajka, ul. Jaskowa Dolina: Król Lew, USA, bo., dubbing, g. 16; Syreny, Australia, od 15 l., g. 18, 20; SOPOT, Bałtyk, ul. Boh. Monte Cassino 30: Nie kończą się opowieści III, USA, bo., g. 14.30; Strażnik czasu, USA, od 15 l., g. 16.30, 18.30; Spis cudzołóżnic, pol., od 15 l., g. 20; Polonia, ul. Boh. Monte Cassino 55: Nie kończą się opowieści III, USA, bo., g. 16; Specjalista, USA, od 15 l., g. 18; Prawdziwe kłamstwa, USA, od 15 l., g. 20.

GDYNIA, Warszawa, ul. Świętojańska: Nie kończą się opowieści III, bo., dubbing, USA, g. 9.30, 13.30; Brzdąc w opalach, USA, bo., g. 11.30, 15.30; Wywiad z wampirem, USA, od 15 l., g. 17.45, 20; Goplana, Skwer Kościuski: Król Lew, USA, bo., dubbing, g. 13; Wywiad z wampirem, USA, od 15 l., g. 15; Kruk, USA, od 15 l., g. 17; Królowa Margot, fr., od 15 l., g. 19; GRABÓWEK, Fala, Król Lew, USA, bo., dubbing, g. 15; Forrest Gump, USA, od 15 l., g. 17; Lista Schindlera, USA, od 15 l., g. 19.30; PRUSZCZ GD., Ikar, ul. Powstańców Warszawy (Klub Garmizonowy) - Prawdziwe kłamstwa, USA, od 15 l., g. 18, 20.20.

Krakus - Król Lew, USA, bo., g. 16.30, 18.30; WEJHEROWO, Świt, Cztery wesela i pogrzeb, ang., od 15 l.; KOŚCIERZYNA, Rusatka, Na granicy ryzyka, USA, od 15 l., g. 17; Klient, USA, od 15 l., g. 19; STAROGARD Sputnik, Panna z mokrą głową, pol., od 12 l., g. 16; Specjalista, USA, od 15 l., g. 18, 20; TCZEW, Wisła, Junior, USA, od 12 l., g. 18, 20; ELBLĄG Światowit, Maska, USA, od 12 l., g. 16; Syreny, USA, od 18 l., g. 18, 20; Syrena, Król Lew, USA, bo., dubbing, g. 12, 14; Maska, USA, od 12 l., g. 16, 18, 20.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

„Brzdąc w opalach”

Dla Czytelników, którzy jako pierwsi przyjdą dziś do naszego oddziału przy ul. Świętojańskiej 141 z aktualnym wydaniem „DB”, mamy trzy podwójne zaproszenia na niedzielne seanse.

„Nie kończą się opowieści 3”

Sukces dwóch poprzednich filmów pod takim tytułem próbuje tym razem dyskontować reżyser Peter Macdonald. Historia jest inspirowana książką Michaela Ende, dostępną zresztą teraz w naszych księgarniach. Mały Bastian znowu szuka w lekturze ucieczki od kłopotów, jakie przeżywa w nowym mieście i wśród nowych kolegów. Kraina Fantazji i tym razem potrzebuje jego pomocy...

Zobaczyć można ten film na ekranach kina „Znicz” we Wrzeszczu i „Polonia” w Sopocie. Trzy podwójne zaproszenia na niedzielę do „Znicza” czekają dziś w godz. 9 - 15 w pok. 202 w Domu Prasy. Dwa dwuosobowe zaproszenia do „Polonii” - w naszym oddziale przy ul. Kościuski 61. Jak zawsze trzeba przyjść szybko i z aktualnym wydaniem „DB”.

„Syreny”

Pełna ciepłego humoru opowieść o tym, jak pewien młody pastor (Hugh Grant) wraz z żoną odwiedził ekscentrycznego malarza (Sam Neill), który uprawiał twórczość śmiałą i bulwersującą, a żywot wiódł też dość swobodny. Film podobny nieco do „Fortepianu”, choć inny zupełnie w tonacji. Wyzwalanie się z konwenansów narzuconych przez purytańskie wychowanie w obu obrazach stanowi ważny tematyczny wątek, ale w „Syrenach” nie jedyny.

„Syreny” wyświetla kino „Bajka” we Wrzeszczu. Dwa podwójne zaproszenia na niedzielne seanse czekają na Czytelników dziś w pok. 202 w Domu Prasy w godz. 9 - 15.

„Spis cudzołóżnic”

Filmowy reżyserski debiut Jerzego Stuhr, wielce udany, nagrodzony na ostatnim festiwalu w Gdyni. Wdrowka polskiego naukowca oprowadzającego po Krakowie szwedzkiego koleżkę, jest okazją do ironicznego spojrzenia na nas i naszą polską historię, a także do refleksji nad przemianami. Stuhr - reżyser także w roli głównej.

Film wyświetla kino „Bałtyk” w Sopocie. Dwa podwójne zaproszenia na niedzielne seanse - do odebrania dziś w godz. 9 - 15 w oddziale naszej redakcji przy ul. Kościuski 61.

„Wywiad z wampirem”

Anne Rice napisała książkę uznaną za bestseller, a na jej podstawie - filmowy scenariusz. Reżyserii podjął się Neil Jordan, twórca słynnego obrazu „The Crying Game”. Główne role zagrali Tom Cruise i Brad Pitt, aktorzy nie tylko dobrze dziś notowani, lecz także modni. Już sam fakt, że Cruise i Pitt wcielają się w wampiry, wystarczy, by niejaką awansem znać film za atrakcyjny. Atrakcyjny jest również sam temat. Oto współczesny młody człowiek, dziennikarz (Christian Slater), spotyka w wielkim mieście innego młodego człowieka, który na pozór niczym szczególnym się nie wyróżnia. Wyznaje jednak, że choć zewnętrznie nieczym się nie różni, to naprawdę jest martwy i to od dawna. Opowiada żurnalistę historię swego życia i ta opowieść rozgrywająca się na przestrzeni dwóch stuleci wyznacza przebieg akcji, która ma swój współczesny, zaskakujący finał.

Powieść pani Rice, a za jej sprawą także film Jordana, stanowią kolejny - literacki i filmowy - artystyczny wariant „wampirologii”, tematu niezmiennie atrakcyjnego i fascynującego. Film urzeczony był nim od dawna, po-

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

Male (Dom Kultury „Zakrzewo”), Czyśta formalność, USA, od 15 l., g. 17, 19; KWIDZYN, Kinoteatr, Klient, USA, od 15 l., g. 17.45; Germinal, fr., od 15 l., g. 20; MALBORK, Klubowe, Krapa Nui, USA, od 15 l., g. 17; Stan zagrożenia, USA, od 15 l., g. 19; IDF zastrzeżenie sobie możliwości zmiany repertuaru.

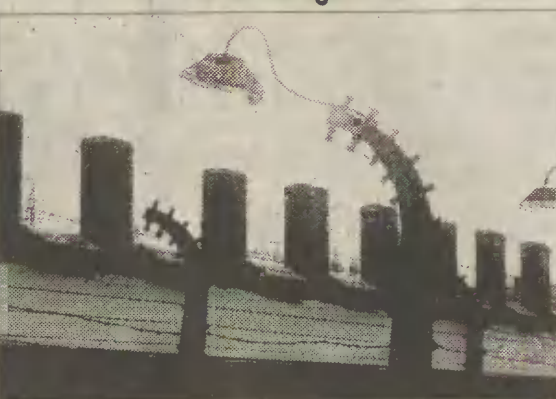
Male (Dom Kultury

TV 1	TV 2	TV 3	T V POLONIA	SKY ORUNIA	POL SAT
6.00 Kawa czy herbata? 8.00 „Moda na sukces” /60/ - serial prod. USA 8.30 Dla dzieci: Ciuchcia 8.55 Gimnastyka 9.00 Wiadomości 9.10 Mama i ja 9.25 Domowe przedszkole - Przed-szkolny koncert życzeń 10.00 „Archeologia” - film dok. Andrzeja Brzozowskiego 10.15 Transmisja z Oświęcimia i Brzezinki w 50 rocznicę wyzwolenia obozu 13.25 Agrobiznes - rolniczy program informacyjny 13.30 - 14.55 Telewizja Edukacyjna 13.40 Magazyn Notowań 14.00 Kto ty jesteś? Jacy jesteśmy 14.15 Fizionomia kropli wody - kocham inaczej 14.40 Je t'aime... znaczą kocham Cię mamie 14.55 Program dnia 15.00 Dla młodych widzów - Partytura 15.30 Krajna łagodności 15.55 Muzyczna Jedynka - Gorąca dziesiątka	7.00 Panorama 7.10 Sport telegram 7.20 Gość poranny 7.30 Nauka języka angielskiego - kurs BBC 7.40 Muzyczne nowości Dwójki 8.00Dzień dobry, tu Gdańsk 8.30 „Zasady Davisa” [4] - serial prod. USA 9.00 Świat kobiet 9.30 „Ludy Jedwabnego Szlaku” - „Śladami plemienia Teke” - film dok. prod. fińskiej 10.00 „Batman” - serial anim. prod. USA 10.20 Ballada o czasie - Jerzy Kamil Weintraub 10.50 Armia Trio - Dante 11.55 Marszjasz niezwykły - rzecz o Romanie Palestrze 12.30 Fiasta teatralów 13.00 Panorama 13.20 „Spóźniona wiosna” /2/ - film fab. prod. rosyjskiej 14.25 Clipol - magazyn muzyczny 14.55 Powitanie 15.00 „Batman” - serial anim. prod. USA 15.30 Studio sport - koszykówka zawodowa NBA	7.55 Program dnia 8.00 Dzień dobry, tu Gdańsk 8.30 Trójmiejski serwis informacyjny 8.40 Kwadrans z konsumentem 8.50 Co mnie gryzie? (powt.) 9.10 Sport w „Trójce” 9.40 Dookoła świata 10.10 „Niesamowity Hulk” (3) - serial anim. 10.35 „Walczone pingwiny” - serial anim. 10.55 „Wbrew wszystkim” (21): „Beethoven i Dessie Smith” - magazyn popularnonaukowy dla młodzieży 11.25 „Wielkie przestępstwa XX wieku” (11): „Porwanie Muriel McKay” - film dok. 11.50 Magazyn przechodnia 12.00 „Cristal” (104) - serial 12.40 „Afera na zlecenie” - film sensacyjny (powt.) 14.15 45 minut - pr. dla młodzieży 15.00 Panorama 15.10 „Victor i Hugo” (3): „Wyprawa pod wodę” - serial anim. 15.30 „Zwierzęta z ginącego lasu” (9) - film. anim.	6.55 Dzień dobry z Polski 7.00 Panorama 7.10 Dzień dobry z Polski cd. (Szczecin) 9.00 Wiadomości 9.10 Program dnia 9.15 „Trzy z jedną” odc. 1 /13/ - serial dla młodzieży (powt.) 9.45 „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy” odc. 9 - „Ausrotten” - serial TVP (napisy w jęz. angielskim) (powt.) 10.55 Dziarski magazyn rządowy 11.05 Magazyn katolicki (powt.) 11.30 PEGAZ - tygodnik kulturalny 12.00 Wiadomości 12.10 Program dnia 12.15 Za metą - magazyn sportowy (powt.) 13.15 Biografie: „Bitternówna - legenda baletu” - film dokumentalny (powt.) 14.15 „Muzyczna Jedynka” (powt.) 14.45 Studio Kontakt (powt.) 15.30 Powitanie, program dnia 15.35 Weekend	5.00 Film fabularny 6.30 „W dążeniu do prawdy” (20) - serial obyczajowy prod. greckiej 7.00 Film fabularny 8.45 Wiadomości lokalne 9.00 Giełda pracy 9.05 Zapowiedź programu 9.10 Bajka 9.30 Nasi goście 10.30 Serial animowany dla dzieci 11.15 „W dążeniu do prawdy” (19) - serial obyczajowy prod. greckiej 11.45 Wiadomości lokalne 12.00 Giełda pracy 12.05 Sky Studio 12.30 Bajka 13.00 Nasi goście - powt. 14.15 Sky Studio 14.30 Moja dzielnica - Orunia 15.00 Serial animowany 15.30 Baw się razem z nami - quiz	8.00 „Joanny Quest” - serial animowany 8.30 Szczęśliwy rzut - teleturniej 9.00 „Sąsiedzi” - serial 9.30 „Skrzydła” - serial komedowy 10.00 „Szpital miejski” - serial 10.50 FilMOTEKA Narodowa: „Pan Twardowski” - film fab. prod. TVP, 1936 r. 12.30 Sztuka sprawiedliwości - magazyn prawniczy 13.00 Sport 14.00 Pamiętnik nastolatki - magazyn dla młodzieży 14.30 W drodze - pr. katolicki 15.00 „Statek miłości” - serial 16.00 Kuba zaprasza 16.30 Informacje 16.40 GRAMY! oraz Pepsi Riff 16.55 „Pac Man” - serial animowany 17.25 Szczęśliwy rzut - teleturniej 17.55 „Sąsiedzi” - serial 18.30 Informacje 19.00 „Telewizja 101” - serial 20.00 „Prawo Burke’a” - serial sensacyjny prod. USA 21.00 „Brygada Acapulco” - serial sensacyjno-przygodowy 22.00 Informacje 22.10 Biznes tydzień 22.30 „Karzeł” - film fab. proc. USA, 1992 r., wyk. Warwick Davis, Ken Olandt 0.10 Koncert rockowy 1.15 Pożegnanie
16.00 „Moda na sukces” /60/ - serial prod. USA 16.25 Dla dzieci: Ciuchcia 17.00 Teleexpress 17.20 Tata, a Marcin powiedział 17.30 Goniec - tygodnik kulturalny 17.40 Test - magazyn konsumencki 18.05 Randka w ciemno - zabawa quizowa 18.50 „Zulu Gula, Miedziana 13” - program satyryczny Tadeusza Rossa 19.00 Wieczorynka „Muminki” 19.30 Wiadomości	16.30 „Od dziewiątej do piątej” /16/ - serial komedowy USA 17.00 „Pocztówka” - film dok. 17.20 „Michał Heller, czyli prawda o komunizmie” - film dok. Pawła Woldana 18.00 Panorama 18.10 PANORAMA 18.30 Punkt - temat dnia 18.40 EOL - elbląsko-olsztyński magazyn telewizyjny 18.55 „Co jest grane?” 19.00 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19.35 Lalamido	16.00 „Klarysa wyjaśni wszystko” (21) - serial fab. prod. USA 16.25 Temat wiejski 16.40 Co, gdzie, kiedy w Trójmieście 17.00 Teleexpress 17.20 „Cristal” - serial 17.55 Program publ. 18.10 Panorama 18.30 Punkt - temat dnia 18.40 EOL - elbląsko-olsztyński magazyn telewizyjny 18.55 „Co jest grane?” 19.00 Czarne i białe 19.15 „Siostry” (6) - miniserial	16.00 Zaproszenie do Polski 16.20 Weekend 16.30 Rock raport 17.00 Teleexpress 17.15 „TIK - TAK”: „Podróże” - program dla dzieci 18.00 Weekend 18.10 „Jest jak jest” odc. 6 - „Każdy ma swojego goryla” - serial TVP (napisy w jęz. angielskim) 18.35 Weekend 19.00 Hity satelity 19.20 Dobranocka: Lis Leon 19.30 Wiadomości	16.00 Film fabularny 17.45 Wiadomości lokalne 18.05 Giełda pracy 18.10 „W dążeniu do prawdy” (20) - serial prod. greckiej 18.40 Sky Studio 18.50 Zapowiedź programu 19.00 Film fabularny	17.15 Do trzech klipów sztuka 17.30 „Pomysłowy Dobromir” 17.40 A to Dodo 17.45 „Dziwne przygody Koziołka Matołka” 17.55 „Touli” - film anim. 18.00 „Delfik i przyjaciele” - serial anim. 18.25 Program na wieczór 18.30 „Santa Barbara” - serial 19.15 Co nas czeka? 19.20 „Magus”: „Pieniądze na świetlany cel” - serial komedowy prod. francuskiej 19.45 Muzyka 20.00 Ford Boyard - teleatrakcja 21.30 Konkurs filmowy 21.35 „Rewolwer i melonik”: „Kto zabił biednego George’a XR 40?” - serial sensacyjny prod. angielskiej 22.25 „Różowa seria” - serial obyczajowy prod. francuskiej 22.55 Na dobranoc
20.10 Sto na sto, czyli sto filmów na stulecie kina - „Dwunastu gniewnych ludzi” - film fab. prod. USA / 1957 r., 93 min. / reż. Sidney Lumet, wyk. Henry Fonda, Lee J. Cobb, Eol Begley 21.45 W. C. Kwadrans 22.00 „Patrząc na Twoje fotografie” - film dok. 22.10 Tylko w Jedyne 23.00 Wiadomości 23.15 Blińskie spotkania - Daniel Olbrychski 23.45 „Pasażerka” - film fab. prod. polskiej / 1963 r., 65 min. / reż. Andrzej Munk, wyk. Aleksandra Śląska, Anna Cieplewska, Jan Krecmar 0.50 „Requiem” Romana Maciejewskiego 1.55 Zakończenie programu	20.00 Gwiazdy miesiąca - Marek Markiewicz, Hanna Bielicka, Stanisława Celińska, Justyna Steczkowska 20.50 Sport telegram 21.00 Panorama 21.30 Halo weekend 21.35 „KY TV - Twoja stacja” 22.10 „Niespodziewany koniec kariery” - film fab. prod. USA / 1991 r., 85 min. / reż. Michael Toshiyuki Uno, wyk. Beau Bridges, Joan Allen, Bryan Clark Gerald S. O' Lughlin Brady 23.35 Piosenki „Piwnicy Pod Baranami” 0.00 Panorama 0.05 Kazik „Na żywo, ale w studiu” - koncert 1.00 Zakończenie programu	20.05 Extreme - ang. program muzyczny 20.15 „Krótki kurs historii Rosji” (4): „Wojna domowa” (cz. II) - serial dok. prod. ang. 21.10 Tom Jones - program muzyczny 21.20 Program dnia 21.30 „Różowa dama” - serial 21.50 Panorama 22.25 Look Ahead - język angielski, lekcja 20 22.40 „Ława na kawę” - program satyryczny 23.00 Policjanci z dzielnic - magazyn 23.15 „Teatr baśni” (10) - serial prod. USA 0.10 Zakończenie programu	20.05 Dziarski - magazyn rządowy 20.15 Magazyn kulturalny 20.30 Polska Kronika Ogórkowa 20.40 Weekend 21.00 Panorama 21.30 „Dom” odc. 9 - „Po obu stronach muru” - serial fabularny prod. polskiej (napisy w jęz. angielskim) 23.05 Program na sobotę 23.15 Pałac - magazyn muzyczny - rozrywkowy 0.00 „Inti Ilimani” cz. 1 0.40 Program na sobotę 0.45 „Wilczyca” - film fab. prod. polskiej (1983), reż. Marek Piastek, wyk. Krzysztof Jasiński, Iwona Bielska, Olgierd Łukaszewicz, Stanisław Brejdygant i inni 2.20 Zakończenie programu	20.45 Wiadomości lokalne 21.00 Giełda pracy 21.05 Moja dzielnica - Orunia 21.30 Film fabularny 23.10 Sky Studio 23.25 Zapowiedź programu 23.30 Film fabularny 1.10 Wydarzenia dnia 2.45 Blok autorski powt. 3.45 Magazyn muzyczny 4.30 Na krańcach świata - program podróżniczy	21.35 „Rewolwer i melonik”: „Kto zabił biednego George’a XR 40?” - serial sensacyjny prod. angielskiej 22.25 „Różowa seria” - serial obyczajowy prod. francuskiej 22.55 Na dobranoc

POLONIA	SAT	DSF	EUROSPORT	DISCOVERY	MTV
6.00 „Zbuntowana” (14) 6.45 Lista Hit-Off 8.10 Filmy animowane dla dzieci 9.20 „Sprawiedliwi” - serial USA 10.15 „Jolanda” - telenowela 11.00 „Zbuntowana” (76) 11.45 „Detektyw Remington Steele” 12.40 „Burza w szklance wody” - komedia prod. USA 14.30 Lista Hit-Off - magazyn muzyczny 15.55 Filmy animowane dla dzieci 17.35 „Sprawiedliwi” - serial USA 18.30 „Jolanda” - telenowela 19.10 „Zbuntowana” - odc. 77 20.00 „Pasja śpiewania” (2) - serial prod. wł., reż. Vittorio Sindoni 21.35 „Słodka brunetka” - komedia prod. USA 23.15 Sport 23.45 „Kiedy kobiety straciły ogony” - komedia 1.30 „Zbuntowana” (77) 2.10 „Pasja śpiewania” (2) - serial prod. wł. 4.05 Lista Hit-Off 5.05 „Detektyw Remington Steele”	10.45 „Kobiety” - magazyn 11.45 „Niemy dzisiaj” - magazyn 12.00 „Drogi miłości” - serial 12.30 „Pod słońcem Kalifornii” - serial 13.30 „Falcon Crest” - serial 14.30 „Tarzan” - serial 15.00 „Star Trek” - serial 16.00 „MacGyver” - serial 17.00 (s) „Zaryzykuj!” - teleturniej 17.30 Magazyn regionalny 18.00 „Jść na całość!” - teleturniej 19.15 Sport w SAT I 19.30 „Kolo fortuny” - teleturniej 20.15 „Kroniki młodego Indiany Jonesa” - pilot serialu przygodowego, USA 1993, reż. Peter MacDonald (90 min) 22.10 (s) „Młode strzelby II” - western, USA 1990, reż. Geoff Murphy (100 min) 0.05 „Miodowy miesiąc” („Heiße Lust im Paradies”) - fr.-szwajc. film erotyczny, 1985 1.35 „Star Trek” - serial (powt.) 2.25 „MacGyver” - serial	8.00 Żeglarsko (powt.) 9.00 Trening z DSF (powt.) 9.30 Piłka ręczna (powt.) 10.30 „Trans World Sport” - magazyn 11.30 „Futbol Mundial” (powt.) 12.00 „Power play” (powt.) 12.30 „Action 5”: „Monster Trucks” 13.30 „Magic Sports” - pokazy kaskaderów 15.00 Trening z DSF (powt.) 15.30 „Futbol Mundial” (powt.) 16.00 Piłka ręczna: Liga Mistrzów 17.00 „Action 5” 18.00 „Power play” - show 18.30 „Magic sports”: koszykówka wydarzenia 19.55 Wiadomości sportowe 20.15 Mistrzowie sportu 20.15 Boks: walki zawodowców 21.15 Wrestling WCW 22.15 Wiadomości sportowe 22.20 Boks: walki zawodowców 23.00 Sporty motorowe: wyścigi motocyklowe na lodzie 0.00 Wrestling WCW (powt.) 1.00 Sporty motorowe: wyścigi motocyklowe na lodzie 2.00 Zakończenie programu	8.30 Magazyn sportów zimowych 9.30 Magazyn olimpijski 10.30 „Eurofun” - magazyn 11.00 Tenis: Australian Open w Melbourne 18.30 Narciarstwo klasyczne: PŚ w biegach w Lahti (Finlandia) - mężczyźni 30 km, kobiety 15 km styl wolny 19.30 Wiadomości sportowe 20.00 Międzynarodowy Informator Motorowy 21.00 Magazyn motorowy 22.00 Tenis: Australian Open w Melbourne (najważniejsze wydarzenia) 23.00 Wrestling: walki zawodowców 0.00 Boks 1.00 Wiadomości sportowe 1.30 Zakończenie programu	17.00 Erupcja hawajskiego wulkanu Kilauea - film dok. 18.00 Roger Kennedy na nowo odkrywa Amerykę: Historia kowbojów - serial dok. 19.00 Poza rok 2000 - magazyn popularnonaukowy 20.00 Charlie Bravo: Policja w akcji - serial dok. 20.30 Przewodnik podróży na Wschód: Indie - serial krajoznawczy 21.00 Jurassica: Badania nad dinozaurami - serial dok. 21.30 Terra X: Tajemnica „Odysei” Homera - serial dok. 22.00 Wyspy Pacyfiku: Tahiti i serial krajoznawczy 22.50 Drapeżniki - serial przyrodniczy 23.00 Krućca przyszłości: Inżynieria genetyczna - serial dok. 23.30 Następnym przystanku: Lot samolotem F 16 - serial 0.00 Samolot i samochód w jednym - film dok.	8.00 Hity na śniadanie (Maria) 9.00 „Ingo przedstawia” 12.00 „Soul w MTV” 13.00 „Przeboje” 14.00 „Popołudniowy mix” 16.30 „Raport Coca-Coli” 16.45 „CineMatic” - nowości filmowe (Ingo) 17.00 Wiadomości 17.15 „3 From 1” 17.30 „Zadzwon do MTV” (Enrico) 18.00 „Muzyczny non stop” 20.00 „Przeboje” 21.00 „Najbardziej poszukiwane” (Ray Cokes) 22.30 „Beavis i Butt-head” - serial 23.00 „Raport Coca-Coli” 23.15 „CineMatic” - nowości filmowe (Ingo) 23.30 Wiadomości 23.45 „3 From 1” 0.00 „Party Zone” (Simone) 2.00 „Soul w MTV” 3.00 „Zgrzyt” (Eric Nies) 3.30 Noc z teledyskami
RTL 2	RTL	PRO 7	TNT	T V 5	RAI UNO
8.55 „Mila Supergwiazda” 9.20 „Bella i Sebastian” 9.45 „Ruck-Zuck” (powt.) 10.15 „Proszę o uśmiech” (powt.) 10.45 „Benson” - serial (powt.) 11.15 „Pol zartem, pol sercem” - serial 11.40 „Jump Street 21” - serial (powt.) 12.35 „Dom 300” Blok programów dla dzieci: 16.05 Vampy 16.10 „Małe supergwiazdy” 16.35 Vampy 16.40 „Dziś rock n'rolla” 17.05 „Historie rodziny Metzgerów” 17.30 „Zorro” - serial 18.00 „Ruck-Zuck” - teleturniej 18.30 „Proszę o uśmiech” - magazyn rozrywkowy 19.05 „Jump Street 21” - serial 20.00 Wiadomości 20.15 „Canyon Passage” - western, USA 1946, reż. Jacques Tourneur, wyst.: Dana Andrews, Brian Donlevy, Susan Hayward, Patricia Roc i in. (88 min) Rozgrywkowy bankiera - oszusta pokrowego... 22.00 „Tres Hombres Buenos” - hiszp. w. film obyczajowy, 1963, reż. J. Romero Marchent, wyst.: Fernando Sancho, Turia Nelson, Rosa del Rio, Geoffrey Home i in. (95 min) Farmer szuka zemsty... 23.35 „Dream On” - serial 0.10 „Cma barowa” - dramat obyczajowy, USA 1987, reż. Barbet Schroeder (110 min) Charles Bukowski z przynajmniej jednym realizmem, ale i humorem opisuje życie ludzi na dnie... 2.00 Magazyn reklamowy 2.30 „Canyon Passage” - western, USA 1946 (powt.)	9.05 „Kojak” - serial 10.00 „Piękni i bogaci” - serial 10.30 (s) „Czas tęsknoty” - serial 11.00 „Właściwa cena” - show 11.30 „Pojedynk rodzinny” - teleturniej 12.00 „Punkt 12” - mag. inform. 12.30 (s) „Historia Springfieldów” - serial 13.15 (s) „Santa Barbara” - serial 14.10 „Morderstwo to jej hobby” - serial 15.00 (s) „Ilona Christen...”: „Zmuszenie do małżeństwa” - talkshow 16.00 (s) „Hans Meiser”: „Kobiety i erotyka w filmie, fotografii i wideo” - talkshow 17.00 (s) „Jeopardy!” - teleturniej 17.30 (s) „Między nami” - serial 18.00 „Piękni i bogaci” - serial 18.30 „Explosiv - flesz” - magazyn informacyjny 18.45 Wiadomości 19.10 „Explosiv” - magazyn 19.40 (s) „Dobre czasy, złe czasy” - serial 20.15 (s) „Appointment for a Killing” - thriller, USA 1993, reż. William A. Graham (88 min) Dobrze sytuowany chirurg dentysta zabija dla przyjemności i pieniędzy... 22.00 „Słodka trucizna” - thriller, USA 1991, reż. Brian Grant (96 min) Niewinnie osądzony za morderstwo Bobby Stiles udaje się uciec... 0.00 Wiadomości 0.30 „Noen show RTL” 1.30 „Buried Alive” - horror, USA 1990, reż. Frank Darabont (89 min) Męczennik budzi się żywy we własnym grobie...	7.35 „Waltonowie” - serial 8.30 „Domek na preri” - serial 9.30 „Zbrodnie serca” - film obyczajowy, USA 1986, reż. Bruce Beresford, wyst.: Diane Keaton, Jessica Lange, Sissy Spacek, Sam Shepard i in. (98 min) Życie trzech ekscentrycznych siostr... 11.30 „Męskie gospodarstwo” - serial 12.00 „Hart to Hart” - serial 13.00 „Aniolki Charlesa” - serial 14.00 „Arabella Kiesbauer” - talkshow 15.00 „Dynastia Colbych” - serial 16.00 „Domek na preri” - serial 17.00 - 18.25 Seriale animowane: 17.00 „Królik Bugs” 17.25 „Tom i Jerry” 17.40 „Tom i Jerry” 17.55 „Między nami, Jaskiniowcami” 18.25 „Rock n' Roll” - serial 18.55 „Roseanne” - serial 19.25 „Alf” - serial 19.55 Wiadomości 20.15 „Akta X” - serial 21.10 „Policjanci z Nowego Jorku” - serial 22.20 „Fatalne zauroczenie” - thriller, USA 1987, reż. Adrian Lyne, wyst.: Michael Douglas, Glenn Close, Anne Archer, Ellen Hamilton Latzen i in. (111 min) 0.30 Wiadomości 0.40 „Brisco County” - serial 1.40 „Grzechy miłości” 2.35 Wiadomości 2.45 „Arabella Kiesbauer” (powt.) 3.45 „Hart to Hart” - serial	6.00 - 20.00 CARTOON NETWORK - seriale animowane: 17.00 „Jonny Quest” (A/S) 17.30 „Kapitan Planeta” (A) 18.00 „Wieżacz z Bugsem i Daffy” (A/S) 19.00 „Kot Tip-Top” (A/F/H) 19.30 „Inspektor Skrzek” (A/F/H) 20.00 Filmowy wieczór TNT na temat: „Droga na Zachód”: „Wstań i walcz” - western, USA 1939, reż. W.S. Van Dyke, wyst.: Robert Taylor, Wallace Beery, Florence Rice, Charles Bickford i in. (97 min) Konfrontacja pomiędzy pionierem kolei a nieustępliwym właścicielem dyliżansu... (A/F/S/Fin) 21.55 „Gun Glory” - western, USA 1957, reż. Roy Rowland (85 min) Nawrócony rewolwerowiec wraca do rodzinnego miasta aby rozprawić się z terroryzującym okolicę bogatym hodowcą bydła... (A/F/S/H) 0.45 „Gwiezdny duch” - talkshow z udziałem: Anka Radakovich, Dr Joyce Brothers i Rich Hall (A/H) 1.00 Z cyklu: „W 100% niesamowitość”: „The Green Slime” - film sf, USA/Jap. 1969, reż. Kinji Fukasaki (90 min) Amerykańscy astronauty na stacji kosmicznej zostają zaatakowani przez dziwną, zieloną substancję... (A/H) 2.40 Noc w TNT na temat: „Filmy na piątkową noc”: „...tick...tick...tick...” - western, USA 1970, reż. Ralph Nelson (93 min)	9.05 Aktualności tv szwajcarskiej 10.00 „Wiedzieć więcej” - magazyn popularnonaukowy (powt.) 11.00 „Ach, jaki tytuł!” - magazyn literacki 12.05 „Szansa dla piosenek” 12.40 Prognose pogody TV5 12.45 Dziennik szwajcarski 13.05 „Dom Deschenes” - serial 13.30 „Sprawa Seznec” (ost.) - francuski dramat obyczajowy, 1992 (powt.) 15.00 „Kochanie mam ci coś do powiedzenia” (powt.) 16.00 Dziennik TV5 16.10 „Lakomstewka” - przepisy kulinarne 16.30 „Bibi i jej przyjaciele” - magazyn dla młodzieży 17.05 „Ogród zwierząt” - magazyn 17.20 Program muzyczny 17.50 „Pytania dla mistrza” - gra dla młodzieży 18.15 „Wizje Ameryki” - reportaże i wywiady 18.30 Dziennik TV5 18.55 Przegląd prasy arabskiej 19.00 „Światła Paryża” - aktualności 19.25 Pogoda dla pięciu kontynentów 19.30 Dziennik szwajcarski 20.00 „Tygodnik” - magazyn informacyjny 20.55 Pogoda dla pięciu kontynentów 21.00 Dziennik France 2 21.40 „Tarata” - pr. rozrywkowy 22.50 „Pulsations” - mag. medyczny 23.50 Dziennik Soir 3 0.20 „Kiosk” - przegląd prasy krajowej i europejskiej 0.30 „Środek nocy” - magazyn kulturalny	6.45 - 9.30 Poranek z RAI UNO: 9.30 Wiadomości Flesz 9.35 „Serce bez wieku” - serial 10.00 Wiadomości Flesz 10.05 „Czerwony sejk” - włoski film przygodowy, 1962, reż. Fernando Cerchio (80 min) Maroko XIX wiek: bohaterki obrońca uciśnionych, Czerwony Sejk, ginie z rąk uzurpatora tronu... 11.00 Wiadomości z Neapolu 11.45 „Przyjemne i pożyteczne” - magazyn kulturalny 12.30 Wiadomości Flesz 12.35 „Kobieta w historii kryminalnej” - serial 13.30 Wiadomości 14.00 „Week-end” - informator kulturalny 14.20 „Naukowe tajemnice” - magazyn popularnonaukowy 14.50 „Kroniki młodego Indiany Jonesa” - serial 15.45 - 18.00 Popołudnie z Jedyneką: 18.00 Spotkanie w kinie 18.20 „Niewiarygodne historie” - serial 18.50 „Luna park” - program rozrywkowy 20.00 Wiadomości 20.30 Wiadomości sportowe 20.40 „W świecie nauki” - program popularnonaukowy 22.30 Wiadomości 22.40 „Wielkie bitwy” - magazyn dokumentalny 23.10 „Matt Hotel” - serial 0.10 Wiadomości Flesz 0.20 Dzisiaj w Parlamencie 0.30 „Zobaczyć i poznać” - magazyn popularnonaukowy 1.00 „Po ciebie” - pr. public. 1.15 „Doc Music” - program

wersje językowe: (A) - angielska, (F) - fińska, (Fr) - francuska, (N) - norweska, (S) - szwedzka, (*) - program w wersji dla niesłyszących

O tym programie szerzej w piątkowym dodatku **TELEDZIENNIK****PROponujemy****Archeologia**

TVP I
g. 10.00 Film jest wstrząsającą relacją z prac wykopaliskowych prowadzonych przez pracowników Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN na terenie krematorium III w obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau.

Pasażerka

TVP I
g. 23.45 Realizację tego filmu przerwała tragiczna śmierć reżysera w 1961 roku. Jego przyjaciele postanowili pod kierownictwem Witolda Lesiewicza zmontować istniejący już materiał filmowy w całość, nie zmieniając - dodano jedynie kilka scen nakręconych już po śmierci Munka.

Akcja filmu rozgrywa się w dwóch płaszczyznach czasowych. Pierwszą jest rejs na pokładzie transatlantyku. Płynąc nim Niemka Luiza spotyka kobietę, którą kiedyś znała bardzo dobrze. Kobieta tą jest Marta, polska więźniarka obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu. Spotkanie wywołuje wspomnienia u obu kobiet... Na zdjęciu Aleksandra Śląska.

Dwunastu gniewnych ludzi

TVP I
g. 20.10 Pierwszy amerykański dramat sądowy, którego akcja rozgrywa się w jednym pokoju podczas obrad ławy przysięgłych. Autor zachował klasyczną jednostkę miejsca i czasu. Po dramatycznej rozprawie sądowej o zabójstwo, dwunastu przysięgłych obraduje nad werdyktem.

Gwiazdy miesiąca

TVP II
g. 20.00 Pierwszy z cyklu comiesięcznych programów prezentowanych pod wspólnym tytułem „Gwiazdy roku”. Każde wydanie wypełnia spotkanie z ludźmi, którzy w minionym roku i w kolejnych miesiącach roku bieżącego szczególnie wyróżnili się swoją działalnością w dziedzinie polityki, sztuki, kultury lub sportu. Prowadzone w lekkim tonie rozmowy z bohaterami przeplatają występy artystów kabaretowych i piosenkarzy.

Niespodziewany koniec kariery

TVP II
g. 22.10 W zamachu na prezydenta Ronaldą Reagana zostaje ciężko ranny jego sekretarz prasowy Jim Brady. Jim był jednym z autorów sukcesu wyborczego Reagana. Doskonale radził sobie z prasą i zresztą tuszował wszelkie lapsusy kandydata do fotela prezydenckiego. W nagrodę otrzymał nominację na stanowisko sekretarza prasowego Białego Domu. Film przedstawia wielomiesięczny okres rekonwalescencji Jamesa Brady'ego.

Victor i Hugo

TVP III
g. 15.10 Victor i Hugo to serial animowany z parą dwóch głupkowatych oszustów w roli głównej. Fabuła pełna pokrętnych logiki i surrealizmu. Serial wielokrotnie nagradzany za oryginalność i niekonwencjonalność formalną.

Słodka brunetka

POLONIA
g. 21.35 „Słodka brunetka” to film o skromnym fotografu, który chciałby zostać prywatnym detektywem. Ma on wyjątkowy talent do wykrywania nosa w nie swoje sprawy. Ta słabość wiąże się z różnymi przygodami jakiego przetrapią się głównemu bohaterowi po tym jak postanowił odszukać porwanego kolegę. Jego niedoświadczenie sprawia na przykład, że daje się uwieść gangsterom, zostaje oskarżony o morderstwo i skazany na śmierć. Wszędzie jednak towarzyszy mu pewna „słodka brunetka”.

Fatalne zauroczenie

PRO 7
g. 22.20 Thriller, USA 1987, reż. Adrian Lyne, wyst.: Michael Douglas, Glenn Close, Anne Archer, Ellen Hamilton Latzen i in. (111 min) Przypadkowa kochanka niewiernego męża staje się śmiertelnym zagrożeniem dla całej rodziny...

Opracowanie: Bożena Kamińska

Zdjęcia: KAPA oraz Prasowa Agencja Telewizyjna

BB®

EUROPA
W TWOIM DOMUSALON
EKSKLUZYWNYCH
MEBLI

Gdańsk - Zasp

ZABAWKI TO MY
ERTROBWARSZAWA, UL. PŁOWIECKA 61, FAX (022) 120538
TEL. (02) 6132253SERDECZNIE ZAPRASZAMY
NA OTWARCIE NOWEGO PUNKTU SPRZEDAŻY HURTOWEJGDYNIA-REDŁOWO, UL. ŁUŻYCKA 3 TEL. 22 32 75
W DNIU 28 STYCZNIA 1995 W GODZ. 10.00-14.00POWIERZCHNIE HANDLOWE
LUKSUSOWE APARTAMENTY

ROZPOCZNIJ NOWY ROK INWESTYCJĄ W DOBRY INTERES

Firma FIRST CLASS SA proponuje lokale handlowe w nowo powstałym Centrum Handlowo-Usługowym na Dworcu Głównym PKP w Gdańsku. W twoim sąsiedztwie zaistnieje ok. 90 punktów handlowych. Pilnie poszukujemy partnera do prowadzenia restauracji lub pubu.

Jednocześnie firma FIRST CLASS SA rozpoczyna realizację inwestycji mieszkaniowo-usługowej w centrum Sopotu. W obiekcie, poza wysokiej klasy apartamentami (klimatyzacja, recepcja, winda, strzeżony parking, telefony - centrala), została zarezerwowana powierzchnia przeznaczona na handel, gastronomię i usługi.

Zainteresowanych prosimy o zgłaszanie się do siedziby firmy w Sopocie, ul. Grunwaldzka 12/16, tel./fax 51-53-81, 51-55-38.

OPTOMED International

ZAPRASZAMY
Jesteśmy w Gdyni
już pięć latul. Starowiejska 40 F, Gdynia
wejście od ul. 3 Maja, tel. 20-23-02Brytyjska firma w Polsce
- brytyjskie metody
optometriiPRZODUJĄCY EKSPERCI W ZAKRESIE BADANIA WZROKU,
PRZYPISYWANIA I DOPASOWYWANIA SOCZEWEK KONTAKTOWYCH

Soczewki kontaktowe

- wysokiej przepuszczalności tlenu
- astygmatyczne miękkie i twarde
- BI-TORIC
- zmieniające kolor oczu

- * komputerowe badanie wzroku z realizacją recepty w naszej firmie 10 zł
- * soczewki kontaktowe od 150 zł za parę
- * barwienie szkieł plastikowych
- * usługi optyczne

Oprawy okularowe

- uznanych firm światowych
- największy wybór Szkła okularowe
- mineralne
- plastikowe
- specjalne
- najlepszej jakości

UWAGA ! WYJĄTKOWA OKAZJA !

Brytyjski specjalista badania wzroku i aplikacji soczewek kontaktowych
dr Jarostaw Lipkowski będzie przyjmował pacjentów w dniach 30.01.-3.02.1995 r.
Rejestracja pacjentów codziennie, z wyjątkiem soboty, w godz. 10.00-17.00.
Cena badania wzroku i aplikacji soczewek nie ulega zmianie.BANK GDAŃSKI SA w GDAŃSKU
CENTRALA: ul. TARG DRZEWNY 1
80-958 GDAŃSK
TEL. (058) 379-222

W uzupełnieniu ogłoszenia z dnia 24.01.1995 roku dotyczącego konkursu na stanowisko DYREKTORA DEPARTAMENTU OPERACYJNEGO Bank Gdański SA podaje, że kandydaci winni legitymować się znajomością zasad funkcjonowania rynku pieniężnego w kraju i za granicą. Za przeoczenie w poprzednim ogłoszeniu przepraszamy potencjalnych kandydatów ubiegających się o wyżej wymienione stanowisko.

Hevelius Brewing Company Ltd w Gdańsku

informuje, że organizuje przetarg otwarty na realizację następujących zadań:

1. Wykonanie i montaż drzwi termoizolacyjnych w oddziałach produkcyjnych.
2. Remont pomieszczeń działu fermentacji.
3. Montaż instalacji sprężonego powietrza.

Szczegółowych informacji udziela dział inwestycji HBC Ltd, tel. 41-52-11 do 14 wew. 239 do dnia 3.02.1995 r.

DAMET

PRZEDSIĘBIORSTWO
PRODUKCYJNO-HANDLOWE S.C.zatrudni
KIEROWCĘ-SPRZEDAWCĘWymagania:

- wiek do 30 lat
- prawo jazdy kat. C
- głęboka motywacja do pracy

GDYNIA, KOPERNIKA 71,
tel. 22-30-51Rada Nadzorcza Agencji Rozwoju Regionalnego w Gdańsku
ogłasza konkurs na stanowisko Prezesa Agencji

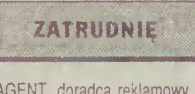
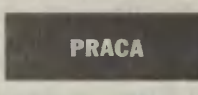
Wymagania:

- wykształcenie wyższe,
- znajomość przynajmniej jednego języka obcego (preferowany angielski),
- znajomość problematyki rozwoju lokalnego i regionalnego.

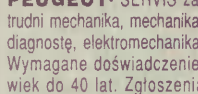
Oferty można składać w ciągu 10 dni w Biurze Sejmiku Samorządowego Województwa Gdańskiego pod adresem:

Tadeusz Aziewicz, ul. Okopowa 21/27
80-810 GdańskPILOT
WYCIECZEKKURS
* uprawnienia państwowe
* 110 godz. szkoleniaDORADCA
REKLAMOWYKURS
* profesjonalne szkolenieGWARANCJA PRACY !!!
MK - AGENCJA DORADZTWA KADROWEGO
GDAŃSK, ul. Heweliusza 11, pok. 1213, tel. 46 21 51
tel. 31 16 31 w. 151

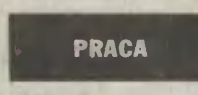
PRACA

AGENT, doradca reklamowy,
46-21-51.AGENT Celný - kurs,
możliwość zatrudnienia, tel.
38-44-74.AGENTÓW, konwojentów,
magazynierów, sekretarzek
i innych pracowników. Od zarządzi 51-65-70.EKSPEDIENTKĘ w sklepie
mięsnym, tel. 37-39-22.ELEKTRONIKĘ ze znajomością
systemów Net Ware, Unix
zatrudni firma Org-Service 41-
68-19.FRYZJERKĘ, uczennicę, 48-
32-99.INSPEKTORÓW nadzoru-
kontrolerów jakości robót bu-
dowlanych poszukuje, Hessa
SA Gdynia, ul. Słaska 35/37,
tel. 20-92-33.KAFELKARZY, tapetarzy,
posiadających podwójne oby-
watelstwo lub pochodzenie
niemieckie poszukuje zakład
budowlany w Niemczech, auto
tel. 0-049/ 1712449958 lub
43-20-09.KELNERKI zatrudnię - "Zak",
kawiarnia na 16.00.ŁATWA domowa praca bez
maszyn. Zarobki 600. Koper-
ta, znaczek za 1,10. 66-400
Górów 1 skr.308.MAGISTRA farmacji, zatrudni
Apteka "Kaszubska" w Gdyni,
ul. Starowiejska 43d.

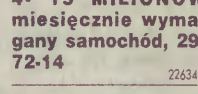
PRACA

MGR farmacji zatrudnię, 23-
18-49.MONTAŻYSTÓW obuwia 21-
61-27.PEUGEOT-SERVIS za zna-
omością jez. angielskiego lub
niemieckiego oraz umiejętno-
ści obsługi komputera zatrudni
Firma "Hada", Pruszczyk
Gdański, 82-35-54, 82-33-57.

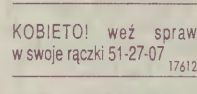
PIEKARZA, 43-50-50.

SEKRETARKA - asystentka,
22-19-82, 41-03-06, 41-49-19
(28).SEKRETARKE ze zna-
omością jez. angielskiego lub
niemieckiego oraz umiejęt-
ności obsługi komputera zatrudni
Firma "Hada", Pruszczyk
Gdański, 82-35-54, 82-33-57.SPAWACZY (PRS) tel.
371-725, 371-325 Gdańsk
Stocznia Remontowa - Dział
Kadr Gdańsk, Na Ostrowiu 1.SPAWACZY, monterów kadu-
bów zatrudnię tel. 37-22-
22, 52-04-56.SPRZEDAWCĘ branży RTV,
tel. 53-25-33 sobota 10.00-
15.00, pon. - piątek 10.30-
18.30.STOLARZY i tapicerów zatrudni
prywatny zakład, Rumia,
ul. Grunwaldzka 75, 712-05-53.SZWACZKI i krawcowe
z praktyką zatrudni, Rumia
ul. Stalowa 19, 71-09-74.WYSOKIE ZAROBKI! We
współpracy z nami przy ch-
lupniczej regeneracji łaśm
barwicznych. Absolutna no-
wość! Źródło stałego docho-
du. UWAGI! po podpisaniu
umowy - urzędzenia bezpłat-
ne oraz odbiór zregenerowa-
nych łaśm. PPHU GRAF 78-
600 Walcz, Wojska Polskiego
27, tel./fax 0-67 58-46-77.

PRACA

15 MLN. miesięcznie, praca
popołudniowa tel. 248-267.4,5 MLN. tygodniowo za
ucieczką pracę 51-27-07.4-15 MILIONÓW
miesięcznie wymaga-
nie samochod, 29-
72-14.43-72-52 ETATOWYCH
pracowników na różnych sta-
nowiskach handlowych.43-77-02 KSIĄŻKI z naj-
lepszych wydawnictw w naj-
niższych cenach - zatrudnimy
handlowców.AKTUALNIE poszukujemy 24
młodych - średnie wykształce-
nie, dobra prezencja. Zarobki
od 8 mln. 22-48-50.ATRAKCYJNA praca po kur-
sie pilotów, 46-21-51.BIURO Turystyki, 22-19-82,
41-03-06, 41-49-19 (28).DEALER samochodowy zatrudni
w dziale obsługi Klienta i
sprzedaży części, 51-79-46,
19.00-21.00.DUŻA firma handlowa zatrudni
pracowników na stanowis-
ko: przedstawiciel handlowy.
Zapewniamy stałą pensję + wysoką prowizję.
Wymagamy własny samo-
chód tel. 22-35-76.FIRMA "Da Vinci" producent
koszul męskich i bluzek dam-
skich zatrudni do swoich za-
kładów szwaczki i tech. odzie-
żowych wiadomością Tczew ul.
Piaskowa 3 tel 0-69 31-65-98.FIRMA Gama - San poszukuje
osoby do obsługi Klienta i
sprzedaży części, 51-79-46,
19.00-21.00.FIRMA Handlowa zatrudni
magazyniera, wyszkolenie
średnie, obsługa komputera,
31-17-11.

PRACA

HURTOWNIA Chemii Gospo-
darczej zatrudni aktywnego
z znajomością produktów firm
Lever Benckiser Colgate.
"Mas - Wybrzeże" Gdańsk,
Partyzantów 74, w godz.
16.00-18.00.KOBIETO! weź sprawy
w swoje ręce 51-27-07.KURS zawodowy agentów
ochrony osób i mienia w ter-
minie 15.02.-30.03.95. cena
10 zł. Zgłoszenia osobiste
Gdańsk, Grunwaldzka 102,
tel. 41-10-72, Agencja Secu-
rity System MS.LOTARIA wizowa USA,
52-08-33.NORWEGIA - platformy wiert-
nicze /wiertnicze zawody/.Do-
łączyć 1 zł 20 gr. znaczkami.
16 Consulting Wrocław
15.80x 71.OD zaraz zatrudnię przed-
stawicieli handlowych, pra-
cowników reklamy, aktywno-
ści, osoby z samochodem
osobowym Elbląg, 34-33-03.PANIA do lat 30 do obsługi
solarium, Gdynia-Orłowo, ul.
Architektów 67, tel. 478-078.PANIE do szycia, tel. 56-57-
21.

PRACA, 511-038.

PRACA od zaraz, tel. 29-01-
34.

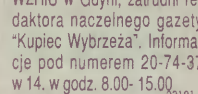
PRACA tel. 224-850.

PRZYJMĘ pracownika do pra-
cy w autohandlu, tel. 45-12-
67, 56-51-66.SKLEP z mieszalnią lakierów
zatrudni pracownika, tel. 20-
92-02 godz. 10.00-18.00.

STAŁA praca, 43-28-60.

SUPERPRACA - superzarobki,
43-28-60.

PRACA

USA - Loteria wizowa, 52-47-
76, Łódź.USA Loteria wizowa, formal-
ności, praca 21-90-92.WZHU w Gdyni, zatrudni re-
daktora naczelnego gazety
"Kupiec Wybrzeża", Informa-
cje pod numerem 20-74-37
w 14, w godz. 8.00-15.00.ZAJĘCIE dla pracoholików,
51-10-38.ZATRUDNIĘ fryzjerkę po
16.00 24-88-62.ZATRUDNIĘ kucharza, 52-07-
85.ZATRUDNIĘ panią do prowa-
dzenia księgowości z zna-
omością pracy na komputerze,
zgłoszenia osobiste w godz.
7.00-15.00 Gdańsk, Nowy
Port ul. Wyzwolenia 41.

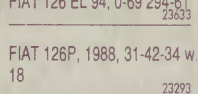
SZUKAM PRACY

KIEROWCA - Transi, niemiec-
ki, 53-13-56.MASZYNOPIISANIE przyjmę,
56-24-49.GOLF- 1984, 1,6 benzyna,
metalik, Aliu, ekstra, 79 mln zł,
23-47-98.

GOLF diesel, 25-46-13.

GOLF III z listopada 93 r., 35
tys. km, biał, stan bardzo do-
bry, 84-14-61.HONDA Accord, 1,6 - 80, rok
1986, 46-03-24 do godz.
16.30.FORD Escort - 1,6 diesel,
1986 rok, 23-81-89.VOLVO 340, 1600, 1984, El-
bląg 34-12-48.VW Golf 1,8 Variant IV94 na
gwarancji kosztował 40.000
DM, obecnie 31.000 DM 79-
12-59.VW Jetta 1,6 D, 91, pierwszy
właściciel, kupowany w skle-
pie, bez wypadku, Gdynia,
Tetmajera 4.VW Passat combi 91 r., die-
sel, 82-21-14.VW Vento 2.0GT, 1992, 22,5
DM, Elbląg 34-00-75.WARTBURG 353, 86 r, 56-80-
85.ZUK, 84 r., z osprzętem do
przebiegu, 52-23-30.ZUK A11, 1990 rok, 68 tys.
km, po 16.00 52-79-45.DOSTAWCZY Peugeot J 9,
wysoki, ocieplony, 1981, benz,
tanio, 82-25-36.MERCEDESA 115, po kapital-
nym remoncie 240 D, tel. Sta-
ra Kiszewa 184.MERCEDESA 240D, 1979,
75-79-82.

MOTORYZACYJNE

BMW 316i, grudzień 1990,
model E-30, silnik E-36, 240
mln, 41-39-24.

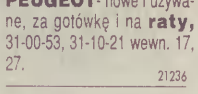
FIAT 126, 88-78-35-91.

FIAT 126P, 1988, 31-42-34 w
18.FIAT 126p, 1992 r., 6.500 zł,
tel. 0-69/ 33-89-33.FIAT Tipo, 92, 170 mln, 81-
39-17.FORD, Orion 1,4, 1989 rok,
tel. 57-44-73 godz. 9.00-
17.00.FORD Escort, 1,6 D, (combi),
rok 1986, 46-03-24 do godz.
16.30.FORD Escort - 1,6 diesel,
1986 rok, 23-81-89.GOLF- 1984, 1,6 benzyna,
metalik, Aliu, ekstra, 79 mln zł,
23-47-98.

GOLF diesel, 25-46-13.

GOLF III z listopada 93 r., 35
tys. km, biał, stan bardzo do-
bry, 84-14-61.HONDA Accord, 1,6 - 80, rok
1986, 46-03-24 do godz.
16.30.FORD Escort - 1,6 diesel,
1986 rok, 23-81-89.VOLVO 340, 1600, 1984, El-
bląg 34-12-48.VW Golf 1,8 Variant IV94 na
gwarancji kosztował 40.000
DM, obecnie 31.000 DM 79-
12-59.VW Jetta 1,6 D, 91, pierwszy
właściciel, kupowany w skle-
pie, bez wypadku, Gdynia,
Tetmajera 4.VW Passat combi 91 r., die-
sel, 82-21-14.VW Vento 2.0GT, 1992, 22,5
DM, Elbląg 34-00-75.WARTBURG 353, 86 r, 56-80-
85.ZUK, 84 r., z osprzętem do
przebiegu, 52-23-30.ZUK A11, 1990 rok, 68 tys.
km, po 16.00 52-79-45.DOSTAWCZY Peugeot J 9,
wysoki, ocieplony, 1981, benz,
tanio, 82-25-36.MERCEDESA 115, po kapital-
nym remoncie 240 D, tel. Sta-
ra Kiszewa 184.MERCEDESA 240D, 1979,
75-79-82.

MOTORYZACYJNE

MITSUBISHI Colt 92, 248-
937.OPEL Senator, 82, na białych,
sprzedam, tel. 32-96-75.PEUGEOT - nowe i używa-
ne, za gotówkę i na raty,
31-00-53, 31-10-21 wewn. 17,
27.PEUGEOT 305 GLD, 1985,
76 mln, 78-35-83.RENAULT 5, 1986 rok, 23-87-
81.

RENAULT Clio 93, 32-97-34.

RITMO - 38.000.000, 43-47-
84.TOYOTA Lexus GS300, 24V,
1994, Toyota Camry 2.2, 16V,
1995. Auta bez przebiegu, wy-
soki standard. Ostrołęka 029
2474.VOLVO 340, 1600, 1984, El-
bląg 34-12-48.VW Golf 1,8 Variant IV94 na
gwarancji kosztował 40.000
DM, obecnie 31.000 DM 79-
12-59.VW Jetta 1,6 D, 91, pierwszy
właściciel, kupowany w skle-
pie, bez wypadku, Gdynia,
Tetmajera 4.VW Passat combi 91 r., die-
sel, 82-21-14.VW Vento 2.0GT, 1992, 22,5
DM, Elbląg 34-00-75.WARTBURG 353, 86 r, 56-80-
85.ZUK, 84 r., z osprzętem do
przebiegu, 52-23-30.ZUK A11, 1990 rok, 68 tys.
km, po 16.00 52-79-45.DOSTAWCZY Peugeot J 9,
wysoki, ocieplony, 1981, benz,
tanio, 82-25-36.MERCEDESA 115, po kapital-
nym remoncie 240 D, tel. Sta-
ra Kiszewa 184.MERCEDESA 240D, 1979,
75-79-82.MOTORY: Yamaha Virago 83,
Yamaha Venture 83, Yamaha
Venture 89, Honda Gold Wing
87, 72-82-15, 72-82-71.MOTORY: Yamaha Virago 83,
Yamaha Venture 83, Yamaha
Venture 89, Honda Gold Wing
87, 72-82-15, 72-82-71.MOTORY: Yamaha Virago 83,
Yamaha Venture 83, Yamaha
Venture 89, Honda Gold Wing
87, 72-82-15, 72-82-71.

W dniu 25 stycznia 1995 r. zmarł nagle w wieku 68 lat ś. ♀ p. prof. dr hab. inż. JAN PRZEMYSŁAW KOZŁOWSKI profesor zwyczajny Politechniki Gdańskiej, były członek International Ship and Offshore Congress, twórca i pierwszy kierownik Katedry Techniki Głębinowej Wydziału Oceanotechniki i Okrętownictwa Politechniki Gdańskiej, twórca szkoły naukowej, uczony międzynarodowej sławy i autorytetu, zasłużony dla nauki polskiej, przemysłu okrętowego i obronności kraju, człowiek wielkiej skromności i uczciwości, Wychowawca i Opiekun młodego pokolenia naukowców. Jego znaczące i liczne dokonania naukowe zostały uhonorowane wieloma wysokimi odznaczeniami i Nagrodami Państwowymi oraz nagrodami resortowymi. Serdeczne wyrazy współczucia składają Rektor i Senat Politechniki Gdańskiej. Msza św. żałobna odprawiona zostanie w kościele NSJ w Gdańsku Wrzeszczu w piątek, 27 stycznia 1995 r. o godz. 8.30. Pogrzeb tego samego dnia o godz. 11.00 na cmentarzu Srebrzysko.	W dniu 25 stycznia 1995 r. zmarł nagle w wieku 68 lat ś. ♀ p. prof. dr hab. inż. JAN PRZEMYSŁAW KOZŁOWSKI profesor zwyczajny Politechniki Gdańskiej, były członek International Ship and Offshore Congress, twórca i pierwszy kierownik Katedry Techniki Głębinowej Wydziału Oceanotechniki i Okrętownictwa Politechniki Gdańskiej, twórca szkoły naukowej, uczony międzynarodowej sławy i autorytetu, zasłużony dla nauki polskiej, przemysłu okrętowego i obronności kraju, człowiek wielkiej skromności i uczciwości. Żegnając Profesora, wyrazy współczucia Rodzinie Zmarłego składają Dziekan, Rada Wydziału Oceanotechniki i Okrętownictwa Politechniki Gdańskiej, Pracownicy. Msza św. żałobna odprawiona zostanie w kościele NSJ w Gdańsku Wrzeszczu w piątek, 27 stycznia 1995 r. o godz. 8.30. Pogrzeb tego samego dnia o godz. 11.00 na cmentarzu Srebrzysko.	TERESIE KOZŁOWSKIEJ st. kust. dypl. mgr inż. byłej dyrektor Biblioteki Gdańskiej wyrazy szczerego współczucia z powodu utraty MĘŻA wyjątkowo szlachetnego i wybitnego Człowieka łącząc się w głębokim żalu Koleżanki i Koledzy, Dyrekcja i NSZZ "Solidarność" Biblioteki Głównej Politechniki Gdańskiej. Pogrzeb na cmentarzu Srebrzysko dnia 27 stycznia 1995 r. o godz. 11.00.	Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 24 stycznia 1995 r. zmarł nasz długoletni Pracownik, wspaniały Człowiek i Wychowawca młodzieży w zawodzie budowlanym. Odnaczony wieloma odznaczeniami resortowymi i państwowymi. Były więzień Obozu Koncentracyjnego w Stutthofie Nr 36697 WALENTY CZARNOTA Msza św. odprawiona będzie w dniu 28 stycznia 1995 r. o godz. 10.00 w kościele Franciszkanów w Gdyni - Wzgórze św. Maksymiliana Kolbe. Pogrzeb odbędzie się o godz. 12.00 na cmentarzu w Pierwoszyńcu. O czym zawiadamiają Zarząd i Współpracownicy Gdynińskiego Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego S.A.
4489	4488	4497	4499

Sportowy totok „DB”

W sportowym totku „DB” do wygrania w tym tygodniu aż trzy przejazdy do Niemiec i z powrotem, fundowane przez Biuro Podróży „Olivia”. Wystarczy tylko zadzwonić do redakcji sportowej (31-18-97) i prawidłowo wytypować wynik sobotniego meczu I ligi siatkówki serii B, GEDANIA - SIARKA TARNOBRZEG. Na telefonny czekamy dzisiaj w godz. 14-16. W poniedziałek oglosimy wyniki naszej zabawy.

Mistrz kierownicy Carlos Sainz

Po kilku dniach zmagani zakończył się samochodowy Rajd Monte Carlo. Prawdziwym mistrzem kierownicy okazał się w nim Hispan Carlos Sainz ze swym pilotem Luisem Moya na samochodzie subaru impreza. Wygrali oni rajd przed francuską załogą Francois Delecour - Catherine Francois na fordzie escortie cosworth, z przewagą 2,25 min. Trzecia w klasyfikacji generalnej rajdu, ze stratą 3,57 min. była załoga Juha Kankkunen - Nicky Grist (Finlandia/W. Brytania) na samochodzie toyota celica. Odnotujemy, iż najlepsza kobieca załoga zajęła w łącznej klasyfikacji 10 miejsce. A stanowią ją Isolde Holderied i Tina Thoenner (Niemcy/Szwecja) na mitsubishi lancer.

Polscy kierowcy na cinquecento, Jacek Sikora i Jacek Ściński uplasowali się w łącznej klasyfikacji na bardzo wysokim 37 miejscu. Jest to najlepsza lokata polskiej załogi od 1977 roku. (jw)

Nadal w szpitalu

Trener żużlowców Wybrzeża Zenon Plech i kierownik sekcji Bogumil Chrzanowski nadal przebywają w szpitalu MSW. Wczoraj odwiedziły ich i zastalili obu w dobrych nastrojach.

Mieliszy dużo szczęścia - mówi Plech. Wypadek mógł się zakończyć bardziej tragicznie. Cały czas brakuje mi czucia w prawej ręce. Mam jednak nadzieję, że nasza podróż do Pily przyniesie korzyści w postaci dobrych startów Marceliego Dubickiego. Jego przyście do drużyny na pewno przyczyni się do większej rywalizacji pomiędzy juniorami. Cały czas czekam, aż podłączą mi w pokoju telefon, a wtedy być może zafunduję kibicom w Trójmieście kolejną niespodziankę.

Na trzecim piętrze szpitala MSW na intensywny terapii leży B. Chrzanowski. Wczoraj włożono mu prawą rękę w gips i coś więcej o stanie zdrowia będzie można powiedzieć po jego zdjęciu.

Objaw panowie przekazali pozdrowienia dla fanów. My, w imieniu swoim oraz sympatyków, życzymy szybkiego powrotu do zdrowia. (pol)

Być w setce...

Po udanych występach na turniejach satelitarnych w Kijowie i Odessie, do Sopotu powróciła Sylwia Rynarzewska, tenisistka SKT Sopot. Poprosiliśmy ją o krótką wypowiedź.

Bardzo dobrze grało mi się na tych turniejach, a podbudowało mnie pierwsze zwycięstwo nad Anną Zarską. Zdobyłam tam parę punktów do rankingu WTA i obecnie jestem 469. Po powrocie do kraju mieliśmy zgromadzenie kondycyjne kadry w Zakopanem, a od tygodnia trenuję w Sopocie. Z trenerem Zdzisławem Pluwiakiem głównie pracujemy nad atakiem oraz grą przy siatce. Trenuję minimum 3 godz. dziennie w hali oraz dodatkowo biegiem i chodząc na siłownię. Obecnie przygotowuję się do wyjazdu (30 stycznia) na turniej satelitarny (10 tys. dol.) w Istambule. Następnie w planie mam Halowe Mistrzostwa Polski w Warszawie. Jak dobrze pójdzie, to pojadę także na turnieje do Grecji i Hiszpanii. Starty w zawodach ustalam razem z trenerem, dopasowując trening m.in. do rodzaju nawierzchni, na której będę grała. Moim celem jest gra w turniejach rangi przynajmniej challenger, a w przeciągu dwóch lat chciałabym być w pierwszej setce rankingu światowego. (Pat)

Pewnie tak jak wielu sympatyków futbolu w Polsce z zainteresowaniem śledzę piłkarskie losy 18-letniego Macieja Terleckiego. Śledzę je z tym większym zainteresowaniem, że znam ojca, Stanisława Terleckiego - niegdyś nietuzinkowego piłkarza, a teraz takiego człowieka i biznesmena. Zdawać by się więc mogło, że kto jak kto, ale taki tata pokieruje losami syna w sposób wręcz profesjonalny. Zresztą wszystko wskazywało na to, że tak właśnie będzie. Maciek to niewątpliwie jeden z najbardziej utalentowanych polskich juniorów. Ma w swoim dorobku medal mistrza Europy do lat 16. Pokazał się w Polsce na ligowych boiskach w drużynie Polonii Warszawa. Z tego co wiem, to tata wykupił kartę zawodniczą syna, a więc mógł wybierać dowolny kierunek transferowy. Wybrał Anderlecht Bruksela. To czołowa drużyna naszego kontynentu. Nic więc tylko trenować, uczyć się

Andreas Goldberger „frunie” po kolejnej zwycięstwie na narciarskiej skoczni.

Fot. PAP/CAF - EPA

Goldi i Jacqueline

Najlepszym skoczkiem narciarskim świata jest na razie w tym sezonie 22-letni Austriak, ANDREAS GOLDBERGER. Na rty, tyło że biegowe, przysięgi do butów bardzo wcześnie. Już rok po tym, jak zaczął chodzić. Pownego razu starszy o cztery lata brat zabrał Andresa na 40-metrową skocznię. Tam miejscowa młodzież wyżywała się w skakaniu. Były to niejako testy odwagi. 7-letni wówczas Goldi - bo tak nazywają dziś Andresa wszyscy krowni, znołomi i autracy kibice - zasmakował w skokach.

Strasznie mu się ta zabawa spodobała. Gdy ukończył 14 lat, został uczniem narciarskiego gimnazjum w Stams, kuźni austriackich talentów. Rodzice chcieli mu wyperswadować skakanie, ale skoczni stała się jego dużą miłością. Z upływem lat ten chłopski syn z uporem zaczął się wspinać po szczeblach kariery sportowej. Zimą skakał i to coraz lepiej, a latem grał w piłkę nożną. Tę ostatnią porzucił jednak jako zbyt niebezpieczną.

Trafił do bardzo rozumnego trenera, który uczył go cierpliwości i odporności psychicznej wychodząc z założenia, że w takim sporcie jak skoki narciarskie, przy jednakowych umiejętnościach technicznych i sprzętowych zawodników o sukcesie bardziej niż w innych dyscyplinach decyduje stan ducha, odporność na stresy, słowem sfera psychiczna. „Jeśli dziś przegrasz, nie przejmuj się, jutro wygrasz” - wpajał Goldiemu do znużenia ową maksymę. I dziś Goldberger jest uosobieniem spokoju, nie ulega wielkim stresom, w kulminacyjnych momentach konkursów wykazuje niezwykle opanowanie. Właśnie te cechy, przy wrodzonej odwadze, znacznie pomogły mu wygrać niedawny konkurs skoków. Rywale drżeli, a on spokojnie kalkulował i osiągał na ogół długości, jakie chciał, jakie potrzebne mu były do zwycięstwa. A jeśli przegrał, nie martwił się zbytnio przekonany, że jutro wygra.

Przypomnę, że pierwszy poważny sukces odniósł Goldberger w sezonie 1991/92, zdobywając srebrny medal na mi-

strzostwach świata w lotach narciarskich. W sezonie 1992/93 wygrał prestiżową imprezę, jaką jest Turniej Czterech Skoczni (niemiecko-austriackich) i ten sam sukces powtórzył na przełomie ubiegłego i tego roku. Na igrzyskach olimpijskich 1994 r. w Lillehammer był trzeci na 120-metrowej skoczni. W sezonie 1993/94 zdobył Puchar Świata w skokach narciarskich, a w tym sezonie prowadzi zdecydowanie w klasyfikacji generalnej PS.

Udziela licznych wywiadów. W jednym z nich zapytano go, czy spędza czas razem ze swoją przyjaciółką Jacqueline. Odpowiedział z uśmiechem, że choć kilka razy podkochiwał się w dziewczętach, nie miał i nie ma żadnej stałej przyjaciółki, a Jacqueline to... nazwa jego nart. On są na razie jego miłością.

Ulubionym sportowcem Goldiego, ponieważ wzorem do naśladowania jest włoski zjazdowiec, Alberto Tomba. „Jest zawsze swobodny, żartuje. Nigdy go nie widziałem z zartwożoną twarzą. Zachowuje się jak prawdziwy światowiec.

Oczywiście miał też Tomba w swojej karierze słabsze występy, denerwował się, ale potrafił o niepowodzeniach szybko zapomnieć. On swoją osobą i swoim postępowaniem doskonale promuje alpejskie narciarstwo i w ogóle sport” - uzasadnił Goldberger opinię na temat swojego ulubieńca w sporcie.

Dwukrotnie wybrano Goldbergera najlepszym sportowcem Austrii. Mimo to najlepszy obecnie skoczek narciarski świata zarabia o wiele mniej pieniędzy niż np. austriacki kierowca Formuły 1, Gerhard Berger. Goldi nie zazdrości mu jednak „kokosów”. Powiedział: „Nikt mnie nie zmuszał, abym skakał. Skakanie sprawia mi sporo radości i skakałem także wówczas, kiedy nie mogłem za nie prawie nic zarobić. To do brze, że teraz zarabiam, ale finansowym sprawami absolutnie nie interesuję się. Ma to na swojej głowie mój menedżer, Edi Federer”.

Goldberger chce skakać jak najdłużej, nie sądzi, by miał poważniejsze załamania formy. Jeśli już słabsze okresy, to krótkotrwałe.

Dwa finały Arantxy Sanchez Vicario

Wczoraj w pierwszym z tym roku wielkoszlemowym turnieju Australian Open '95 poznaliśmy niemal komplet finalistów. Niemal, jako że jedna półfinałowa gra mężczyzn, w której zmierzą także Amerykanie Andre Agassi z Aaronem Kricksteinem odbędzie się dzisiaj w nocy.

W finałach najbardziej zapracowana będzie rozstawiona z nr 1 w Melbourne Hiszpanka Arantxa Sanchez Vicario. Wczoraj Hiszpanka w grze półfinałowej nie dała żadnych szans Marianne Werdel-Witmayer (USA) pokonując ją 6:4, 6:1. W drugiej grze półfinałowej pań walka trwała także krótko. Mary Pierce (Francja) szybko zniechęciła do gry Conchitę Martinez (Hiszpania) zwyciężając 6:3, 6:1. Zatem w finale Sanchez Vicario zagra z Pierce. To może być pasjonujący pojedynek. Szansę na zwycięstwo obie tenisistki mają równe. W przypadku wygranej Sanchez Vicario awansuje ona

po raz pierwszy w życiu na pierwsze miejsce w światowej klasyfikacji tenisistek. Arantxa będzie zresztą najbardziej zapracowaną tenisistką Australian Open '95. Wystąpi bowiem także w decydującej grze podwójnej kobiet, w której wraz ze swą partnerką, Czechką Janą Novotną zmierzy się z Gigi Fernandez (USA) i Natalią Zwierniewą (Białoruś).

W singlu panów awans do finału zapewnił sobie Pete Sampras, wygrywając w półfinale ze swoim rodakiem Michałem Changiem 6:7 (6-8), 6:3, 6:4, 6:4. Po tym spotkaniu Sampras powiedział, że w Flinders Park gra mu się ciężko. Ma już tenisa po dziurki w nosie i cieszy się z faktu, że do finału ma dwa dni odpoczynku. Natomiast Chang uznając klasę rywala stwierdził: „Nie oddamle Petowi nie za darmo. On ma jednak kocią zrzeczność. Nie mam do siebie pretensji - musiałem skapitulować”.

(jw)

Pożegnanie hokeisty

Kilka tysięcy mieszkańców Sanoka uczestniczyło w środę w pogrzebie tragicznie zmarłego hokeisty, Piotra

Piotr Milan (nr 7) jedną z ostatnich bramek strzelił w Gdańsku. Na zdjęciu atakowany przez Wiktora Karaczuna.

Fot. Robert Kwiatek

Rezerwow

Milana. Jego pamięć uczczono minutą ciszy podczas ostatniej kolejki na wszystkich lodowiskach ekstraklasy.

Miał zaledwie 22 lata i był wychowankiem STS Sanok. W tym roku znajdował się w doskonałej formie. Zdobył w lidze 21 bramek i asystował przy 7. Jedną z ostatnich strzelił w ubiegłym tygodniu w Gdańsku Stoczniowcowi. Zaden hokeista STS Sanok nie włożył już koszulki z nr 7. Tak postanowiono w jego macierzystym klubie.

Gramy dalej. 27 z BTH, 31 ze Stoczniowcem, z Tychami jeszcze nie wiemy kiedy - powiedziała mi wczoraj sekretarka, gdy telefonowałam do STS. Kiedy zapytałam ją o Piotra, rozplakała się.

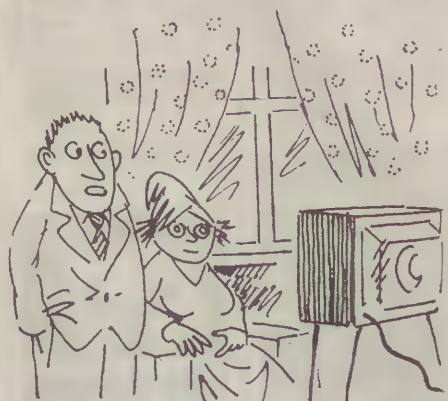
Piotr Milan nie strzelił już żadnej bramki. Zginął wraz z dwiema innymi osobami, przyniesionymi przez zdmuchnięty wiatrem z trasy autobusu, gdy wracali z meczu w Sosnowcu.

DZIENNICZEK 1692

Redaguje ZAJUKA

MUSISZ SIĘ PRZYZNAĆ, ŻE ZNAŁEZ PAWŁAKA, ALE MOŻESZ POWIEDZIEĆ, ŻE TO NIE TEN

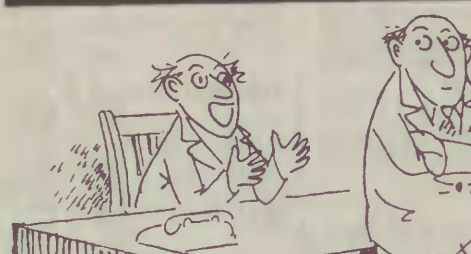

NIE MÓW, ŻE PAN MINISTER JEST GŁUPI, ON JEST SPRAWNY INACZEJ

BIEADAK NIE DOZCZKAŁ SIĘ AŻ DOBIORĄ SIĘ DO SKÓRY TEMU OD CĘT

PATRZCIE, TOWARZYSZU, KOŚCIÓŁ ZNOW WTRĄCA SIĘ DO POLITYKI

A MOŻE BY ORGANIZOWAĆ POCIĄGI PRZYJAŹNI DO RFN ?

WOLA LUDU MOŻA ŚWIĘTA, POWINNOŚCIĄ

TYDZIEŃ DLA CIAŁA I DUSZY

BARAN 21III - 20IV

BARAN: Utwierdzisz się w przekonaniu, że nie należy mieć czarnych myśli - bowiem w nadchodzącym tygodniu, jak i w dalszych przekonaasz się, że to wszystko, co wydawało się nierealne, ma szansę się spełnić. Doskonała kondycja fizyczna i psychiczna. Duża ruchliwość intelektualna przysporzy ci nowych przyjaciół, ale też i oponentów, ale przecież lubisz walczyć... Doskonałe widoki finansowe. Liczby: 3, 21, 28.

WAGA 23IX - 23X

WAGA: sporo spotkań, odwiedzin, znajdzie się więc okazja do przedyskutowania wielu rodzinnych problemów i kłopotów. Twoje umiejętności mediacyjne bardzo się przydadzą, a podjęte decyzje przyniosą ci uspokojenie. Zaczyna się pracowity okres, ale i satysfakcja ogromna. Trudne przedsięwzięcia okażą się całkowicie realne i na Twoje siły. Liczby: 16, 23, 49.

BYK 21IV - 21V

BYK: Czekają Cię głębokie i istotne zmiany. To może być także małżeństwo. Młode Byki mają szansę na rozpoczęcie błyskotliwej kariery zawodowej. Zarówno dla Panów, jak i Pań Byków - duży wpływ na Wasze poczynanie, a także myślenie mogą mieć teraz kobiety. Fantastyczna propozycja z daleka, jednak dobrze się zastanów przed podjęciem decyzji. Liczby: 7, 13, 20.

SKORPION 24X - 22XI

SKORPION: Romantyczne nastroje, upojne noce. To masz gwarantowane. Wstępującym w najbliższym czasie w związki małżeńskie Skorpionom można pogratulować wyboru. Wszystkiego najlepszego! Rozpoczniesz ten tydzień dynamicznie, z dużym entuzjazmem i zapasem sił, który wystarczy na wiele, wiele tygodni. Ale dość z lekkomyślnym stosunkiem do własnego zdrowia! Już najwyższy czas zadbać o siebie. Liczby: 11, 13, 14.

BLIŹNIĘTA 22V - 21VI

BLIŹNIĘTA: Dużo pilnych spraw do natychmiastowego załatwienia. Choć to pora uciech i zabaw. Ty jednak, jeśli chcesz osiągnąć sukces, musisz przysiąść faldów, żeby wywiązać się z terminów. Otrzymasz wkrótce wiadomość, która bardzo Ci ucieszy. Również perspektywa lepszych zarobków czy też awansu. Liczby: 14, 22, 44.

STRZELEC 23XI - 21XII

STRZELEC: Jeśli już zaplanowałeś wyjazd, a może nawet przebywasz właśnie teraz gdzieś z dala od domu, to tylko pogratulować takiej decyzji. Dobrze ci zrobi ucieczka od nawału spraw i ludzi. Trochę za dużo na siebie bierzysz. Znajd chwilę skupienia - bowiem od nowego roku trzeba ugulać wszystkie zaległości płatnicze. Nie zapominaj o tym, w stanie błogiego rozmarzenia. Liczby: 18, 21, 38.

RAK 22VI - 22VII

RAK: Choć to zima - Ty będziesz wiosennym nastroju. Głównie za sprawą liczego towarzystwa, a w tym osoby, którą od dłuższego czasu specjalnie wyróżniasz. Nastroj euforyczny może ci nieco przeszkadzać w pracy, gdzie wiele zależy od Twojego skupienia - uważaj więc i raczej nie podejmuj teraz ważkich i zasadniczych decyzji. Daj sobie trochę czasu. Liczby: 32, 42, 48.

KOZIOROŻEC 22XII - 20I

KOZIOROŻEC: Po nie najlepszym okresie - teraz właśnie zaczniesz odczuwać ulgę, wiele niemożliwości ustąpi, a nierealne nabierze realnych kształtów. Już w nadchodzącym tygodniu czeka Cię kilka ekscytacji i radości. Szczególnie czułość bliskich przyniesie wiele ukojenia. Wyjaśnij się też problem pracy i dalszej kariery zawodowej, związanej z propozycją wyjazdu. Pojawi się więc zupełnie nowa możliwość realizacji siebie. Nie przegap tego momentu. Liczby: 1, 2, 5.

LEW 23VII - 22VIII

LEW: Nie licz, że w najbliższych dniach wypiszę się i wynduszisz. Nadchodzą bowiem hałaśliwe, ale i bardzo radosne dni. Odwiedziny, przyjazdy, najazdy, w kręgu rodziny i przyjaciół. Będziesz osobą zapraszaną i rozrywana. Ale ostrożnie! Twoja otwarta, szczerza natura nie musi się do końca ujawniać, zwłaszcza w słowach. Ktoś „czyha” na Twoje tajemnice i sekrety. W pracy trochę luzu, na szczęście... Liczby: 5, 25, 37.

WODNIK 21I - 20II

WODNIK: Oj Wodniku, masz chyba zbyt wielkie oczekiwania wobec życia i dlatego tak często czujesz się rozczarowany(a). Choć nie wszystko w najbliższych dniach będzie się układało według Twojego scenariusza - nie irytuj się i daj sobie trochę spokojnego czasu na refleksję - skąd się biorą Twoje rozczarowania i niepowodzenia. Osoba spod znaku Skorpiona może wywrzeć na Tobie wielkie wrażenie. Pojawiają się też możliwości zmiany pracy. Liczby: 10, 15, 40.

PANNA 23VIII - 22IX

PANNA: Wydaje się, że ustabilizowany tryb życia i poczucie, że jesteś ochraniańca, zaczyna Ci - Panno - nieco doświecać. Możesz mieć ochotę wyzwać się z tej opieki, czyli zrobić coś nieprzemyślanego, zwariowanego... Masz teraz sporą odporność psychiczną, ryzykuj, jeśli potrzebujesz takiego sprawdzianu... Wszystko przetrze Tobą, od początku, na nowo. Powodzenia. Zawsze możesz liczyć na pomoc Koziorożca, a Twoje liczby to 27, 31, 33.

RYBY 21II - 20III

RYBY: Spokój i wyciszenie - to jest Ci teraz najbardziej potrzebne. Uda się realizować Twoe potrzeby przy pomocy ukochanej i bardzo troskliwej osoby. Jeśli masz jakieś plany dotyczące pracy - to po krótkim odpoczynku zacznij się przymerzać do czegoś na większą skalę. Nie może być to jednak improwizacja! I jeszcze jedno - pamiętaj, osiągniesz wiele, jeśli uda Ci się oddzielić emocje od biznesu.